

NORGES OFFICIELLE STATISTIK

Tredie række no. 341

BERETNING
OM
VETERINÆRVÆSENET
OG
KJØDKONTROLLEN
I
NORGE
FOR ÅRET 1898

UDGIVEN AF

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVÆSEN

*(Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande en Norvège
en 1898, publié par le Directeur du service vétérinaire civil.)*

KRISTIANIA

I KOMMISSION HOS H. ASCHENHOUG & CO.

TRYKT HOS W. C. FABRITIUS & SØNNER, AKTIESELSKAB

1900

Pris: Kr. 0.50.

Norges officielle Statistik, Tredie Række. (Statistique officielle de la Norvège, troisième série.)

- No. 1—85 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889, S. 22—27.
- 86—146 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1 Juli 1889—31 December 1891, S. 1—5.
- 147—206 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1 Januar, 1892—31 December 1894, S. 1—5.
- 207—281 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1 Januar 1895—31 December 1897, S. 1—6.
- 282. De offentlige Jernbaner 1896/97. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 283. Civil Retspleie 1895. (*Statistique de la justice civile.*)
- 284. Oversigt over de vigtigste Resultater af de statistiske Tabeller vedkommende Folketællingen i Kongeriget Norge 1 Januar 1891. (*Aperçu général du recensement du 1er Janvier 1891.*)
- 285. Norges Bergværksdrift 1894 og 1895. (*Statistique des mines et usines.*)
- 286. Strafarbejdsanstalter 1895/96. (*Statistique des maisons centrales pénitentiaires.*)
- 287. De Spedalske i Norge 1891—1895. (*Les lépreux en Norvège.*)
- 288. Norges Skibsfart 1896. (*Statistique de la navigation.*)
- 289. Rekruteringsstatistik 1897. (*Statistique du recrutement.*)
- 290. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1895. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 291. Kriminel Retspleie 1892 og 1893. (*Statistique de la justice criminelle: Procédure.*)
- 292. Distriktsfængsler 1896. (*Prisons départementales.*)
- 293. Norges Sparebanker 1897. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
- 294. Den norske Rigstelegraf 1897. (*Statistique des télégraphes du Royaume.*)
- 295. Norges postvæsen 1897. (*Statistique postale.*)
- 296. Sindssygeasylnernes Virksomhed 1896. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 297. Norges Handel 1897. (*Statistique du commerce.*)
- 298. Norges Fiskerier 1897. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 299. Veterinærvæsenet og kødkontrollen 1896. (*Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande.*)
- 300. Skiftevæsenet 1895. (*Tableaux des successions, des faillites et des biens pupillaires.*)
- 301. Norges kommunale Finantser 1894. (*Finances des communes.*)
- 302. Folkemængdens Bevægelse 1894. (*Mouvement de la population.*)
- 303. Det tekniske undervisningsvæsen 1894—95. (*Enseignement technique.*)
- 304. Livs- og Dødstabeller 18⁸¹/₈₂—18⁹⁰/₉₁. (*Tables de mortalité et de survie.*)
- 305. Norges Fabrik anlæg 1895. (*Établissements industriels.*)
- 306. Valgmandsvalgene og Storthingsvalgene 1897. (*Statistique électorale.*)
- 307. De offentlige Jernbaner 1897/98. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 308. Strafarbejdsanstalter 1896/97. (*Statistique des maisons centrales pénitentiaires.*)
- 309. Distriktsfængsler 1897. (*Prisons départementales.*)
- 310. Norges Skibsfart 1897. (*Statistique de la navigation.*)

NORGES OFFICIELLE STATISTIK

Tredie række no. 341

BERETNING

OM

VETERINÆRVÆSENET

OG

KJØDKONTROLLEN

I

NORGE

FOR ÅRET 1898

UDGIVEN AF

DIREKTØREN FOR DET CIVILE VETERINÆRVÆSEN

*(Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande en **Norvège**
en 1898, publié par le Directeur du service vétérinaire civil.)*

KRISTIANIA

I KOMMISSION HOS H. ASCHERHOU & CO.

TRYKT HOS W. C. FABRITIUS & SØNNER, AKTIESELSKAB

1900

For årene 1889—1897 se Norges officielle statistik, tredje række no. 137, 153, 181, 197, 218, 248, 270, 299 og 324.

Les vétérinaires ont rapporté, pour l'année 1898, les cas de maladie suivants: chez le cheval 17 806, chez le bétail 33 554, chez le mouton 1 160, chez la chèvre 349, chez le porc 4 270, chez le chien 1 470, chez le chat 107, chez la volaille et d'autres animaux 119, en total 58 835 cas (en 1897 57 867 cas et en 1896 55 654 cas).

La peste bovine, la péripneumonie contagieuse, la fièvre aphteuse, la rage, la morve, la clavelée et la gale du mouton ne se sont pas manifestées pendant toute l'année.

Il a été signalé 360 cas de charbon, 20 cas de charbon symptomatique, 253 cas de fièvre catarrhale maligne du bétail, 3 cas de peste porcine et 5 cas d'entérite diphthéroïde du porc, 884 cas de pleuropneumonie du cheval, 924 cas de rouget du porc, 1 234 cas de gourme et 199 cas de gastromyose du mouton («braasot»).

Les cas de charbon ont été constatés chez le cheval 39 fois, chez le bétail 274, chez le mouton 14, chez le porc 18, chez le chien 11 et chez le chat 4 fois. Deux hommes ont été infectés, sans en mourir.

M. Ivar Nielsen, vétérinaire d'État à Bergen, donne des détails sur ses vaccinations contre la gastromyose des moutons («Braasot»). Il prépare le vaccin au moyen de reins qui lui ont été envoyés et qui proviennent des animaux morts de «Braasot». Il broie les reins dans un mortier avec de l'eau, puis il inocule la poudre dans les muscles de la cuisse d'un mouton. Le mouton en meurt ordinairement avant 24 heures. Il laisse l'animal intact pendant 24 heures au moins après la mort; ensuite il fait l'autopsie, et il pose les muscles dans le thermostat au 37° degré jusqu'au lendemain. Des amas de spores se forment dans les muscles, qu'il coupe en morceaux, et après qu'ils sont séchés il les moule. Il traite la poudre avec des vapeurs de l'eau bouillante dans un autoclave pendant 8 minutes, et c'est cette poudre qu'il emploie comme vaccin pour les moutons. La dose injectée est de $\frac{1}{2}$ centigramme mêlé avec de l'eau. M. Nielsen est d'avis que les bacilles qu'il trouve dans les reins ci-mentionnés sont le virus du «Braasot» et que le vaccin ainsi préparé procure l'immunité contre cette maladie. C'est le même bacille, que Mr. Jensen, professeur à l'école vétérinaire supérieure de Copenhague, a trouvé dans la poudre des reins de moutons morts en Islande de Braasot. M. Jensen a préparé un vaccin en cultivant le bacille dans du sérum-bouillon, mais M. Nielsen juge que le vaccin, ainsi préparé, est moins effectif que son vaccin de provenance musculaire*).

*) M. Malm n'a pas pu se persuader que le bacille, trouvé par M. Nielsen est le virus du Braasot. Il penche à croire que le bacille de Nielsen et de Jensen est le bacille de la septicémie gangréneuse (œdème malin). Personne n'a encore étudié expérimentalement la maladie de Braasot dans les lieux infectés et chez des animaux pendant qu'ils sont malades ou immédiatement après la mort. Personne n'a réussi à produire la maladie artificiellement avec les bacilles, dits braasotiques de M. Nielsen et Jensen.

M. Nielsen rapporte qu'il a infecté des cobayes avec de la viande d'une baleine tuée par des flèches infectées. Il trouva chez le cobaye dans l'œdème à l'endroit d'inoculation des bacilles identiques avec les bacilles du Braasot; il regarde ce bacille comme identique avec le bacille du charbon symptomatique.

La tuberculose. Depuis l'établissement des recherches publiques par la tuberculine en 1895 jusqu'au 31 décembre 1899 il a été examiné 7 133 troupeaux comptant 82 201 bestiaux. 24,6 % des troupeaux et 6,53 % des bestiaux ont été trouvés infectés. Pendant l'année 1898 on a tuberculiné 14 740 animaux dans 1 465 troupeaux; le résultat était 4,92 % et 22,6 % tuberculeux respectivement. Il en ressort évidemment que la tuberculose bovine est relativement peu étendue en Norvège.

Les recherches, dont le nombre avait diminué en 1898, ont augmenté en 1899; cela tient à ce que l'État offre une indemnité de la moitié de la valeur d'un animal abattu à cause de la tuberculose.

Les règles pour les recherches de tuberculine publiques actuellement en vigueur en Norvège sont les suivantes:

Le propriétaire désireux de tuberculiner son troupeau doit s'obliger:

1° à isoler les animaux suspects ou infectés de manière que les animaux sains ne soient point infectés;

2° à désinfecter l'étable;

3° à abattre les animaux atteints de tuberculose mammaire ou de tuberculose générale avec phthisie et amaigrissement;

4° à faire marquer à feu les animaux atteints ou suspects et à ne point vendre ces animaux sauf pour abattage immédiat;

5° à faire examiner par la tuberculine, avant qu'ils soient mêlés au troupeau sain, les animaux d'élevage et ceux qu'il aura achetés.

La recherche qui se fait gratuitement doit embrasser tout le troupeau. Si le propriétaire désire abattre les animaux atteints et suspects au lieu de les garder isolés, il peut le faire, et l'État paie en ce cas une indemnité montant jusqu'à la moitié de la valeur de l'animal taxé comme bête saine.

Les tableaux des pages 14—16 montrent les résultats des tuberculinations opérées pendant l'année 1899.

Il a été examiné, à partir de 1895 jusqu'au 31 décembre 1899, 43 061 bestiaux de race norvégienne ordinaire, dont 2 488 ont été trouvés tuberculeux, soit 5,8 pour cent. 5 934 bêtes de race du Telemark tuberculínées ont donné un résultat de 331 infectées, soit 5,6 pour cent. De la race d'Ayrshire 185 sur 1 182 examinés se trouvaient atteints, soit 15,7 pour cent. 29 970 bêtes des races mêlées furent examinées, dont 2 904 ont réagi, soit 9,7 pour cent. Pour 2 056 animaux, dont 138, soit 6,7 pour cent, réagissaient, la race n'a pas été donnée. De ces recherches il résulte que les races indigènes sont relativement peu atteintes de la tuberculose.

Le tableau de la page 18 indique l'existence de la tuberculose chez les bestiaux d'âge différent; il est évident que la maladie se manifeste d'autant plus fréquemment que les animaux sont plus âgés.

Les tableaux des pages 30—134 donnent des renseignements sur les maladies dans le royaume entier et dans les différents départements.

Le nombre de vétérinaires diplômés en Norvège au premier janvier 1899 était de 143, dont 122 exerçaient.

L'inspection de la viande a été en 1898 organisée dans 23 villes où la population dépasse le chiffre de 4 000.

La ville de Kristianssand est la seule où il existe un abattoir public.

Les tableaux ci-joints, donneront des renseignements spéciaux sur le nombre des bêtes inspectées et sur les viandes saisies ou estampillées de deuxième classe.

Indholdsfortegnelse.

(S o m m a i r e.)

	Page
Résumé en français	III

I. Veterinærvesenet i 1898. (Du service vétérinaire en 1898.)

A.	Almindelig oversigt (Vue générale)	1
	Enkelte sygdomme amtsvis (Maladies par départements)	2
B.	Om de enkelte sygdomme (Sur les maladies différentes)	4
	1. Miltbrand (Charbon)	4
	2. Ondartet katarrhalfeber (Fièvre catarrhale maligne du bétail)	5
	3. Raslesyge (Charbon symptomatique)	6
	4. Bråset (Gastromyose du mouton)	6
	5. Rødsyge og knuderosen (Rouget du porc)	8
	6. Svinepest (Peste porcine)	9
	7. Klovsyge (Piétin)	9
	8. Tuberkulose (Tuberculose)	9
	Offentlige undersøgelser i 1899 (Tuberculinations publiques en 1899)	14
	Forekomst hos de forskjellige racer (La tuberculose chez les différentes races)	15
	Forekomst i de forskjellige aldre (La tuberculose par âge)	16
	9. Kvarke (Gourme)	19
	10. Blodurin (Hémoglobinurie)	21
	11. Lungesyge hos hesten (Typhus du cheval)	21
	12. Smitsom kalvekastning (Avortement épizootique)	22
	13. Kalvningsfeber (Fièvre vitulaire)	22
	14. Forskjellige sygdomme (Maladies diverses)	22

	Page
C. Bevilgninger i budgetterminen 1898—1899 (Budget du service vétérinaire)	27
D. Tabeller (Tableaux statistiques)	30
Tabel V. De vigtigste husdyrsygdomme i Norge i 1898, artsvís ordnede (Relevé des divers cas de maladies des animaux domestiques, par espèces, en Norvège en 1898)	30
— VI—XXIV. Anmeldte husdyrsygdomme i de forskellige amter (Cas de maladies signalés, par départements)	38
— XXV. Smitsomme husdyrsygdomme i 1898, månedsvís (Maladies épidémiques en 1898, par mois)	134
— XXVI. Antal autoriserede dyrlæger i Norge den 1ste januar 1899 (Nombre de vétérinaires diplômés au 1 ^{er} janvier 1899)	134
E. Udførsel og indførsel af husdyr (Importation et exportation des animaux)	135

II. Kjødkontrollen i 1898.

(L'inspection de la viande en 1898.)

A. Almindelige bemærkninger (Observations générales)	138
Tabel A. Antal undersøgte kødkroppe (Nombre de bêtes de boucherie contrôlées)	141
B. Antal lavstemplede og konfiskerede kødkroppe (Tableaux des viandes estampillées de deuxième classe ou saisies)	142
— C. Sygdomme og fejl ved lavstempling eller konfiskation af kødet (Maladies et vices des viandes estampillées de deuxième classe ou saisies)	143
B. De enkelte byer (Les villes spéciales):	
1. Aalesund	146
2. Arendal	148
3. Bergen	151
4. Drammen	158
5. Fredrikshald	158
6. Fredrikstad	163
7. Hamar	163
8. Haugesund	168
9. Horten	171
10. Kongsberg	171
11. Kragerø	176

	Page
12. Kristiania	179
13. Kristiansand	188
14. Kristiansund	188
15. Larvik	195
16. Moss	198
17. Porsgrund	202
18. Sandefjord	205
19. Skien	208
20. Stavanger	208
21. Tromsø	215
22. Trondhjem	215
23. Tønsberg	219

III. Offentlige bestemmelser.

(Dispositions publiques.)

A.	Bestemmelser, udgæede i 1898 (Dispositions faites en 1898)	222
	Angående husdyrindførsel fra Sverige (Sur l'importation de Suède), nr. 1, 3, 4, 6, 7.	
—	tuberkulinundersøgelse (Sur les tuberculinations publiques), nr. 2.	
—	slagtetvang i Kristiansund (Sur l'abattoir public à Kristiansund), nr. 5.	
—	nedslagtning af tuberkuløst kvæg (Sur l'abattage des bêtes tuberculeuses), nr. 8.	
—	meieriernes behandling af melk (Sur le maniement du lait dans les laiteries), nr. 10.	
B.	Gjældende love og bestemmelser (Lois et règlements en vigueur).	
	Bilag 1 (Appendice 1) Lov af 14de juli 1894 om foranstaltninger mod smitsomme husdyrsygdomme (Loi du 14 juillet 1894 concernant les mesures à prendre contre les maladies des animaux domestiques)	227
—	2 (— 2) Lov om kommunale slagtehuse etc. (Loi sur les abattoirs municipaux et sur l'inspection de la viande)	237
—	3 (— 3) Kjødkontrolregler (Réglementation pour l'inspection de la viande)	239
—	4 (— 4) Nugældende (1ste juli 1900) regler for indførsel af husdyr (De l'importation des animaux)	244
—	5 (— 5) Nugældende (1ste juli 1900) regler for udførsel af husdyr (De l'exportation des animaux)	247
—	6 (— 6) Schema for ansøgning om tuberkulinundersøgelser (Formulaire de demandes de tuberculination)	249

VIII

			Page
Bilag 7 (Appendice 7)	Indberetningsschema for tuberkulinundersøgelse (Formulaire des rapports de tuberculation)		251
— 8 (— 8)	Anvisning til tuberkulinundersøgelser (Instruc- tion pour la tuberculation)		252
— 9 (— 9)	Indberetningsschema nr. 1 til amtmændene om smitte sygdomme (Rapport devant être adressé au préfet, sur les cas de maladie contagieuse)		254
— 10 (— 10)	Indberetningsschema nr. 2 til veterinær- direktøren (Rapports devant être adressés au Directeur)		255
— 11 (— 11)	Uddrag af skyds- og kostloven (Extrait de la loi sur les frais de voyage)		256
— 12 (— 12)	Regningsschema (Formulaire de notes) . . .		258

I.

Om veterinærvæsenet i 1898.

A. Almindelig oversigt.

Ifølge de i henhold til lov af 14de juli 1894 § 26 fra dyrlægerne indsendte årsindberetninger er der i 1898 behandlet 17 806 sygdomstilfælde hos hesten, 33 554 hos koen, 1160 hos fåret, 349 hos geden, 4270 hos svinet, 1470 hos hunden, 107 hos katten, 119 hos fjærkræ og forskellige andre dyr, tilsammen 58 835 mod 55 654 i 1896 og 57 867 i 1897.

Af ondartede smitsomme husdyrsygdomme er anmeldt tilfælde af miltbrand, raslesyge, ondartet katarthalfeber, bråset, svinepest og rødsyge, hvorimod intet tilfælde er forekommet af kvægpest, hundegalskab, snive, mund- og klovsyge, ondartet lungesyge eller kopper og skab hos fåret.

Omstående tabel viser enkelte smitsomme sygdommes forekomst i de forskellige amter:

Tabel I.

Enkelte sygdommes forekomst i de forskjellige amter.

(Relevé des diverses maladies par départements).

Amter (Départements).	Miltbrand (Charbon).	Raslesyge (Charbon symptomatique).	Ondartet katarrhalfeber (Fievre catarrhale maligne).	Svinepest (Peste porcine).	Kronisk svinedifteritis (Entérite-diphthéroïde chronique du porc).	Lungesyge hos hesten (Pleuró-pneumonie conta- gieuse du cheval).	Rødsyge og knuderosen (Rouget du porc).	Kværsil (Gourme).	Bråset (Gastromyose du mouton).
Kristiania	-	-	-	-	-	500	5	72	-
Akershus	36	1	9	-	-	54	105	84	-
Smålenene	16	2	14	-	-	46	69	83	-
Hedemarken	23	3	17	-	-	250	116	138	-
Kristians	5	2	52	-	-	9	107	259	-
Buskerud	23	-	11	3	-	7	75	20	-
Jarlsberg og Larvik .	24	1	7	-	5	12	71	13	-
Bratsberg	7	-	2	-	-	-	12	50	-
Nedenes	8	2	5	-	-	-	56	62	-
Lister og Mandal . .	39	1	10	-	-	1	26	25	-
Stavanger	34	-	29	-	-	1	14	71	16
Søndre Bergenhus . .	100	7	14	-	-	-	8	62	123
Bergen	13	-	-	-	-	-	-	13	2
Nordre Bergenhus . .	9	1	14	-	-	-	17	188	23
Romsdal	-	-	-	-	-	-	3	23	2
Søndre Trondhjem . .	13	-	28	-	-	3	80	10	24
Nordre Trondhjem . .	4	-	35	-	-	1	136	45	-
Nordland	6	-	5	-	-	-	8	5	7
Tromsø	-	-	1	-	-	-	16	11	2
Ialt	360	20	253	3	5	884	924	1 234	199

Overførelse af smitsomme husdyrsygdomme til mennesker er af og til iagttaget. Således beretter amtsdyrlægerne *Furuholmen* og *Fleischer* om overførelse af miltbrand ved afhudning af miltbrandskadavre; *Brustad*, *Flesvig*, *Kvam*, *Finstad* og *Mossige* meddeler om overførelse af ringorm og *Bruland* om smitte til mennesker af ko-kopper.

De i 1898 emanerede offentlige bestemmelser vedrørende det civile veterinærvæsen, kjødkontrollen samt import og eksport af husdyr o. l. vil findes behandlet i særskilte afsnit. Forøvrig henvises til de vedføjede tabeller.

B. Om de enkelte sygdomme.

1. Miltbrand.

Af miltbrand er anmeldt 360 tilfælde (i 1896 519 og 1897 385 tilfælde).

Fra Buskeruds amt er indberettet 23 sygdomstilfælde, hvoraf de fleste indtraf i tidsrummet fra 10de juli til 4de september i Kongsberg by og nærmeste omegn.

Amtsdyrlæge *Kristoffersen* meddeler, at tilfældene forekom spredt på gårdene på landet og i byen. Smittekilden kunde ikke med bestemthed eftervises, men dyrene syntes at være smittede på havnegangene. Der blev i skovene i Numedal og Sandsvær fundet to døde elgsdyr, men kadaverne var i en så forrådnethed tilstand, at dødsårsagen ikke kunde opklares. Sygdommen optrådte på gårde, hvor der ikke havde været anvendt udenlandske affaldsstofte som kraftfoder.

Det første kjendte tilfælde var en ko, der tilhørte en liden besætning fra selve byen; besætningen græssede på en havneløkke i vest for byen mod sølvverkets skov, og da dyrene om aftenen skulde drives hjem fandtes et dyr styrtet. Derefter optrådte der spredte tilfælde hist og her såvel i byen som på landet. Sygdomsforløbet var som regel meget akut.

Sygdommen nåede sit højdepunkt den 28de juli, idet der på denne dag anmeldtes 4 dødsfald af miltbrand, 2 i Kongsberg by, ét i Fiskum og ét i Sandsvær. Efter denne dag blev tilfældene færre, og efter 4de september anmeldtes ingen flere tilfælde.

I hver besætning indtraf oftest kun et sygdomstilfælde; kun i en besætning i de ydre bydele døde tre kjoer, hvilket antoges at skyldes uforsigtig behandling af kadavere.

På Lørenskogen (anneks til Skedsmo), hvilket sted siden farsotten i 1896 har været anseet som sygdommens arnested der i distriktet, indtraf i september måned tre tilfælde straks efter hinanden, uden at sygdommen bredte sig videre. Dyrene smittedes på havnegangen (*Dahle*).

I Nannestad, hvor sygdommen ellers pleier at være forholdsvis sjælden, indtraf en del miltbrandstilfælde udover vinteren. Smitten sattes i forbindelse med indkjøbte kraftfoderstoffer (*Hveem*).

Amtsdyrlæge *Bjørnstrup*, Tønset, meddeler, at der i en besætning angrebes 4 dyr af miltbrand og at smitten sandsynligvis her skrev sig fra fodring med brugt garvebark. Eierøen, en garver, havde forskrevet endel huder fra Bergen,

hvortil de skal være indført fra Ostindien. Da man ophørte med fodring af den bark, som var anvendt til huderne, stansede også sygdommen.

På en gård i Rødø, Nordland, angrebes hele besætningen, 9 voksne storfæ og en et halvt år gammel kalv, hvoraf kun den sidste overstod sygdommen. Smittekilden kunde ikke påvises (*Tellefsen*).

Forøvrigt er af miltbrand anmeldt de fleste tilfælde i Søndre Bergenhus amt, nemlig 100 tilfælde, i Lister og Mandal 39, i Akershus 36 og i Stavanger 34 tilfælde.

Med hensyn til dyrearten er der anmeldt:

Hos hesten	39 tilfælde.
» koen	274 —
» fåret	14 —
» svinet	18 —
» hunden	11 —
» katten	4 —

Miltbrandssmitte til mennesker. Amtsdrylæge *Furuholmen*, Lardal, meddeler et tilfælde af overførelse af smitte hos en person, som var behjælpelig ved afhudningen af et miltbrandskadaver. Om et lignende tilfælde beretter amtsdrylæge *Fleischer*, Voss.

2. Ondartet katarrhalfeber.

Ondartet katarrhalfeber er i 1898 anmeldt med ialt 253 tilfælde med 175 døde eller slagtede (i 1897 311 tilfælde). De fleste tilfælde er anmeldt fra Kristians amt med 52, forøvrigt er sygdommen forekommet i de fleste amter, kun fra Romsdals amt er intet tilfælde indberettet.

Amtsdrylæge *Morseth*, Stjørdalen, har behandlet 6 tilfælde af sygdommen. I alle tilfælde forsøgte kur med jodkalium, dels alene, dels i forbindelse med salicylas natrius. I et tilfælde kom dyret sig fuldstændig efter ca. 14 dages behandling. Den fik 3 gr. jodkalium og 5 gr. salicyl. natric. to gange daglig de første tre dage og siden kun en portion daglig. Dyret fik under denne behandling en let jodforgiftning med hudafskalling over hele kroppen. Den kom sig imidlertid snart og blev fed og trivelig.

Opmuntret af dette heldige udfald forsøgte han samme kur i 5 andre tilfælde, men uden at spore nogen helbredende virkning. Han antager dog, at en større dose burde have været anvendt, da han er tilbøielig til at antage, at den første kos helbredelse stod i forbindelse med den indtrufne jodforgiftning.

Fårets ondartede katarrhalfeber er det gjængse navn på en fåresygdom med væsentlig katarrhalske symptomer. Den forekommer, anfører statsdrylæge *Nielsen*, paa vestlandet paa flere steder meget udbredt, og

da dens ætiologiske forhold er ukjendte, vilde det derfor være af interesse og praktisk betydning at få nærmere kjendskab hertil. I tilsendte lunger fra får, døde af denne sygdom, kunde der påvises en bestemt mikrob, der i de syge lungepartier var tilstede næsten i renkultur. De fra lungerne rendyrkede mikrober viste imidlertid ikke pathogene egenskaber.

3. Raslesyge.

Raslesyge er i løbet af året opgivet fra 9 forskellige amter (se tabel I) med ialt 20 tilfælde.

Amtsdyrlæge *K. Grøholt* (Læsje) anfører, at sygdommen i længere tid har været stationær på nogle gårde på Dovreskogen; således døde høsten 1896 ialt 23 dyr på 10 mindre gårde. Sygdommen kaldes af almuen for «skott».

4. Bråsot.

Bråsot er anmeldt at være forekommet i følgende amter: Stavanger 16 tilfælde, Søndre Bergenhus 123, Bergen 2, Nordre Bergenhus 23, Romsdal 2, Søndre Trondhjem 24, Nordlands 7 og Tromsø 2, ialt 199 tilfælde.

Amtsdyrlæge *H. P. Jensen*, Stordøen, anfører, at sygdommen optræder tildels uden at den bliver anmeldt. Han har foretaget endel vaccinationer mod sygdommen og antager, at denne vaccination vil blive almindelig på steder, hvor sygdommen er stedbunden, når metoden i det hele bliver mere bekendt.

Amtsdyrlæge *Mossige* (Sogn) anfører, at det er meget sjelden, at sygdommen anmeldes for dyrlægen. I 1898 blev der således fra Gulens herred, hvor sygdommen har sin største udbredelse, ikke anmeldt et eneste tilfælde. Sygdommen skal, anfører *M.*, ikke have været særlig hyppig i 1898.

Dyrlæge *O. J. Løken*, Hitteren, anfører, at bråsotten deromkring er godt kjendt under navn af «sprængen».

Dyrlæge *A. Østby*, Fosen, indberetter, at han i juni måned fik anmeldelse og tilså nogle får på en fælles havnegang på en gård i Åfjorden. Sygdommen var meget akut og lignede i det hele taget bråsot.

Af den af statsdyrlæge *Nielsen* for 1898 afgivne indberetning hidsættes:

«Som udgangspunkt for de i 1898 foretagne bråsotvaccinationer er benyttet nyresubstans fra et får, død af naturlig bråsot i 1896. Vaccinen blev tilberedt på følgende måde:

Efter at nyresubstansen var udrørt med vand i en morter, blev den indsprøjet gennem fem indstik på forskellige steder i lårets muskulatur. Indsprøjtningen foretoges ved middagstider og fåret døde i løbet af natten. Det henlå uåbnet til næste dags aften, da den inficerede muskulatur udtoges og henlagdes i thermostaten ved 37° C. En mikroskopisk undersøgelse den næste dags formiddag viste, at den hele

muskelmasse var tæt gjennemsået med bråstosporer. Den blev da opskåret i tynde skiver, der hurtig blev indtørret på et udspændt trådnæt og derefter blev finmalet på en mølle, således indrettet, at den samtidig med malingen frembragte en omhyggelig blanding af massen.

Af dette pulver blev 10 ctgr. udrevet i 5 cc. vand og indsprøjet 2 mus og 2 marsvin subkutan i en dosis af $\frac{1}{2}$ ctg. Alle dyrene var døde den næste dag og viste betydelige infiltrationer udgående fra indpodningsstedet. Materialet var altså fuldt virulent.

For at opnå en afsvækkelse af smittestoffet blev derefter pulveret udbredt i tynde lag i glasskåler og udsat for strømmende vanddamp i 5 minutter. Det således afsvækkede pulver blev i ovennævnte fortynding og dosis indsprøjet 2 mus og 2 marsvin under huden. Musene døde før forløbet af et døgn, det ene marsvin efter 2 døgn og det andet, der var kjendeligt sygt med betydelige infiltrationer på indpodningsstedet, omkom ved et ulykkestilfælde.

Da det herefter, i henhold til tidligere forsøg, måtte antages, at pulveret ikke var afsvækket så stærkt, at det uden fare kunde anvendes som vaccine til får, blev en ny portion udsat for indvirkning af strømmende vanddamp i 8 minutter. Det således behandlede pulver, indsprøjet subkutan i fortynding og dosis som ovenfor angivet, dræbte mus i løbet af ca. 1 døgn, fremkaldte hos marsvin kun en ubetydelig lokal reaktion og hos får kun en ertstor hævelse på indpodningsstedet.

Ved 8 minutters afsvækning var altså det fuldt virulente pulver afsvækket i en sådan grad, at det, efter de tidligere gjorde erfaringer, kunde anvendes som en ufarlig vaccine.

For yderligere at prøve denne vaccine, før den omsendtes i distrikterne, vaccinerede jeg i begyndelsen af oktober på gårdene Mellingen og Espelien i Hammer hos 7 forskellige ejere 46 lam. Når undtages et par lam, der et par dage efter vaccinationen ikke befandt sig fuldstændig vel, viste der sig hos de øvrige ingen synderlig reaktion. Ved den det foregående år på samme sted foretagne vaccination var samtlige dyr kjendelig syge med tegn både på en lokal og en almen reaktion. Denne forskjel kan vel for en del hidrøre fra vaccinationens udførelse, idet man ved den nu benyttede fremgangsmåde sikkert indbringer vaccinen under huden og undgår at beskadige den underliggende muskulatur, hvad der erfaringsmæssig vil have en forstærket virkning af vaccinen til følge. Det er dog mulig, at en del af den i år benyttede vaccine har været afsvækket stærkere end nødvendig og beregnet, og jeg formoder, at grunden hertil må søges deri, at muskelsubstansen i den øverste skål under afsvækningen på enkelte steder var fugtet med neddryppet kondensationsvand og i den gennemfugtede tilstand er blevet stærkere afsvækket.

Ingen af de på nævnte gårde vaccinerede lam er senere døde af bråstot.

Seneri er efter opfordring udsendt vaccine til ialt 716 får. Jeg har indtil nu modtaget meddelelse om vaccination af 557 får, nemlig fra:

<i>Vilnæs</i>	om vaccination af 22 får i Askevolds herred.			
<i>Ole A. Nielsen</i>	-	—	- 38 »	- Sulens —
<i>Peter A. Ritland</i>	-	—	- 106 »	- Fister —
Samme	-	—	- 221 »	- Hjelmeland —
<i>A. Kjæmpenæs</i>	-	—	- 54 »	- Askevold —
<i>Dyrlæge Jensen</i>	-	—	- 18 »	- Stordøen —
— <i>Jordal</i>	-	—	- 40 »	- Hammer —
<i>Liseth</i>	-	—	- 12 »	- Sandø —
Selv vaccineret	-	—	- 46 »	- Hammer —

Tilsammen 557 får.

Af disse er kun et død af vaccinationsbråset og når undtages to af de 12 ved *Liseth* vaccinerede får var ingen død af naturlig bråset på den tid, jeg modtog beretningerne. Blandt de i år udførte vaccinationer er de, der er foretagne på Alden af *A. Kjæmpenæs*, af særlig interesse. Denne forpagtedes tidligere af den bekjendte fåreopdrætter *Schumann* og de ødelæggelser, som bråsotten da anrettede blandt hans fårebesætning, var en væsentlig medvirkende årsag til, at han forlod øen. Af den af *Kjæmpenæs* afgivne beretning fremgår det, at han i de tre foregående år havde mistet henholdsvis 60, 48 og 70 pct. af sine lam, og det må derfor ansees som et gunstigt resultat, når der iblandt de vaccinerede dyr, på et nær alle lam, ingen er død af bråset.

Jeg skal endnu kun anføre, at jeg forsøgsvis har fremstillet vaccinen ved dyrkning af bråsetbacillen i lige dele bouillon og blodserum, således som foreslået af lektor *Jensen*. Da imidlertid erfaringerne fra de allerede i en årrække udførte vaccinationer mod miltbrandemphysem (raslesyge) synes at tyde på, at et på denne måde tilberedt vaccinationsstof i virkning står tilbage for det, der tages direkte fra dyret, tør man formode, at et lignende forhold gør sig gjældende for den nærstående bråsets vedkommende. Jeg har derfor foreløbig kun benyttet vaccine fremstillet fra får, døde efter direkte eksperimentel podning.»

I forbindelse hermed meddeler *Nielsen*, at han med kød fra en hval, dræbt med forgiftet pil — hvorom han i sin tid i «Centralblatt für Bacteriologie und Parasitenkunde» har givet oplysning — har inficeret marsvin, der døde under symptomer som ved raslesyge; i ødemet på podestedet fandt han samme slags baciller som de, der findes i det forgiftede sår hos hvalen, og disse baciller ligner saaledes bråsetbacillen, at de hverken i kultur eller under mikroskopet kan adskilles. *Nielsen* antager, at bråsottens udbredelse for en del skyldes infektion med sådant forgiftet hvalkjød, der skjæres ud og kastes væk. I den senere tid er dog skydning af hval med rifle blevet mer og mer almindelig.

5. Rødsyge og knuderosen.

Rødsyge er anmeldt at være forekommet med et lignende antal tilfælde som de nærmest foregående år, ialt 924 tilfælde. Sygdommen er optrådt i de fleste amter, kun fra Bergens by er intet tilfælde anmeldt (se tabel I).

Forholdet mellem tilfælde af rødsyge og knuderosen kan sees af omstående tabel:

	Rødsyge.	Knuderosen.
Kristiania	4	1
Akershus	76	29
Smålenene	28	41
	75	
Buskerud		
Jarlsberg og Larvik	47	24
Hedemarken	89	27
Kristians	82	25
Bratsberg	10	2
Nedenes	56	»
Lister og Mandal	5	21
Stavanger	4	10
Søndre Bergenhus	8	»
Bergen	»	»
Nordre Bergenhus	15	2
Romsdals	»	3
Søndre Trondhjem	36	44
Nordre Trondhjem	51	85
Nordlands	2	6
Tromsø	14	2

6. Svinepest.

Af akut svinepest angrebes tre svin i en besætning på Hønefos i juli måned. Ved sektionen fandtes delvis lungebetændelse og delvis difteritiske sår i stortarmene (*Ødegård*).

Kronisk svinedifteritis forekom hos nogle til Hof fra Kristiania indkøbte ungsvin. Af en sending på 7 stykker blev 5 angrebne og af disse døde 3.

7. Klovsyge

hos fåret (*foot-rot*) forekom med 5 tilfælde på karantænestationen Voulen ved Stavanger hos nogle fra Skotland indførte får. Udenfor karantænestationen kom ikke sygdommen.

8. Tuberkulose.

Siden de offentlige tuberkulinundersøgelser begyndelse våren 1895 indtil 30te juni 1899 er ialt undersøgt 75 772 dyr i 6 359 besætninger, af hvilke

24,8 pct. af besætningerne og 7,43 pct. af det samlede antal undersøgte dyr er fundet smittede af tuberkulose.

I året 1898 undersøgte 14 740 dyr i 1 465 besætninger, hvoraf tuberkulose fandtes hos 4,92 pct. af de undersøgte dyr og i 22,6 pct. af besætningerne.

Det vil sees, at antallet af tuberkulinundersøgte besætninger og dyr er ikke ubetydelig aftaget i det sidste år. Dette resultat, der må beklages, bunder imidlertid i forskellige forhold. Dels er en flerhed af besætningerne i de mest fremmelige jordbrugsdistrikter allerede undersøgte en gang, uden at de kvægeiere, der har fundet tuberkulose i sin besætning, altid har ladet foretage den gentagne undersøgelse, der er nødvendig i hvert fald for at konstatere, at sygdommen er udryddet i vedkommende besætning, dels vil undersøgelse i de mere tilbageliggende jordbrugsdistrikter kun successivt med den stigende oplysning og den voksende forståelse af sagens betydning vinde indgang.

Den for tiden i landet herskende mangel på dyrlæger spiller også en ikke ringe rolle, hvad tuberkulinundersøgelsernes fremme angår; de tættest bebyggede og økonomisk mest velstillede distrikter er de, der fortrinsvis søges af dyrlægerne, og disses indtægter ved den almindelige daglige praksis er såvidt store, at de ikke uden en viss opofrelse og ulyst påtager sig de møjsommeligere og mindre lønsomme offentlige tuberkulinundersøgelser.

Fremdeles må det erkjendes, at påvisningen af, at der findes tuberkulose i en mands besætning, faktisk i øieblikket medfører så mange ulemper og så meget direkte og indirekte økonomisk tab for vedkommende kvægeier, at man ikke egentlig kan undres over, at mange landmænd nærer en viss frygt for at indlade sig på sagen; i ethvert fald må der en ikke ringe grad af almenånd og fremsyn til, når en kvægeier, der har grund til at frygte, at hans besætning er tuberkulosesmittet, beslutter sig til at vinde vished i sagen og derved påtager sig forpligtelsen til at udrydde sygdommen.

Denne samme ængstelige tilbageholdenhed ligeoverfor tuberkulinundersøgelserne er for øieblikket at spore hos landmændene i alle lande i Europa. Den skulde synes mindre begrundet her i Norge, hvor der fra statens side er taget ganske vidtgående skridt i retning af på dette område at understøtte landmændene, idet undersøgelsen er helt gratis og der tillige — praktisk talt i ethvert tilfælde — ydes halv erstatning for nedslagtede dyr.

På den i 1899 afholdte internationale veterinærkongres i Baden-Baden, hvor der foruden henved 950 dyrlæger fra forskellige lande tillige var nærværende flere fremragende juridiske regjeringsdelegerede samt landmænd, var kvægtuberkulosens bekjæmpelse et af de vigtigste forhandlingsemner. Kongressen fattede i sagen følgende enstemmige beslutninger:

- «1. Det er påtrængende nødvendigt at bekjæmpe kvægtuberkulosen.
2. En udryddelse af tuberkulose i en besætning fra kvægeierens egen side (d: frivillig bekjæmpelse) er gennemførbar og eftertragtellesværdig. Denne metode kræver slagtning af de smittefarlige tuberkulose dyr snarest muligt samt omhyggelig forebyggelse af smitte til kalvene og de sunde dyr.

Denne frivillige bekjæmpelse af kvægtuberkulosen bør fra statens side opmuntres ved udbredelse af oplysning om tuberkulosens natur og smitteveie samt om tuberkulinprøvens nytte, og den bør understøttes ved ydelse af statsbidrag.

Tuberkulinet er det bedste hidtil kjendte diagnostiske middel i kampen mod husdyrtuberkulosen. Tuberkulinet må kun udleveres under statskontrol og til dyrlæger.

3. En bekjæmpelse af kvægtuberkulosen fra statens side er i enhver henseende at anbefale. Den er, anvendt med en viss forsigtighed, gennemførbar; den vil hindre en tiltagen af sygdommen og medføre en successiv indskrænkning af den. Den kræver, at de smittefarlige dyr (navnlig de, der er angrebne af tuberkulose i juret, børen, tarmen og lungen) snarest muligt nedslægtes mod erstatning af statskassen, samt at skummet melk fra fællesmeierierne forbydes tilbageleveret i usterilliseret tilstand. Den kræver tillige, at dyrlægen anmelder ethvert tuberkulosetilfælde, som kommer til hans kundskab.»

Som det vil sees er sågodtsom alle disse forholdsregler gennemførte i den her i Norge reiste kamp mod kvægtuberkulosen. Kun er der ikke endnu fattet bestemmelse om sterilisering af fællesmeieriernes skummede melk.

Som det af den foran givne oversigt vil fremgå, er der i de hidtil undersøgte 6 359 besætninger påvist tuberkulose i 24,8 pct. af disse, altså i ikke mindre end omtrent hver fjerde besætning; af de undersøgte 75 772 dyr er kun 7,43 pct. fundne angrebne, hvilket altså viser en gennemsnitlig meget mindre sygdomsprocent end i alle andre lande, hvor tuberkulinundersøgelse hidtil har fundet sted. Norge må således betegnes som det land i Europa, hvor kvægtuberkulosen for tiden vides forholdsvis mindst udbredt.

Under disse omstændigheder turde det fortjene alvorlig overveielse, om man ikke i vort land burde gå et skridt videre i bekjæmpelsen, nemlig ved lov at åbne adgang for sundhedskommissionerne (hvilket for landets vedkommende i de aller fleste tilfælde vil sige herredsstyrelserne i forbindelse med distriktets læge) til at påbyde tvungen offentlig tuberkulinundersøgelse af samtlige besætninger inden herredet; i dette tilfælde måtte statens erstatningspligt også være tvungen, når slagtning af tuberkuløse dyr var nødvendig til sygdommens udryddelse. Man har dog endnu ikke fundet at burde foreslå en sådan foranstaltning, hovedsagelig fordi der er henløbet for kort tid, siden stortinget vedtog bevilgning til erstatning af nedslagtede tuberkuløse dyr, hvorfor yderligere erfaring om det nuværende system, der er en blanding af frivillighed og tvang, turde være påkrævet. Den nuværende mangelfulde forsyning af dyrlæger er også til en viss grad til hinder for en sådan lovforanstaltnings gennemførelse, om den end inden visse distrikter af vort land både lader sig effektuere og vistnok også ønskes af sundhedsmyndighederne og befolkningen.

For budgetterminen 1898—99 bevilgede stortinget kr. 10 000,00 som bidrag til eiere af kvægbesætninger til dækkelse af tab ved nedslagtning af tuberkuløst kvæg. I anledning heraf udfærdigedes af indredepartementet under

17de september 1898 en rundskrivelse herom (se under afsnit III, nr. 8, samt St. prp. 1, hovedpost VI, kap. 3).

Om påbud af pasteurisering eller sterilisering af skummet melk fra fælles-meierierne har der været forhandlet mellem veterinærdirektøren og landbrugsdirektøren.

I skrivelse af 19de oktober 1899 henvendte veterinærdirektøren sig til landbrugsdirektøren med forespørgsel, om denne vilde tilråde, at der søgtes istandbragt påbud om:

at de kar, hvori melk leveredes til meierierne, før tilbageleveringen damprensedes,

at melken i pasteuriseringsapparaterne på en sikker måde opvarmedes til 85 ° Celcius i mindst 10 minutter og at den skummede melk efter centrifugeringen gaves et ganske kortvarigt opkog til 100 ° C.,

at centrifugerne hyppig rengjordes, bedst om mulig ved damp, samt at centrifugeslammet brændtes.

I denne anledning meddelte landbrugsdirektøren under 21de december 1899, at meieriinspektøren havde oplyst, at meierierne i Norge kan deles i 4 klasser, nemlig:

1. Afkjølingsmeierier, hvis melk anvendes for tilvirkning af smør, medens skummetmelken enten ystes til magerost, eller den sælges til menneskeføde.

Ingen del af skummetmelken går tilbage til leverandørerne for at bruges til kreaturfoder, hvorfor spredning af husdyrtuberkulosen fra disse meierier er udelukket.

2. Separatormeierier med ystning anvender som drivkraft dels damp og dels vand. Fra disse sælges en mindre del skummet melk tilbage til leverandørerne, som hovedsagelig bruger den til menneskeføde.

3. Smørmeierier for maskinkraft producerer kun smør og leverer skummetmelken tilbage til interessenterne, som vistnok ofte benytter skummetmelken som føde for kreaturer, svin og andre husdyr. Hvor damp benyttes som drivkraft, pasteuriseres ofte skummetmelken, om ikke så stærkt som af veterinærdirektøren foreslået. Er drivkraften vand, vilde et påbud om pasteurisering volde betydelige tillæg i anlægs- og driftsudgifterne.

4. Haandseparatormeierierne leverer ligeledes skummetmelken tilbage til interessenterne, men da der ved disse kun haves en større vandgryde for opvarmning af vaskevand, vilde et påbud om pasteurisering af skummetmelken volde betydelige ulemper.

Det fremgår i det hele af meieriinspektørens erklæring, at kun en ringe del af skummetmelken fra vore meierier går tilbage til leverandørerne som føde for husdyr. De kan derfor ikke betragtes som smittespredere i samme forstand som meierierne i flere andre lande, hvor bedriften er baseret på tilbagelevering af næsten al den skummede melk, der her for den langt overveiende del får anvendelse som føde for husdyrene.

Foruden altså at faren i her omhandlede henseende hos os er betydelig mindre end i andre lande, vilde et påbud, som det nævnte, lægge så betydelige byrder på meieribedriften, at denne i mange egne af landet vilde blive omtrent umuliggjort.

I overensstemmelse med disse oplysninger og landbrugsdirektørens udtalelser har man under 25de juni 1900 udsendt et cirkulære, der vil findes aftrykt som bilag nr. 10, afsnit III.

Da undersøgelserne for 1899 allerede er bearbejdede, vil man i lighed med, hvad før er gjort, i beretningen meddele resultatet af de offentlige tuberkulinundersøgelser også for dette år, skjønt veterinærberetningen forøvrig kun omfatter tiden for 1898.

Tabel II.

R e s u l t a t

af de offentlige kvæg-tuberkulinundersøgelser, foretagne i året 1899.
*(Compte-rendu sur le résultat des recherches faites chez le bétail par la tuberculine,
 pendant l'année 1899).*

A m t (Département).	Antal undersøgte besæt- ninger. (Nombre des étables examinées).	Deraf tuberkulose (dont tuberculeuses).	pCt. tuberkulose (pCt.).	Antal undersøgte dyr (Nombre des animaux tuberculins).	Deraf (dont)	Procent tuberkulose (pCt. tuberculeux).
					mistænkte og tuberkulose (suspects & tuber- culeux).	
Akerhus	31	9	29.0	504	66	13.1
Smålenene	21	2	9.5	262	15	5.7
Hedemarken	213	57	26.8	2 415	213	8.8
Kristians	70	18	25.7	1 143	34	2.9
Buskerud	11	5	45.5	168	8	4.8
Jarlsberg og Larvik	12	5	41.7	173	11	6.4
Bratsberg	12	4	33.3	76	5	6.6
Nedenes	29	6	20.7	232	6	2.6
Lister og Mandal	160	22	13.8	831	40	0.5
Stavanger	16	1	6.3	164	1	0.6
Søndre Bergenhus	12	1	8.3	107	1	0.9
Bergen	1	—	0.0	2	—	0.0
Nordre Bergenhus	143	26	18.2	1 348	54	4.0
Romsdals	72	7	9.7	545	11	2.0
Søndre Trondhjem	79	15	18.9	876	45	5.1
Nordre Trondhjem	176	25	14.2	1 330	33	2.5
Nordland	76	13	17.1	414	32	7.7
Tromsø	201	58	28.9	1 320	103	7.8
Finmarken	2	—	0.0	9	—	0.0
	1 337	274	20.5	11 919	678	5.7

Tabel III.

Tuberkulinundersøgelser i året 1899.
(Recherches par la tuberculine pendant l'année 1899).
Tuberkulosens forekomst hos forskjellige racer.
(L'existence de la tuberculose chez les différentes races).

A m t (Département).	Norsk landrace (Race ordinaire norvégienne).			Telemarksrace (Race de Telemark).			Airshirerace (Race d'Airshire).			Blandingsracer (Races mêlées).			Forskjellige og ikke an- givne racer (D'autres races et races non signalées).		
	Antal undersøgte dyr (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).
Akershus .	242	27	11.2	72	4	5.6	4	—	—	181	33	18.2	5	2	40.0
Smålenene .	96	1	1.0	—	—	—	5	—	—	160	13	8.1	1	1	100.0
Hedemarken	1 117	79	7.1	354	40	11.4	—	—	—	667	72	10.8	277	22	7.8
Kristians . .	941	29	3.1	93	—	—	1	—	—	108	5	4.6	—	—	—
Buskerud .	51	1	1.9	22	4	18.2	1	—	—	78	2	2.5	16	1	6.3
Jarlsberg og Larvik . .	9	—	—	38	3	7.9	—	—	—	126	8	6.3	—	—	—
Bratsberg .	—	—	—	67	5	7.5	—	—	—	—	—	—	9	—	—
Nedenes . .	132	5	3.8	51	—	—	1	—	—	48	1	2.1	—	—	—
Lister og Man- dal . . .	553	5	0.9	17	—	—	—	—	—	261	35	13.4	—	—	—
Stavanger .	149	1	0.7	13	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
S. Bergenhus	96	1	1.0	—	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—
Bergen . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
N. Bergenhus	1 321	54	4.6	—	—	—	—	—	—	27	—	—	—	—	—
Romsdals .	22	—	—	—	—	—	—	—	—	508	7	1.4	15	4	26.7
S. Trondhjem	652	32	4.1	—	—	—	12	1	8.3	212	12	5.6	—	—	—
N. Trondhjem	164	4	2.4	2	—	—	21	1	4.8	1 115	28	2.5	28	—	—
Nordland .	247	13	5.2	—	—	—	1	—	—	158	18	11.4	8	1	12.5
Tromsø . .	585	14	2.4	—	—	—	—	—	—	734	89	12.1	1	—	—
Finmarken .	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6 386	266	4.2	729	56	7.7	47	2	4.3	4 397	323	7.3	360	31	8.6

Tabel IV.

Tuberkulinundersøgelser i året 1899.
(Recherches par la tuberculine pendant l'année 1899).
Tuberkulosens forekomst i de forskjellige aldre hos kvæg.
(Existence de la tuberculose par âge).

A m t (Département).	Under 6 mdr. (Bétail agé jusqu'à six mois).			6 mdr.—1 år. (Agé de six mois jusqu'à 1 année).			1—5 år. (Agé de 1—5 années).			Over 5 år. (Agé de plus de 5 années).			Uopgivet alder. (Age inconnue).		
	Antal undersøgte dyr (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).	Antal undersøgte dyr (Nombre des ani- maux examinés).	Deraf tuberkuløse (dont tuberculeux).	pCt. tuberkuløse (pCt. tuberculeux).
Akershus .	35	1	2.9	39	—	—	218	23	10.6	211	42	19.9	1	—	—
Smålenene .	29	—	—	18	—	—	126	2	1.6	89	13	14.6	—	—	—
Hedemarken	124	1	0.8	211	3	1.4	1 145	107	9.3	901	101	11.2	34	1	2.9
Kristians .	62	1	1.6	79	1	1.3	567	18	3.2	423	11	2.6	12	3	25.0
Buskerud .	6	—	—	9	1	11.1	79	1	1.3	64	5	7.8	10	1	10.0
Jarlsberg og Larvik . .	8	—	—	10	—	—	69	3	4.3	86	8	9.1	—	—	—
Bratsberg .	4	—	—	5	—	—	36	2	5.6	31	3	9.7	—	—	—
Nedenes . .	8	—	—	18	—	—	128	4	3.1	78	2	2.6	—	—	—
Lister og Mandal .	35	1	2.9	30	—	—	300	9	3.0	463	30	6.5	3	—	—
Stavanger .	12	—	—	8	—	—	76	—	—	68	1	1.5	—	—	—
S. Bergenhus	8	—	—	8	—	—	55	1	1.8	36	—	—	—	—	—
Bergen . .	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
N. Bergenhus	22	1	4.5	46	—	—	627	29	4.6	586	23	3.9	67	1	1.5
Romsdals .	26	—	—	22	—	—	196	6	3.1	301	5	1.7	—	—	—
S. Trondhjem	61	2	3.3	65	4	6.2	406	20	4.9	344	19	5.5	—	—	—
N. Trondhjem	93	—	—	80	2	2.5	645	18	2.8	496	13	2.6	16	—	—
Nordland .	9	—	—	34	1	2.9	166	12	7.2	198	19	9.6	7	—	—
Tromsø . .	56	6	10.9	118	6	5.1	557	59	10.6	589	32	5.4	—	—	—
Finmarken .	—	—	—	1	—	—	2	—	—	6	—	—	—	—	—
	598	13	2.2	800	18	2.3	5 399	314	5.8	4 971	327	6.6	150	6	4.0

Følgende tabeller viser den i de forskellige år fundne sygdomsprocent hos de undersøgte dyr og besætninger, samt tuberkulosens fordeling med hensyn på race og alder.

	Antal undersøgte besæt- ninger.	Deraf tuberkulose. pCt.	Antal undersøgte dyr.	Deraf tuberkulose. pCt.
1895 og 96	2 195	26.1	30 787	8.4
1897	2 136	27.0	24 755	8.3
1898	1 465	22.6	14 740	4.9
1899	1 337	20.5	11 919	5.7

Det vil heraf sees, at af de til udgangen af 1899 tuberkulinundersøgte 82201 dyr var 6,53 pCt. tuberkuløse. Af de undersøgte 7133 besætninger var 24,6 pCt. smittet af tuberkulose

	Norsk landrace.	pCt. tuberkulose.	Telemarksrace.	pCt. tuberkulose.	Airshirerace.	pCt. tuberkulose.	Blandingsrace.	pCt. tuberkulose.	Forskjellige, ikke opgivne racer.	pCt. tuberkulose.
1895 og 96 .	13 548	6.8	2 174	6.1	692	18.4	13 506	10.4	867	7.2
1897	15 206	6.7	1 646	4.9	337	15.1	7 119	12.4	449	3.8
1898	7 921	4.3	1 385	4.4	106	4.7	4 948	5.8	380	7.4
1899	6 386	4.2	729	7.7	47	4.3	4 397	7.3	360	8.6

Af de i de anførte år undersøgte 43 061 dyr af norsk landrace telemarkskvæg ikke iberegnet, var de 2 488 tuberkuløse, o: **5.8** pCt.

Af telemarksdyr undersøgtes 5 934 med 331 tuberkuløse, o: **5.6** pCt.

Af airshiredyr undersøgtes 1 182, hvoraf 185 viste sig tuberkulose eller **15.7** pCt.

Af blandingsdyr undersøgtes 29 970, hvoraf 2 904 reagerede, **9.7** pCt. tuberkulose.

Af forskellige, ikke opgivne eller ubestemmelige racer er ialt undersøgt 2 056 dyr med 138 reagerende eller **6.7** pCt. tuberkulose.

Det synes at fremgå af disse undersøgelser, at de oprindelige norske kvægracer er forholdsvis mindst angrebne af tuberkulose, medens Airshire-dyrene og blandingsracerne er smittet i ulige højere grad; dette hænger vistnok sammen med den kjendsgjerning, at af de i sin tid her til landet indførte fremmede kvægs slag har et større antal individer været inficerede med tuberkulose.

Af følgende tabel vil det fremgå, således som i foregående beretninger anført, at tuberkulosen er hyppigst tilstede hos ældre dyr.

Å r.	Kalve under 6 mdr.		Kalve 6 md. til 1 år		Kvæg 1 til 5 år		Ældre dyr		Uopgivet alder	
	Antal undersøgte.	pCt. tuberkulose.	Antal undersøgte.	pCt. tuberkulose.	Antal undersøgte.	pCt. tuberkulose.	Antal undersøgte.	pCt. tuberkulose.	Antal undersøgte.	pCt. tuberkulose.
1895 og 96 . .	1 551	1.0	2 237	3.4	13 179	7.9	13 449	10.3	371	18.9
1897	1 281	1.9	1 648	3.2	10 987	7.1	10 211	10.4	629	7.5
1898	626	0.9	995	1.5	6 586	4.3	6 273	6.3	260	8.5
1899	598	2.2	800	2.3	5 399	5.8	4 971	6.6	150	4.0

Angående tuberkulinundersøgelserne skal man forøvrigt bemærke følgende.

Mens der i den første tid efterat gratis undersøgelse var sat igang viste sig megen interesse for sagen i de store østlandske kvægdistrikter, særlig Akershus, Smålenene og Hedemarken, er denne interesse i den senere tid her gået tilbage. Derimod har der i amterne Nordre Bergenhus, Nordland og Tromsø i den senere tid været en betydelig fremgang i undersøgelserne.

En betydelig rolle spiller den større eller mindre interesse, hvormed de enkelte dyrlæger omfatter sagen. Mens enkelte ikke foretager nogen undersøgelse, er der andre, hvis tid i væsentlig udstrækning optages af sagen. Andre indberetter, at de trods interesse for sagen ikke opnår at få nogen undersøgelse igang. Der klages af flere over arbejdets besværlighed og de lange

reiser, ligesom den omstændighed, at dyrlægen må opholde sig mindst et døgn på stedet forat undersøge en eller flere besætninger på enkelte steder, frembyder vanskeligheder hvad nattelogi angår.

Fra enkelte hold fremholdes ønskeligheden af, at der burde være tvangsmæssig adgang til at undersøge samtlige dyr som slippes på fælles beite eller havnegang, da ellers en besætning, der er sund, vil kunne risikere påny at smittes af en ikke undersøgt, tuberkuløs besætning på nabogården.

Hvad forøvrigt tvungen undersøgelse af besætninger angår, har veterinærdirektøren i skrivelse til amtmanden i Kristians amt af 9de december 1896 udtalt, at han antager, at amtmanden i henhold til husdyrlovens bestemmelser i § 14, sidste passus, må kunne beordre offentlig tuberkulinundersøgelse ved dyrlæge iværksat, når tuberkulose først er konstateret i en af de gårdes besætninger, der har fælles havnegang eller beite. Direktøren har ligeledes i skrivelse af 12te mai 1896 fremholdt, at det ifølge husdyrlovens § 14 b er forbudt eiere af besætninger, hvor tuberkulose er påvist, at slippe tuberkuløse dyr på fjeldbeiter sammen med andre ikke undersøgte eller friske dyr.

Angående smitteoverførelse meddeler dyrlæge *Kvam*, Gausdal, at der i en besætning på 38 dyr fandtes reaktion hos en kalv, der kort tid iforveien var indkjøbt fra en tuberkuløs besætning; kalven slagtedes og fandtes «begrod med rognrot». På en anden gård fandtes også kun en kalv syg; kalven var af eget tillæg og tuberkulose kjendtes ikke på gården; kalven var imidlertid udover sommeren fodret med centrifugeret melk fra et meieri, og smitten antoges med sikkerhed at skrive sig derfra. På et andet sted fandtes en voksen ko tuberkuløs; denne havde i en måned stået ved siden af en anden ko, der i 1897 i to måneder havdes til foder fra en anden eier; denne ko var bleven slagtet høsten 1897 og fandtes da i høj grad tuberkuløs, også i lungerne.

Dyrlæge *Rodum*, Stenkjær, meddeler, at han ved sektion af en af kolik død hest fandt denne i høj grad tuberkuløs.

9. Kvær sil.

Kvær sil er en sygdom, som næsten årligår har ganske stor udbredelse her i landet; nogen mærkbar tilbagegang i dens forekomst er ikke at spore. I årets løb anmeldtes endel flere tilfælde end foregående år, nemlig 1 234 mod 997 i 1897. Der anføres, at det er kun et ringe antal af de angrebne dyr, som blir behandlet af dyrlæge.

Der er anmeldt tilfælde fra alle amter, Kristians med 259, Nordre Bergenhus 188, Hedemarken 138 og i de øvrige amter fra 11 til 84 tilfælde.

Specielt i Kristians amt synes sygdommen at have havt ganske stor udbredelse.

Således anfører amtsdyrlæge *Flesvik*, Lillehammer, at der høsten 1898 var et udbrud af Kvær sil i Fåberg på vestsiden af Mjøsen. Der blev nemlig sluppet tilfjelds en hest, som havde været stærkt angreben af sygdommen og fra

dette dyr bredte smitten sig til mange heste i Fåberg vestfjeld. Da hestene herfra om høsten toges hjem fra fjeldet, førtes smitten hjem til gårdene, hvor da som regel de andre heste angrebes. Liden støtte hos befolkningen får dyrlægen i bekjæmpelsen af denne sygdom, idet folk har den anskuelse, at Kværstil må en hest før eller senere gå igjennem.

Fra Gausdal berettes ligeledes, at den kværstil-farsot, som herskede udover høsten 1897, vedblev også udover våren 1898, men sygdommen optrådte ikke på langt nær så ondartet som forrige år (*Kvam*).

Fra Lesje meddeler amtsdyrlægen (*Grøholt*), at der om våren forekom en masse tilfælde, efterat sygdommen der i to år havde været meget sjelden.

I december fik sygdommen nogen udbredelse i Hitterdal, Sauland og Gransherred. Fra først af optrådte den væsentlig kun hos transportheeste mellem Notodden og Tinoset, men bredte sig siden videre. (*Garseg*).

Amtsdyrlægen i Arendals distrikt (*Egeberg*) meddeler, at Kværstil har i årets løb havt en usædvanlig stor udbredelse og tildels af ondartet karakter.

Det samme meddeles fra Kristiansandskanten. Amtsdylræge *Skar* anfører:

«En unghest sattes, efter at den var benyttet til arbeide, frisk ind på stalden om aftenen. Dagen efter vilde den intet æde og dens forhoved viste sig betydelig opsvulmet, da han kom tilstede ud på aftenen. Hævelsen strakte sig opover og bagover hovedet samt ind i munden. Læberne var voldsomt svulne med spændt og glinsende hud af hvilken vandperler piblede frem. De fandtes også oversået med en mængde små røde og meget ømme pletter, der føltes noget infiltrerede. Dyret kunde intet nyde. Den følgende dag viste huden på nævnte pletter små sprækker og føltes hård; på enkelte steder lod den sig fjerne og viste sig da at dække over huler med fast pus. Af disse fandtes de fleste på læberne og også enkelte længere op på hovedet. Der var ingen hævelse i gulken eller kjævehulen. Dyret led meget herunder og kunde på lang tid intet æde og meget vanskelig drikke. Den kom sig dog.»

Amtsdyrlæge *Haugen*, Haugesund, anfører, at kværstil der i distriktet kun optræder med lange mellemrum, men i oktober måned og udover fik den temmelig stor udbredelse og optrådte tildels ondartet med metastaser til nyrer og lunger. Sygdommen udbredte sig fra Stavanger marked, der afholdes i oktober måned.

Amtsdyrlægen i S o g n (*Mossige*) indberetter, at i de senere år har amtmanden som regel, når der har vist sig Kværstil på et sted, udfærdiget bekjendtgørelse angående de syge dyrs isolation og desinfektion af stalden og staldrekvisita. Denne foranstaltning har væsentlig bidraget til at forebygge sygdommens videre udbredelse.

I Breim og Jølster blev de fleste heste angrebet af sygdommen. I Stryn indførtes kværstilsmitten fra Gudbrandsdalen i slutten af juli måned med vognmandsheste i turistruten over Vidden. Fra Stryn spredte smitten sig i slutten af september til Hornindalen (*Bruland*).

I Geiranger og bygderne deromkring blev smitten indført ved skydsheste fra Ottadalføret og Veblungsnæs, hvor kværstil synes at være stationær, og der-

fra bredte sygdommen sig udover bygderne i Romsdalen. Det anføres, at veterinær-politimæssig opsyn med skydshestene i turistruterne burde etableres (*Hogstad*).

I *Saltdalens* herred optrådte kværsil som farsot i den første halvdel og i *Skjerstad* og tildels i *Sørfoldens* herred i sidste halvdel af året. Over 100 heste angrebes og flere døde. Den blev indført til *Saltdalen* fra tilgrænsende svenske skogdistrikter og overførtes til *Folden* med et fra *Saltdalen* indkjøbt sygt føl. Sygdommen bredte sig jævnt i *Fauske* sogn og *Skjerstad*, der grænser til *Folden*, og var især slem i *Sulitjelmadal*føret, hvor den herskede til ud i marts 1899.

10. Blod-urin.

Kragerud (Tønsberg) meddeler, at han gående ud fra, at blodurin er en parasitær blodsygdom, har havt udmerket resultat ved indsprøjtning intravenøst af store doser saltopløsning. Behandlingsmåden beskrives ikke nøiere.

I *Egersunds* herred på enkelte gårde forekommer blodurin meget hyppig. Vedkommende gårdbrugere behandler i regelen sygdommen selv. De angrebne køer gives ca. 15 gr. alun udrørt i en pægl edikke, hvormed de efter sigende saagodt som altid bliver kurrerede efter ca. 1 dags forløb (*A. Lund*).

Bang (Trondhjem) meddeler at blodpis hos køer forekommer 10—14 dage efter kalvningen og at denne form optræder såvel vinter som sommer og er mere hårdnakket og kronisk end den, som har sin årsag i havnegangene.

11. Lungesygge hos hesten.

Af lungesygge hos hesten er anmeldt et usædvanlig stort antal tilfælde, ialt 884. Antallet af de indberettede tilfælde stiller sig for de sidste 5 år således:

i 1894	738	tilfælde
i 1895	276	»
i 1896	200	»
i 1897	112	»
i 1898	884	»

Sygdommen har hovedsagelig forekommet i *Kristiania* (500 tilfælde), *Hedemarken* (250), *Akershus* (54) og *Smålenene* (46), se tabel I.

Arnstederne for smittens udbredelse antoges dels at have været *Kristiania*, hvorfra sygdommen med heste blev hjemført til forskellige gårde i *Akershus* og *Smålenenes* amter; dels antoges sygdommen at have spredt sig fra *fjeldhavnegangene* i *Sekunddalen* og *Stoupholen* (*Hedemarken*), hvor sygdommen skal have grasseret, til talrige gårde på *Hedemarken* (*Oplandene*). Til *Hedemarken* antages imidlertid sygdommen også at være bragt med enkelte fra *Gardermoen* hjemvendte tjenesteheste.

Angående lungesygens optræden på Hedemarken findes i Stortingsprp. nr. 100 1899—1900 en udførlig fremstilling af sagen, idet forskellige udredere indgik til stortinget med andragende om erstatning af statskassen for det ved lungesygen liden tab, da man anså det sikkert, at sygdommen delvis var bragt hjem ved smitte fra heste, som havde deltaget i våbenøvelserne på Gardermoen; angående denne sag henvises til nævnte proposition samt Indst. S. nr. 245 og forh. i stortinget 1899/1900, side 2318.

12. Smitsom kalvekastning.

Smitsom kalvekastning forekommer fremdeles ikke sjelden her i landet. På enkelte steder synes den endog at være noget i tiltagende (Leknes, Førde, Flesvik, Øier) medens den på andre steder angives at være i aftagende.

Fra Fredrikshaldskanten meddeler amtsdyrlæge *Jacobsen*, at smitsom kalvekastning er den sygdom, som på de kanter har bragt landmanden det største tab.

13. Kalvningsfeber.

Der er indberettet om ialt 1 098 tilfælde af kalvningsfeber, hvoraf 120 dyr er slagtede og 68 døde.

Af 505 opgivne tilfælde, der blev behandlet efter den Schmidtske metode døde eller slagtedes 66 dyr, o: en tabsprocent på ca. 13 pCt.

Flere dyrlæger anfører, at af de døde eller slagtede dyr er der flere, som ikke døde direkte af kalvningsfeber, hvoraf de syntes at være kommet sig, men af en påfølgende eftersygdom.

Den Schmidtske behandlingsmåde mod kalvningsfeber anvendes nu sågodt-som af alle norske dyrlæger; det store flertal af disse roser behandlingsmåden som meget nyttig.

14. Forskellige sygdomme.

Forfangenhed behandledes af stadsdyrlæge *Ad. Jacobsen* i flere tilfælde med antifebrin 15—20 gr. med udmerket resultat.

Fordøielsslidelser optræder særdeles ofte hos kvæget omkring Kristiania, hvilket må tilskrives den omstændighed, at de indførte for det meste sparsomt fodrede melkekjør med engang sættes på stærk kraftfodring (*Winsnes*).

Dyrlæge *A. Løken*, Enebak, refererer et tilfælde af en kronisk hjerne-lidelse hos en ko. Dyret behandledes i henved 1½ måned uden at bedres og symptomerne var svindelhed, dreiebevægelse, løftende gang; den tumlede over-ende hvis man førte den til venstre side og sluppet løs gik den frem uden at

æense noget lige mod husvæg eller anden hindring. Ved slagtning fandtes på hjernens grund endel små gule gryn, der antoges at være tuberkler. *Løken* mener, at sygdommen var kronisk tuberkuløs meningit.

Jurbetændelse anføres af amtsdyrlæge *Skar* enkelte gange at være helbredet på den måde, at han ved hjælp af en injektionssprøite med slange og melkerør udsuger kjertlen grundig og siden indsprøiter lunkent $\frac{1}{2}$ pCt. kreolin-vand, daglig gjentaget.

Rheumatisk feber med led- og rygmarvshindebetændelse optrådte på en gård i Lister og Mandals amt, hvor 3 kalve den ene efter den anden døde efter 2—4 dages sygdom under halthed og smerte i lemmerne, stivhed i hele kroppen med mangel på evne til at gå, stå eller blot til at holde hovedet oppe. Der fandtes vandansamling med betændelse i flere af lemmernes led foruden vandsamling og ansamling af misfarvet vædske i rygmarvshinderne (*Skar*).

Tyføs hestesygdom (smlgn. beretningen for 1896, side 36). Amtsdyrlæge *Haugen* meddeler herom:

«I Skjold og Tysvær herskede på eftersommeren og udover høsten en tyføs hestesygdom, der krævede en del ofre. Den begyndte temmelig pludselig med ophør af ædelyst og stor sløvhed, efter 1 à 2 dage kom der vandagtig, ildestinkende diarrhoe med hurtig påfølgende slaphed, særlig i bagparten. Jeg var desværre ikke så heldig at få være tilstede og iagttage sygdommens symptomer, men må kun holde mig til indhentede oplysninger. Efter disse at dømme synes sygdommen som regel at have havt et atypisk forløb. Sygdommens varighed har varieret fra nogle dage til 2 à 3 uger. De tilfælde, der har endt med dødelig udgang, har oftest havt et hurtigt forløb. Det synes som om sygdommen har været af smitsom karakter, da man i mange om ikke i de fleste tilfælde har kunnet påvise overføring af sygdommen ved samkvem med syge dyr, hvortil gaves god anledning ved, at dyrene gik løse ude på marken så længe denne var nogenlunde bar. Under sygdommens optræden i Tysvær i november måned var temperaturen mild, flere grader over nul. Ved den pludselig indtrådte kulde ophørte sygdommen».

I **Strand** herred optrådte i december måned ligeledes en smitsom, febril diarrhoe; 10 heste, hvoraf 1 døde, angrebes (*Jessen*).

Om infektiøs tarmbetændelse meddeler dyrlæge *H. P. Jensen*:

«På gården Sande i Fjeldberg optrådte i oktober måned blandt heste en tarmbetændelse, som syntes at være af infektiøs karakter. Ialt var 3 heste angrebne heraf. Den første havde sygdommen i mildere grad, og denne helbrededes temmelig hurtigt. Straks efter blev en anden hest syg; jeg blev tilkaldt dagen efter sygdommens opståen. Hesten stod da med ludende hoved og så sløv og dorsk ud. Temperaturen 41,6, pulsen næsten ufølelig — ca. 90. Respirationen 48. Konjunktiva smudsig gul. Exkrementerne vandige med enkelte faste foderpartikler imellem.

Hesten døde få timer efter at jeg havde undersøgt den.

Ved obduktionen fandtes: Kadaveret slunkent, uden dødsstivhed. Af næsen flød lidt blodblandet skum. Alle synlige vener stærkt spændte og mørke. På flere steder blødninger under den serøse hinde. Tyndtarmens slimhinde på et større parti svullen og rød. Epitetet løstsiddende. Milten noget svullen og henflydende. Blødet næsten sort, tjæreagtigt og uden tydelig koageldannelse.

Det hurtige forløb og tildels sektionsfundet kunde jo henlede tanken på miltbrand, hvorfor jeg anstillede mikroskopisk undersøgelse; men dette gav negativt resultat.

Da jeg heller ikke ved anstillet undersøgelse kunde komme efter noget, som kunde give anledning til forgiftning, fik jeg mistanke om, at det kunde være en infektion f. eks. gennem drikkevandet, da hestene på den tid gik ude nogle timer om dagen. Jeg tilrådede da de nærmest boende at holde sine heste inde indtil videre. Dette blev også overholdt, men ved et tilfælde slap en hest ud og gik ude ca. 2 timer. Dagen efter blev den syg og frembød lignende symptomer som de foregående, men ligesom den første i lettere grad. Denne hest helbrededes også og hermed ophørte sygdommen.

En temmelig stærk tarmkatarrh hos heste havde endel udbredelse i Søndmør udover høsten, også i Romsdalen; især i ødistrikterne forekom endel tilfælde, som kom under dyrlægens behandling. Lidelsen var akut med høi feber og gjødningen vandagtig og stinkende; dyrene var meget sløve og matte, holdt op at æde, men drak meget vand. Efter behandling med kalomel kom de sig snart. Derimod skal på Søndmør, hvor dyrene ikke blev behandlet, 4 heste være døde af sygdommen (*Hogstad*).

Difterit hos høns optrådte med 20 tilfælde i en besætning i Høiland på Jæderen med dødelig udgang (*Jessen*).

En hest havde i et halvt års tid jevnlig havt lette kolikanfald og døde så under et anfald heraf. Ved sektionen fandtes en svulst i tyndtarmen af størrelse som et barnehoved (fibrosarkom). *H. P. Jensen*.

Smitsom lungebetændelse hos geder. I mai måned optrådte på en gård i Fresvik i Leikanger i en større gedebesætning en smitsom lungebetændelse. Dyrlægen blev først tilkaldt, efterat sygdommen havde dræbt adskillige dyr og smittestoffet var ved en ufornuftig behandling af de døde dyr spredt udover, hvorfor sygdommen viste sig meget vanskelig at få standset. Ca. 25 geder døde af sygdommen. Det hænder ikke så sjelden, at geder, som føres fra kystdistrikterne til indre Sogn, angribes af lungebetændelse og dør (*Mossige*).

Af Bronko-pneumoni — antagelig af smitsom årsag — døde 18 geder i en besætning på Søndmør. Lidelsen var kronisk med hoste, dyspnøe, flod fra næsen og stærk afmagring. Store partier af lungerne fandtes træhård med flesket, hvidgrå snitflade, stærk bindevævsinduration og bronkiektasier med purulent sekret (*Hogstad*).

Beskelersyge optrådte hos et par hingste og adskillige hopper i springtiden. Sygdommen forløb godartet og hurtig og blev kun i få tilfælde gjenstand for behandling (*Bruland*).

Mellemgulvsbrok indtraf hos en ko, idet netmaven var trængt igjennem mellemgulvet og ind i brysthulen, hvor den havde fremkaldt en stærk betændelse (*Bang*).

Hos en hoppe, der måtte dræbes, iagttoges ved obduktion en eiendommelig slyngning af endetarmens bugdel, foranlediget ved en cyste, der stod i forbindelse med endetarmens krøs ved en lang og meget stærk stilk. Dyret, der havde voldsom kolik, blev undersøgt per rectum, hvorved slyngningen af tarmen let kunde påvises, da den var lige foran bækkenindgangen. I vedkommende parti, der følte som en stor knude, var der betydelig smerte, så dyret blev aldeles rasende ved tryk derpå. Da det viste sig umuligt at hæve leieforandringen, blev dyret skudt. Ved obduktionen fandtes, at en del af endetarmen havde dannet en formelig knude, i hvis slynge en nævestor cyste var trådt ned, så knuden umuligt kunde gå op, uden at cysten blev gjenneuskåret eller dens stilk afreven. Da gled den op af sig selv. Denne leieforandring havde varet i flere dage, så at der var en betydelig tildels brandig betændelse i vedkommende tarmparti (*Østby*).

«Frosk» har før som regel hyppig været påtruffet i Tromsø amt, men i 1898 såes den meget sjelden (*Hald*).

Den i Finmarkens fjeldherreder, navnlig i Karasjok, herskende klovsyge hos tamren, slubbo, synes nu foreløbig at være ophørt på de norske fjelde. Sygdommen skal herske i de nordlige dele af Finland og ved Uralbjergene, hvilket statsdyrlæge *Hald* har fået bekræftelse på ved henvendelse til folk i Vardø.

Forstoppelse i bladmaven på grund af anvendelse af småsild til kreaturfoder i fiskedistrikterne i Tromsø amt, iagttoges i 4 tilfælde, hvoraf 2 endte dødelig. Anvendelse af dette foder viser sig at kunne være skadelig, når det ikke er ganske ferskt, selv i middels mængde, og når det ikke tilblandes andet foder; melkesekretionen aftager og melken får afsmag (*Hall*).

Smitsomt hududslet hos smågrise. Denne sygdom («Tidskrift for veterin.» 1898) indberettes at forekomme af og til. Således skriver amtsdyrlæge *Hjelde*, Værdalen, følgende:

«Lidelsen iagttoges hos et kuld ca. 12 dage gamle smågrise og med de før beskrevne symptomer. Moderdyret var kun lidet sygt og viste næsten ingen andre tegn på sygdom, end at den «bandt op melken». Alle 11 smågrise blev syge ca. 8 dage gamle, 2 døde ganske straks og to blev så dårlige, at eieren tog dem ind i køkkenet, hvor de anbragtes i en kurv tæt ved komfuren, hvor der næsten var uudholdelig varmt. Disse 2 grise var meget stærkt angrebne og frembragte en væmmelig stank i værelset.

Symptomerne var: grålige delvis vædskende skorper (på grund af fugtighed i kurven) over hele kroppen og med en tilsyneladende intens og tillige diffus betændelsesproces

hudens dybere lag, hvilket fremgår af, at hos den ene af disse grise havde betændelsen og udsvedningerne i klovens læderhud været så stærke, at begge klovene på det ene forben var faldt af — på tåbenenes spids var der blottet ben i stor udstrækning — sandsynligvis på grund af, at grisen havde forsøgt at gå på benet og derved fremkaldt yderligere knusning af bløddelene. På de øvrige ben var klovene delvis løsnet med blødninger og klovene forøvrigt så aldeles ud som en blodunderløben negl. Jeg fik senere meddelelse om, at også en af klovene på det andet forben var faldt af. Da det naturligvis smertede dyrene meget at gå på disse klove forsøgte de også at skåne dem så meget som muligt ved at gå på forknæerne og bagknæerne, og frembragte her delvis dybtgående sår. Imidlertid var de hindret i at gjøre særdeles store bevægelser, da de var anbragt i en liden kurv, hvori der blev lagt et tykt lag uld. Af andre symptomer kan merkes, at øinene var næsten gjengroede af skorper og sekret, ligeledes næseborene næsten tilstoppet, trynet forøvrigt tørt, hårdt og ru af skorper. Omkring munden megen skorpedannelse og begge grise havde desuden stomatitis og «sorte tænder», hvilket hindrede dyrene i at tage føde til sig, da det formodentlig forårsagede dyrene smerte. De øvrige grise var på langt nær så hårdt angrebne; men mærkelig nok døde alle disse, medens de to i kurven begge kom sig. Grunden til dette forhold har jeg forsøgt at forklare mig derved, at de grise, som forblev hos moderen ikke fik tilstrækkelig hverken af pleie eller føde. Moderdyret gav kun lidet melk og af anden føde tog grisene kun lidet til sig. Jeg lagde også mærke til, at det smertede mange af grisene at patte på grund af skorpedannelserne omkring munden. Et forhold, som også er værd at nævne, var, at disse med skorper og sår belagte grise var meget ømfindtlige ligeoverfor træk og kold luft i fjøset: de fik da kuldegysninger og krøb sammen i leiet; dette beror vistnok på, at kulde- og varmemefornemmelserne føles langt stærkere gennem den syge hud, samt at varmetabet under dette forhold er langt større end gennem en normal frisk hud. Jeg tror ikke at tage feil, når jeg formoder, at disse forhold har været medvirkende ved det uheldige forløb af sygdommen. De to stinkende, klovløse og yderst elendigt udseende grise i kurven og som forbausede mig ved at komme sig, blev også langt omhyggeligere pleiet end de øvrige. De fik rigelig føde — komelk blandet med vand og tilsat sukker, og som de blev tvungen til at drikke — og temperaturen i kurven var forholdsvis høj og lidet vekslende. En ældre gris — ca. 1½ måned — blev også syg, men kom sig.»

Hos nogle smågrise i en besætning i Strand optrådte ligeledes sygdommen, hvor 7 dyr angrebes og alle døde (*Jessen*).

Forgiftninger er iagttaget på grund af kobber, arsenik, kogsalt, kviksølv, stryknin, fosfor, rottegift, terpentint, kulos, bly, rapskager, solanin, bomuldsfrøkager, kaligjødning, muggent og bedærvet foder, maling, skjærmpflanter og ved slangebider.

Amtsdyrlæge *Nøkleby*, Bodø, anfører, at forgiftninger med grå kviksølv-salve synes nokså almindelig. Når en ko er grundig gnedet med salve, har det flere gange hændt, at også nabokoen, der ikke har fået salve og ikke har kunnet slikke den første, dog er bleven forgiftet og det i høj grad.

**C. Bevilgninger til veterinærvæsenet for budgetterminen
1898—99.**

	Bevilget. Kr.	Medgået. Kr.
1. Amtsdrylægers aflønning	41 000,00	40 958,92
2. Aflønning af en amtsdrylæge for Finmarkens amt	1 500,00	
3. Til det veterinær-patologiske laboratorium :		
a) ordinært	6 600,00	6 600,00
b) ekstraordinært til rengjøring og reparation	1 200,00	1 751,41
4. Til kursus for drylæger	2 200,00	2 200,00
5. Tuberkulinundersøgelser af kvægbesætninger .	20 000,00	17 656,00
6. Som bidrag til eiere af kvægbesætninger til dækkelse af tab ved nedslagtinger	10 000,00	4 484,25
7. Til statsdrylægen i Bergen . . kr. 2 000,00		
» do. i Tromsø stift » 1 500,00		
	3 500,00	3 450,00
8. » reisestipendier	3 000,00	3 000,00
9. » skyds- og kostudgifter	32 000,00	28 209,27
10. » forskellige og tilfældige udgifter . . .	1 500,00	5 586,08
11. » Norsk veterinærtidsskrift	400,00	400,00
12. » karantænestationen «Ytre Voulén» . . .	400,00	370,00
13. » Trykning af veterinærberetning	1 200,00	1 615,58
Tilsammen	124 500,00	116 281,51

D.

Tabeller.

Tabel V.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(*Relevé des divers cas de maladie des animaux*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	39	2	37	274	9	259	14	-	14
Raslesyge (miltbrandsemfysem) («Rauschbrand»). (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	3	-	3	20	1	19	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	8	-	6	12	4	7	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . .	-	-	-	-	-	-	199	48	136
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	253	67	108	2	-	2
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	884	5	33	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Smitsom klovsyge hos fåret (<i>Paronychia contagiosa ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	5	-	-
Svinepest (akut) (<i>Pneumo-enteritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk svinedifteritis (<i>Diphthero-enteritis chronica suis</i>) .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	225	1	-	22	-	-	1	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	105	-	-	12	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	16	-	-	4	-	-	-	-	-
Kværsil (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	1234	4	44	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	8	1	1	581	438	11	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	27	-	-	40	18	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	180	-	-	3	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	2729	13	124	1221	537	404	221	48	152

Norge i 1898, artsvis ordnede.

domestiques, par espèces, en Norvège, en 1898).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	18	2	15	11	2	5	4	-	4	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	924	56	206	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	34	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	6	1	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	421	38	80	1	-	-	-	-	-	-
6	-	-	1002	66	227	436	41	85	5	-	4	2	2	-	-

Tabel V. (Forts.) (Continuation.)

Norge.

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	2729	13	124	1221	537	404	221	48	152
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	37	6	24	10	7	2	13	2	9
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et</i> <i>Ovina</i>)	-	-	-	492	4	-	-	-	-
Mundsyge hos hesten (<i>Stoma-</i> <i>titis contagiosa pustulosa equi</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko-</i> <i>ryza, Pharyngitis et Bron-</i> <i>chitis</i>)	1446	5	4	182	1	2	2	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	145	2	16	129	49	18	8	2	2
Fordøielsessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè). (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	2019	14	28	3520	104	65	15	1	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob-</i> <i>structio</i>)	1108	18	70	765	43	25	7	1	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	27	-	2	172	12	18	5	-	3
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	5	-	-	405	24	24	4	1	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	4	-	-	116	20	28	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	182	1	-	3	-	-	-	-	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hyda-</i> <i>tideus</i>)	-	-	-	-	-	-	4	1	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin-</i> <i>gitis acuta</i>)	20	3	8	18	11	2	7	7	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	22	7	-	3	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinaemia. Hæ-</i> <i>moglobinaemia</i>)	166	14	25	598	36	66	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteo-</i> <i>malacia</i>)	1	-	1	508	38	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	17	1	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	550	-	-	700	2	-	16	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsu-</i> <i>rans</i>)	36	-	-	896	-	-	-	-	-
Overføres	8509	83	302	9755	890	654	302	63	166

¹⁾ Kobber, arsenik, kogsalt, kviksolv, stryknin, fosfor, rottegift, terpentin, kulos, bly, grå kviksolvsalve, rapskager, solanin, bomuldsfrøkager, kaligjødning, muggent foder, maling, bedærvet foder, slangebld, skjærplanter.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
6	-	-	1002	66	227	436	41	85	5	-	4	2	2	-	-
-	-	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	8	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	1	26	1	1	57	-	1	-	-	-	-	-	-	-
20	1	17	50	11	14	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	-	176	14	7	72	-	6	5	-	-	17	3	5	-
3	-	-	78	3	4	41	2	-	-	-	-	6	3	-	-
-	-	-	14	1	3	14	1	1	1	-	-	23	5	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	5	23	4	9	15	1	5	-	-	-	22	22	-	-
-	-	-	3	-	-	91	-	-	8	2	-	-	-	-	-
5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	40	10	10	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	260	24	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	57	1	18	182	5	-	4	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
52	1	29	1755	140	293	918	52	98	23	3	4	78	43	5	-

Tabel V. (Forts.) (Continuation.)

Norge.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	8509	83	302	9755	890	654	302	63	166
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	31	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	13	-	-	13	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	608	-	-	15585	-	-	280	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	16	1	2	726	37	8	16	-	1
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	25	4	10	3	1	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	-	179	14	2	5	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	152	12	1	2	2	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	10	-	-	1440	18	27	2	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	9	-	-	674	25	-	4	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	1098	120	68	-	-	-
Borbetændelse (<i>Metritis</i>)	3	-	1	214	18	36	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	78	-	-	1507	36	6	26	4	1
Forfængenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	190	7	1	11	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>)	28	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	2124	-	3	108	-	1	337	1	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	11	5	-	8	4	-	-	-	-
Hov- og Klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	627	5	-	141	-	-	3	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>)	68	-	-	57	-	-	11	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	596	8	1	227	6	1	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abces etc. (<i>Vulnera, contusiones, abcessus etc.</i>)	2704	20	5	561	20	3	10	-	-
Traumatisk hjertesækkbetændelse (<i>Pericarditis traumatica</i>)	-	-	-	41	30	11	-	-	-
Kronisk nyrebetændelse (<i>Nephritis chronica</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Åxedreining af Vommen (<i>Torsio ruminis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Overføres	15596	130	315	32554	1235	828	1001	71	168

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
52	1	29	1755	140	293	918	52	98	23	3	4	78	43	5	-
-	-	-	10	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	14	9	-	1	1	-	-	-	-	-
98	-	-	245	-	-	68	-	-	25	-	-	30	-	-	-
6	1	1	89	15	-	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	6	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	33	1	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
88	-	-	1923	1	-	76	-	-	51	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	3	-	14	10	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	15	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	47	4	-	284	-	-	2	-	-	4	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
270	2	30	4175	172	294	1432	74	99	103	4	4	112	43	5	-

Tabel V. (Forts.) (Continuation).

Norge.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	15596	130	315	32554	1235	828	1001	71	168
Vortesygdom (Papillomatosis) .	27	-	-	3	-	-	-	-	-
Tandfeil (Vitia dentium)	76	-	-	10	-	-	-	-	-
Lungeorm (Pneumonia verminosa)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beskelersyge (Ecanthema genitalium benignum)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebro-spinal meningitis (Meningitis cerebro-spinalis) . . .	1	-	-	7	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (Vitia alia) .	2100	21	8	980	94	19	159	10	12
Ialt (total)	17806	151	323	33554	1329	847	1160	81	180

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
270	2	30	4175	172	294	1432	74	99	103	4	4	112	43	5	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40	6	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
39	5	3	1 94	14	1	38	1	1	4	-	1	2	-	-	-
349	13	48	4270	186	295	1470	75	100	107	4	5	114	43	5	-

Tabel VI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques dans la

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		døde (abattus)	døde (morts)		døde (abattus)	døde (morts)		døde (abattus)	døde (morts)
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	500	3	19	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	25	1	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	4	-	3	-	-	-	-	-	-
Kværsil (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	72	-	4	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	11	-	9	-	-	-	-	-	-
Mundsyge hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	140	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	19	-	3	-	-	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis, diarrhoe</i>)	34	-	-	-	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, obstructio</i>)	175	5	8	11	3	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Forgiftninger ²⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	1031	9	46	14	3	2	-	-	-

¹⁾ Rensdyr. ²⁾ Blyforgiftning. ³⁾ T. marginata.

i Kristiania by i 1898.

ville de Kristiania, signalés en 1898).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abatius et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abatius et morts</i>)
	dræbte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	182	13	19	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	25	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	11	-	2	-	-	-	-	-	1)1	-
-	-	-	1	-	-	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3)37	-	-	2	2	-	-	-	-	-
-	-	-	6	1	3	286	14	22	2	2	-	-	-	1	-

Tabel VI. (Forts.) (Continuation).

Kristiania.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	1031	9	46	14	3	2	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin-</i> <i>gitis acuta</i>)	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Kol- ler) (<i>Fatuitas</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ-</i> <i>moglobinaemia</i>)	41	5	3	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	33	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsu-</i> <i>rans</i>)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	11	-	-	150	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus</i> <i>irregulares</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Borvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . .	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio</i> <i>placentæ</i>)	-	-	-	12	1	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	9	2	-	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puer-</i> <i>peralis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	7	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	5	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	37	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	257	1	-	-	-	-	-	-	-
Oielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-</i> <i>culitis et bursitis</i>)	39	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontu- sioner, abces etc.) (<i>Vulnera</i> <i>contusiones, abcessus etc.</i>) . . .	765	2	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (total)	2264	19	50	209	6	3	-	-	-

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	6	1	3	286	14	22	2	2	-	-	-	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	87	5	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	¹⁾ 12	9	-	1	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	14	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	12	9	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	13	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	200	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	1	3	676	40	22	6	3	-	-	-	1	-

¹⁾ Hårsækmider.

Tabel VII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	31	1	30	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema ma- lignum</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	9	1	4	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	54	2	3	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)				-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)				-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	12	-	-	2	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværsil (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	84	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	56	37	-	-	-	-
Strålesyge (<i>Actinomyces</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	28	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	6	1	3	-	-	-	-	-	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	58	-	-	-	-	-
Mundsyge hos hesten (<i>Stoma- titis contagiosa pustulosa equi</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	219	3	10	162	40	37	-	-	-

i Akershus amt i 1898.

dans le département de Akershus en 1898).

[illegible]

Tabel VII. (Forts.) (Continuation).

Akershus.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>Transport</i>)	219	3	10	162	40	37	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	164	-	-	8	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . .	48	-	3	11	3	1	-	-	-
Fordøielssygdomme (Indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>)	188	1	-	563	5	12	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	125	1	11	143	6	3	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	1	-	-	15	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	44	3	2	2	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>) .	-	-	-	11	2	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	4	-	-	3	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	4	-	1	2	1	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	32	1	5	43	2	3	-	-	-
Beuskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	47	3	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	57	-	-	22	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	145	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	53	-	-	1369	-	-	9	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	2	-	-	99	4	1	2	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	8	1	4	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	40	-	-	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	28	3	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	2	-	-	151	1	2	-	-	-
Overføres	899	6	30	2916	75	65	14	-	-

¹⁾ Kviksølv, solanin, kogsalt, arsenik, mug.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	107	1	21	27	2	7	-	-	-	5	5	-	-
-	-	-	2	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	36	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	1	2	-	-	-	-	-	-	23	5	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	1	2	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	18	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	212	12	32	75	2	8	-	-	-	28	10	-	-

Tabel VII. (Forts.) (Continuation).

Akershus.

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	899	6	30	2916	75	65	14	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	45	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	236	16	18	-	-	-
Borbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerpe- ralis. Septichæmia puerp.</i>) .	-	-	-	41	-	12	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	7	-	-	137	3	-	2	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	14	3	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	163	-	-	3	-	-	25	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	132	-	-	14	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	9	-	-	6	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articu- litis et bursitis</i>)	45	-	-	22	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abces etc.) (<i>Vulnera contu- siones, abcessus etc.</i>)	84	2	1	21	-	-	-	-	-
Traumatisk hjerteposebetændelse (<i>Pericarditis traumatica</i>) . . .	-	-	-	36	25	11	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	254	2	-	79	11	-	26	-	2
Ialt (<i>total</i>)	1615	13	31	3556	130	106	67	-	2

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	212	12	32	75	2	8	-	-	-	28	10	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	260	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	492	14	32	93	2	8	-	-	-	28	10	-	-

Tabel VIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	16	-	16	-	-	-
Raslesyge, miltbrandsemfysem («Ranschbrand») (<i>Anthrax emphysematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	14	1	8	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	46	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	48	-	-	5	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	15	-	-	2	-	-	-	-	-
Kværsil (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	83	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	5	-	-	23	8	5	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	5	3	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	17	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	4	-	4	1	1	-	1	1	-
Difterit (<i>Diphtheritis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	41	2	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	127	1	-	23	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	10	1	-	34	7	6	-	-	-
Overføres	355	2	4	166	22	37	1	1	-

dans le département de Smâlenene en 1898).

[illegible]

Tabel VIII. (Forts.) (Continuation).

Smålenene.

S y g d o m m e (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		døde (abatus)	døde (morts)		døde (abatus)	døde (morts)		døde (abatus)	døde (morts)
Overført (transport)	355	2	4	166	22	37	1	1	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>)	196	-	2	326	4	8	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	95	4	3	59	-	1	1	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) .	5	-	-	13	1	4	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	39	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	4	-	2	2	2	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	6	3	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	23	-	5	29	2	-	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	36	1	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	50	-	-	24	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	86	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	16	-	-	1451	-	-	3	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	4	1	1	75	5	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	1	1	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	33	-	2	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	24	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	2	-	-	119	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	11	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	113	9	7	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	14	6	4	-	-	-
Overføres	759	10	17	2626	54	65	6	1	-

¹⁾ Kobbet.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	82	9	12	44	6	6	1	-	-	3	3	-	-
-	-	-	3	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	21	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	160	22	12	92	8	7	1	-	-	3	3	-	-

Tabel VIII. (Forts.) (Continuation).

Smålenene.

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	759	10	17	2626	54	65	6	1	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	2	-	-	191	1	-	-	-	-
Forfængenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	23	1	1	1	-	-	-	-	-
Klaphingstopoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	262	-	1	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	40	1	-	8	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-</i> <i>culitis et bursitis</i>)	124	-	-	32	4	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abces etc.) (<i>Vulnera kontu-</i> <i>siones, abcessus etc.</i>)	279	3	1	46	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	134	1	-	95	5	-	5	2	1
Ialt (<i>total</i>)	1627	17	20	2999	64	65	11	3	1

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abatius et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abatius et morts</i>)
	dræbte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatius</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	160	22	12	92	8	7	1	-	-	3	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	164	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	1	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	3	-	-	1	-	-	2	-	-	-
-	-	-	353	23	12	120	8	7	2	-	-	5	3	-	-

Tabel IX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	22	-	22	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	11	4	2	1	-	1
Lungesygge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	7	-	1	-	-	-	-	-	-
Svinepest (akut) (<i>Pneumo enteritis contagiosa suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsygge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	}	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)		-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	6	-	-	2	-	-	-	-	-
Kværsil (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	20	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	16	9	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesygge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	6	2	2	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, pharyngitis et bronchitis</i>)	67	-	-	17	-	1	1	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia & Pleuritis</i>)	-	-	-	1	1	-	1	1	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	118	-	1	195	8	1	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	38	1	2	31	2	3	4	1	-
Overføres	295	3	11	295	24	29	7	2	1

dans le département de Buskerud en 1898).

[illegible]

Tabel IX. (Forts.) (Continuation).

Buskerud.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	295	3	11	295	24	29	7	2	1
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) .	-	-	-	18	2	2	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	-	6	1	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	3	3	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	15	4	1	29	2	2	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	40	3	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	33	-	-	26	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	15	-	-	9	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	23	-	-	1058	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	-	54	1	-	-	-	-
Bøvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	9	3	-	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	6	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	77	1	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	3	-	-	51	3	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	90	11	3	-	-	-
Borbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	7	5	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	6	-	-	69	4	-	1	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>) . .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	85	-	-	2	-	-	16	-	-
Overføres	483	8	12	1860	64	36	24	2	1

¹⁾ Arsenik, kogsalt, muggent foder.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	105	20	35	44	3	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
47	-	-	13	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	83	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
47	-	-	228	23	38	60	3	2	-	-	-	-	-	-	-

Tabel IX. (Forts). (Continuation).

Buskerud.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	483	8	12	1860	64	36	24	2	1
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia unguis</i>)	4	2	-	-	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) .	6	-	-	8	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	19	1	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abces etc.) (<i>Vulnera contusiones, abcessus etc.</i>)	425	4	-	96	4	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	54	1	-	41	14	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	991	16	12	2005	82	36	24	2	1

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
47	-	-	228	23	38	60	3	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
47	-	-	242	23	39	79	3	2	-	-	-	-	-	-	-

Tabel X.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		døde (abattus)	døde (morts)		døde (abattus)	døde (morts)		døde (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	19	-	19	4	-	4
Raslesyge, (miltbrandsemfysem, «Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	7	2	3	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk svinedifteritis (<i>Diph- thero-enteritis chronica suis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodo- sum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	13	2	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	15	14	1	-	-	-
Strålesyge (<i>Actinomyces</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromyoma. Asco- coccus</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	19	-	-	-	-	-
Mundsyge hos hesten (<i>Stomatitis contagiosa pustulosa equi</i>) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	38	-	-	7	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	2	-	-	8	-	-	-	-	-
Overføres	107	2	1	78	19	23	4	-	4

Jarlsberg og Larviks amt i 1898.
dans le département de Jarlsberg et Larvik en 1898).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	47	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	24	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	1	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	93	1	14	10	1	3	-	-	-	-	-	-	-

Tabel X. (Forts.) (Continuation).

Jarlsberg og Larvik.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	107	2	1	78	19	23	4	-	4
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>))	65	-	1	292	4	1	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	80	-	4	82	3	1	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	3	-	-	9	-	2	-	-	-
Trommesygge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	19	1	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	2	-	-	3	2	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Blødurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	7	-	1	55	2	6	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	18	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	75	-	-	24	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Trichophyton tonsurans</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	3	-	-	112	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	48	1	-	1	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	7	2	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	16	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	1	-	-	108	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	23	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>) . . .	-	-	-	150	15	-	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Fébris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	21	1	1	-	-	-
Overføres	348	4	7	1095	51	34	5	-	4

¹⁾ Arsenik, kviksølv, stryknin, fosfor, bedærvet foder, skjærplanter, slangebid.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	93	1	14	10	1	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	1	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	120	1	15	24	1	6	-	-	-	-	-	-	-

Tabel X. (Forts.) (*Continuation.*)

Jarlsberg og Larvik.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	348	4	7	1095	51	34	5	-	4
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	5	-	-	161	1	1	1	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	12	-	-	1	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	93	-	-	40	-	-	2	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>). .	1	-	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	23	1	-	8	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	5	-	-	3	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti-</i> <i>culitis et bursitis</i>)	74	1	-	64	1	-	-	-	-
Kirurg tilf. (sår, kontusioner, abcès etc.) (<i>Vulnera, contu-</i> <i>siones, abscessus etc.</i>)	385	2	1	199	11	1	-	-	-
Rheumatisme (<i>Rheumatismus</i>) .	8	-	-	16	1	-	-	-	-
Traumatisk hjerteposebetændelse (<i>Pericarditis traumatica</i>) . . .	-	-	-	7	6	1	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	46	4	-	108	12	1	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1000	12	8	1703	84	38	8	-	4

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	120	1	15	24	1	6	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	81	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	1	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	223	5	15	43	1	6	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	19	-	19	-	-	-
Raslesyge, miltbrandsemfysem («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malig- num</i>)	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	17	11	2	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	250	-	9	-	-	-	-	-	-
Influenza (<i>Influenza</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	18	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	9	-	-	6	-	-	-	-	-
Kværsil (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	138	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	178	107	1	-	-	-
Strålesoppsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	2	-	-	9	3	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	28	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	3	1	2	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	82	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	246	-	-	31	1	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	19	-	4	26	7	-	-	-	-
Overføres	715	1	18	371	129	25	-	-	-

i Hedemarkens amt i 1898.

dans le département de Hedemarken 1898).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	89	9	13	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	27	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	5	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	32	-	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	16	3	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	-	1	171	16	24	34	-	3	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XI. (Forts.) (Continuation).

Hedemarken.

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	715	1	18	371	129	25	-	-	-
Fordøiellessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>))	305	1	4	605	25	7	8	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	93	-	3	78	7	2	3	-	-
Akut diarrhé og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	7	-	-	24	2	1	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	2	-	-	58	2	3	7	1	2
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	17	11	4	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	37	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	3	2	-	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	15	-	5	36	-	3	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	1	-	1	61	4	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	119	-	-	181	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	5	-	-	158	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	29	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	8	-	-	6	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	102	-	-	5214	-	-	160	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	-	102	8	1	4	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	-	2	-	-	-
Bøvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	18	3	-	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	2	-	-	190	-	1	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	2	-	-	111	6	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	86	10	7	-	-	-
Overføres	1422	4	31	7359	207	56	183	1	2

¹⁾ Kviksølv, stryknin, fosfor, kogsalt, ormbid, kulos, maling, spolorm, bændelorm.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
7	-	1	171	16	24	34	-	3	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	52	3	1	7	-	1	2	-	-	3	-	-	-
1	-	-	14	2	-	4	-	-	-	-	-	2	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	3	3	1	2	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	14	-	-	6	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	33	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	-	-	14	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
46	-	-	154	-	-	2	-	-	25	-	-	30	-	-	-
3	-	1	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
67	-	5	478	39	29	71	-	7	33	-	-	35	-	-	-

Tabel XI. (Forts.) (Continuation).

Hedemarken.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1422	4	31	7359	207	56	183	1	2
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puer-</i> <i>peralis. Septichæmia puerp.</i>)	1	-	-	14	3	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	13	-	-	224	11	2	9	2	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	8	-	-	3	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	202	-	1	10	-	1	34	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	2	1	-	1	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	96	-	-	107	-	-	3	-	-
Oielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	30	-	-	31	-	-	9	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articu-</i> <i>litis et bursitis</i>)	103	2	1	72	1	1	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abcès etc.) (<i>Vulnera, contu-</i> <i>siones, abcessus etc.</i>)	382	6	1	152	5	2	10	-	-
Traumatisk perikardit (<i>Pericar-</i> <i>ditis traumatica</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Kronisk nyrebetændelse (<i>Ne-</i> <i>phritis chronica</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Axedreining af vommen (<i>Torsio</i> <i>ruminis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	780	3	1	74	12	3	4	-	-
Ialt (<i>total</i>)	3040	17	35	8049	241	65	252	3	2

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
67	-	5	478	39	29	71	-	7	33	-	-	35	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	342	1	-	11	-	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	2	-	14	-	-	1	-	-	4	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
39	5	3	25	6	-	13	1	-	-	-	-	-	-	-	-
107	5	8	883	50	29	112	1	7	36	-	-	39	-	-	-

Tabel XII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	4	-	4	-	-	-
Raslesyge (miltbrandsemfysem) («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	52	21	15	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	35	-	-	1	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværsil (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	259	-	12	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	1	-	-	138	125	1	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	2	-	-	5	2	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	1	1	1	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	224	-	1	1	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	17	-	1	18	5	3	2	1	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	274	2	2	301	18	3	1	-	-
Overføres	862	2	17	533	172	28	3	1	-

i Kristians amt i 1898.

dans le département de Kristian en 1898).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abatus et mortis</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abatus et mortis</i>)
	dræbte (<i>abatus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abatus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abatus</i>)	døde (<i>mortis</i>)		dræbte (<i>abatus</i>)	døde (<i>mortis</i>)				
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	82	4	52	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	25	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	27	1	7	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	1	1	7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	28	5	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	1	1	146	13	54	29	1	7	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XII. (Forts.) (Continuation).

Kristians amt.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	862	2	17	533	172	28	3	1	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	104	2	10	125	12	3	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	2	-	-	19	2	2	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	48	6	4	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	-	16	2	6	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	48	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (<i>Fatuitas</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	13	1	-	55	5	3	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	39	3	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	42	-	-	22	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	2	-	-	240	-	-	-	-	-
Skab ²⁾ (<i>Scabies</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	98	-	-	2394	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	86	5	2	2	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	1	2	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	18	1	-	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	14	-	1	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	1	-	-	161	-	2	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	163	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	34	5	3	-	-	-
Børbetændelse (<i>Metritis</i>)	-	-	-	24	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	14	-	-	180	4	-	1	-	1
Overføres	1191	5	28	4178	218	57	6	1	1

¹⁾ Arsenik, rottegift, stryknin, salt, kviksølv, fosfor, terpentin. ²⁾ Dermatocoptes.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
4	1	1	146	13	54	29	1	7	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	2	8	3	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	45	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
38	1	8	268	23	57	37	1	8	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XII. (Forts.) (Continuation).

Kristians amt.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	1191	5	28	4178	218	57	6	1	1
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	6	-	-	4	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	532	-	1	47	-	-	26	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	18	-	-	-	-	-	-	-	-
Led og slimsæklidelser (<i>Articu-</i> <i>litis et bursitis</i>)	82	1	-	5	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontu- sioner, absces etc.) (<i>Vulnera</i> <i>contusiones, abscessus etc.</i>) . . .	83	-	-	6	-	-	-	-	-
Vortesygdom (<i>Papillomatosis</i>) .	27	-	-	3	-	-	-	-	-
Tandfeil (<i>Vitia dentium</i>)	46	-	-	-	-	-	-	-	-
Rheumatisme (<i>Rheumatismus</i>) .	6	-	-	11	-	-	-	-	-
Lungeorm (<i>Pncumonia verminosa</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	83	2	1	55	9	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	2178	8	30	4409	227	57	32	1	1

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
38	1	8	268	23	57	37	1	8	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	211	-	-	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40	6	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	13	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
80	7	23	493	26	57	43	1	8	1	-	-	-	-	-	-

Tabel XIII.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(Cas de maladies des animaux domestiques)

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	2	-	2	5	-	5	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	8	4	4	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværsil (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	50	1	1	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	6	4	1	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis, Diarrhoe</i>)	67	-	-	54	3	1	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica Obstructio</i>)	16	-	1	-	-	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	11	1	1	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	3	1	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Overføres	168	1	4	90	13	15	-	-	-

¹⁾ Kviksølv.

dans le département de Bratsberg en 1898).

[illegible]

Tabel XIII. (Forts.) (*Continuation*).

Bratsberg.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	168	1	4	90	13	15	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria Hæmoglobinaemia</i>)	1	-	-	17	1	2	-	-	-
Benskjørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	4	-	-	10	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	1	-	-	37	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	17	1	-	1	-	1
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	20	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	26	2	2	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>) . .	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	23	1	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	5	2	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . . .	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Articulitis et bursitis</i>)	36	-	-	21	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, abces etc.) (<i>Vulnera contusiones, abcessus etc.</i>) . . .	38	-	-	8	-	-	-	-	-
Mankefistel (<i>Fistula regionis dorso-scapularis</i>)	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Tandfeil (<i>Vitia dentium</i>)	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) . . .	73	-	-	31	4	1	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	394	4	4	319	25	20	1	-	1

6

Tabel XIV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	8	-	8	-	-	-
Raslesyge, miltbrandsemfysem («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	5	-	3	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	9	-	-	2	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	62	-	3	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	8	-	-	6	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	28	-	-	78	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Ob- structio</i>)	18	-	5	19	-	3	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Forgiftninger (<i>Intoxicaciones</i>) .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lutterstald (<i>Diabetes insipidus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ¹⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	128	-	8	140	-	18	-	-	-

1) *Tænia marginata*.

dans le département de Nedenes en 1898).

dans le département de Nedenes en 1898).

[illegible]

Tabel XIV. (Forts.) (Continuation).

Nedenes.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	128	-	8	140	-	18	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menin-</i> <i>gitis acuta</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæ-</i> <i>moglobinaemia</i>)	-	-	-	19	-	3	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteo-</i> <i>malacia</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	10	-	-	11	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>) ¹⁾	1	-	-	102	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus</i> <i>irregulares</i>)	-	-	-	11	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio</i> <i>placentæ</i>)	-	-	-	19	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	²⁾ 6	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	76	6	-	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puer-</i> <i>peralis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	2	-	-	19	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	4	-	-	1	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	168	-	8	415	7	21	-	-	-

¹⁾ 12 besætninger. ²⁾ Antal besætninger.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	62	-	14	15	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	5	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	8	-	-	4	-	-	3	-	-	-	-	-	-
1	-	-	89	5	18	27	-	2	3	-	-	-	-	-	-

Tabel XV.

De vigtigste husdyrsygdomme i
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	6	-	6	31	-	31	1	-	1
Raslesyge, miltbrandsemfysem («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	2	-	2	1	-	1	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	10	-	6	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	3	-	-	3	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	25	-	2	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	1	-	1	¹⁾ 1	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	-	-	2	-	1	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	27	-	-	2	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	2	-	1	1	-	-	-	-	-
Fordøielessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè). (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	35	-	-	61	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	9	-	-	10	-	-	-	-	-
Overføres	116	-	13	123	-	39	1	-	1

¹⁾ Jurtuberkulose.

Lister og Mandals amt i 1898.*dans le département de Lister et Mandal en 1898).*

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	22	1	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	5	-	-	-	-	-	4	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	34	3	2	31	1	2	-	-	-	4	3	-	-

Tabel XV. (Forts.) (Continuation.)

Lister og

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	116	-	13	123	-	39	1	-	1
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) .	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . . .	-	-	8	-	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxications</i>) .	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>) .	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	3	-	1	34	-	1	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Skurv (<i>Favus</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	5	-	-	37	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	29	2	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	7	1	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . .	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	21	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	65	1	5	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	7	-	1	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	-	-	-	53	-	1	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Operationes ob kryptorchismum</i>) . .	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	45	-	2	92	1	3	3	-	2
Ialt (<i>total</i>)	195	-	26	496	5	51	4	-	3

¹⁾ Kviksølvsalve, fosfor.

Mandal.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	34	3	2	31	1	2	-	-	-	4	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	6	6	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	11	-	1	11	6	-	-	-	-	-
-	-	-	53	3	4	64	1	3	17	-	-	10	9	-	-

Tabel XVI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dreble (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreble (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		dreble (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	6	-	6	25	4	20	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	16	-	16
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	29	4	16	1	-	1
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Smitsom klovsyge hos fåret (<i>Paronychia contagiosa ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	5	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	10	-	-	2	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	71	-	4	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Sædsteingsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	12	1	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	-	-	-	11	-	9
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	29	-	-	36	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	2	-	-	-	-	-	3	-	2
Fordøielssygdomme (Indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhé) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	149	2	-	165	2	1	1	-	-
Overføres	280	3	10	260	11	37	37	-	28

i Stavanger amt i 1898.

dans le département de Stavanger en 1898).

Ged (Espèce caprine)			Svin (Espèce porcine)			Hund (Chiens)			Kat (Chats)			Fjerkræ (Volailles)		Andre dyr (Animaux divers)	
anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abatús et morís)	anmeldte (signalés)	dræbte og døde (abatús et morís)
	dræbte (abatús)	døde (morís)		dræbte (abatús)	døde (morís)		dræbte (abatús)	døde (morís)		dræbte (abatús)	døde (morís)				
-	-	-	1	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	8	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	5	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-
5	-	5	18	2	2	12	-	3	2	-	1	-	-	-	-

Tabel XVI. (Forts.) (Continuation).

Stavanger.

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport)	280	3	10	260	11	37	37	-	28
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	49	-	-	14	-	-	-	-	-
Akut diarrhø og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) . .	3	-	1	8	-	1	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	9	1	-	1	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	8	-	2	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydroideus</i>)	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	25	-	-	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	10	-	-	4	-	-	15	-	-
Lus (<i>Pediculina</i>)	29	-	-	452	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	17	1	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	1	1	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	1	-	-	4	-	-	-	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	44	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	1	-	-	47	-	-	2	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	44	22	9	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septicæmia puerp.</i>)	1	-	1	10	1	2	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	9	-	-	48	-	-	2	-	-
Forfængenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	21	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	93	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	499	3	12	1004	36	51	60	1	28

¹⁾ Fosfor. ²⁾ Bændelorm, spolorm, piskeorm.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
5	-	5	18	2	2	12	-	3	2	-	1	-	-	-	-
-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	16	16	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	7	-	7	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	5	47	2	11	28	1	3	2	-	1	16	16	-	-

Tabel XVI. (Forts.) (Continuation).

Stavanger.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	499	3	12	1004	36	51	60	1	28
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilfælde (sår, kontusioner, abces etc. (<i>Vulnera, contusiones, abcessus etc.</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Beskelersyge (<i>Ecanthema genitalium benignum</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Cerebrospinal-meningit (<i>meningitis cerebrospinalis</i>)	1	-	-	7	-	-	-	-	-
Bronko-pneumoni (<i>Broncho-pneumonia</i>)	-	-	-	-	-	-	8	-	4
Tarmparese (<i>Paresis intestinum</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Benbrud (<i>Fractura</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) . .	36	1	2	12	-	1	46	5	-
Ialt (<i>total</i>)	548	4	14	1027	37	55	114	6	32

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
5	-	5	47	2	10	28	1	3	2	-	1	16	16	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	6	-	-	2	-	1	-	-	-	-
5	-	5	48	2	10	34	1	3	4	-	2	16	16	-	-

Tabel XVII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	11	2	9	61	2	59	8	-	8
Raslesyge, miltbrandsemfysem, («Rauschbrand») (<i>Anthrax em- physematosus</i>)	1	-	1	7	-	7	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acu- tissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	123	40	83
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	¹⁾ 14	3	11	-	-	-
Rødsyge («Rotlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	62	1	6	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	17	13	-	-	-	-
Strålesygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	1	1	4	4	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	56	2	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Ko- ryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	33	-	2	1	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebætændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	5	1	1	16	6	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh diarrhè) (<i>Gastritis. Diarr- hoë</i>)	234	6	13	473	22	20	4	-	-
Overføres	358	11	33	650	53	97	135	40	91

¹⁾ Hertil 16 tilfælde af den såkaldte «godartede katarrhalfeber».

i Søndre Bergenhus amt i 1898.

dans le département de Søndre Bergenhus en 1898.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	8	2	6	9	2	4	3	-	3	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	17	5	9	30	7	11	3	-	3	-	-	-	-

Tabel XVII. (Forts.) (Continuation.)

Søndre

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	353	11	33	650	53	97	135	40	91
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	42	3	2	46	6	2	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	11	2	2	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	93	6	13	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	6	2	1	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	13	1	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	7	7	-
Akut hjernebetændelse (<i>Meningitis acuta</i>)	-	-	-	4	3	1	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (kol- ler) (<i>Fatuitas</i>)	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	8	2	2	132	16	11	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	36	14	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	28	-	-	31	2	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	24	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	109	-	-	692	-	-	108	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	19	1	1	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	12	2	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	192	15	20	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	111	16	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	59	2	7	-	-	-
Børbetændelse og septicæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septicæmia puerp.</i>)	-	-	-	23	1	7	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	3	-	-	90	8	-	3	-	-
Overføres	564	18	37	2240	149	162	253	47	91

¹⁾ Kogsalt.

Bergenhuis.

[illegible]

Tabel XVII. (Forts.) (Continuation.)

Søndre

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	564	18	37	2240	149	162	253	47	91
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	21	1	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	66	-	-	-	-	-	10	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Pattefeil (<i>Vitia papillæ uberis</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	5	-	-	36	15	5	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	658	20	37	2285	164	167	263	47	91

Bergenhus.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	32	5	9	40	7	11	3	-	3	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	19	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	51	5	9	48	7	11	3	-	3	-	-	-	-

Tabel XVIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (Maladies).	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		døde (abattus)	døde (morts)		døde (abattus)	døde (morts)		døde (abattus)	døde (morts)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	8	-	8	5	-	5	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	13	-	1	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Kor-ryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	29	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	38	1	2	20	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	70	-	5	-	-	-	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) .	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	3	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	5	-	1	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	5	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	9	1	-	-	-	-	-	-	-
Ialt (total)	172	2	17	45	-	7	2	-	2

dans la ville de Bergen en 1898).

[illegible]

Tabel XIX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	7	-	7	1	-	1
Raslesyge, miltbrandsemfysem, («Rauschbrand»)(<i>Anthrax em- physematosus</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	23	6	17
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	14	-	6	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysi- pelas</i>)	6	-	-	1	-	-	1	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	188	-	5	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	34	34	-	-	-	-
Strålesoppsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringe- svulster (<i>Fibromycoma. Asco- coccus</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	33	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bron- chitis</i>)	22	-	-	6	-	1	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (indige- stion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarr- hoe</i>)	66	-	-	107	1	-	1	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	23	-	2	15	-	-	-	-	-
Overføres	310	-	8	220	35	15	26	6	18

i N o r d r e B e r g e n h u s a m t i 1898.

dans le département de Nordre Bergenhus en 1898).

[illegible]

Tabel XIX. (Forts.) (Continuation).

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	310	-	8	220	35	15	26	6	18
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>) .	1	-	-	8	-	1	1	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>) . .	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Dreiesyge (<i>Hydrocephalus hydatideus</i>)	-	-	-	-	-	-	2	1	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	2	-	1	63	-	17	-	-	-
Benskørhed (Slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	3	-	-	1	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	109	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	47	-	-	2585	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	12	-	-	2	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	2	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>) .	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>) . . .	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	25	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	34	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Børbetændelse og septicæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septicæmia puerp.</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	6	-	-	35	2	1	1	-	-
Forfangenhed (<i>Hordæatio Kri-thiasis</i>)	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Overføres	399	-	11	3122	37	34	35	7	18

¹⁾ Hugormbid. ²⁾ Bændelorm, rundorm, spolorm.

Bergenhuis.

[illegible]

Tabel XIX. (Forts.) (Continuation).

Nordre

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	399	-	11	3122	37	34	35	7	18
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	7	-	-	1	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	108	-	-	-	-	-	-	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	5	-	-	7	-	-	-	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	45	2	-	9	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	76	-	-	33	-	-	4	1	-
Ialt (<i>total</i>)	640	2	11	3173	37	34	39	8	18

Bergenhuis.

[illegible]

Tabel XX.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	23	-	-	-	-	-	-	-	-
Sædstrengsførhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	110	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	1	-	1	1	-	-	-	-	-
Fordøielsesygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis, Diarrhoë</i>)	10	-	-	17	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	3	-	1	11	1	1	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	-	-	-	8	1	-	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Overføres	65	-	3	155	2	5	2	-	2

¹⁾ «Rævegift» (*Strychnin*). ²⁾ 1 tilf. *Gastrophilus*, resten *Ascarides*.

dans le département de Romsdal en 1898).

[illegible]

Tabel XX. (Forts.) (Continuation.)

Romsdal.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	65	-	2	155	2	5	2	-	2
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Borbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puer-</i> <i>peralis. Septichæmia puerp.</i>) .	1	-	-	2	-	2	-	-	-
Yverbetændelse (<i>Mastitis</i>)	1	-	-	6	-	-	-	-	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	46	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	60	-	-	20	1	1	2	-	-
Ialt (<i>total</i>)	174	-	2	187	3	9	4	-	2

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	4	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXI.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>).	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	13	-	9	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	24	-	12
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	28	8	11	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	11	-	-	5	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	5	-	-	2	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>) . . .	-	-	-	5	4	-	-	-	-
Strålesoppsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	1	-	-	3	2	-	-	-	-
Sædstringsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	2	-	2	-	-	-	1	1	-
Kopper (<i>Variola, Vaccina et Ovina</i>)	-	-	-	31	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	100	-	1	15	-	-	1	-	-
Lunge- og brystindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	7	-	1	15	6	1	2	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	70	1	-	251	10	4	6	1	-
Overføres	230	1	6	368	30	25	34	2	12

i Søndre Trondhjems amt i 1898.
(dans le département de Søndre Trondhjem en 1898.)

[illegible]

Tabel XXI. (Forts) (Continuation.)

Søndre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)		dræbte (abattus)	døde (morts)
Overført (transport)	230	1	6	368	30	25	34	2	12
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	73	1	6	41	1	2	2	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	2	-	-	9	2	1	-	-	-
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	15	1	1	1	1	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	4	-	2	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	2	-	1	-	-	-	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (koller) (<i>Fatuitas</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	1	1	-	65	2	7	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	80	6	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	39	-	-	300	-	-	1	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	-	-	-	113	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	56	-	-	1623	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	3	-	-	79	6	1	4	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	3	-	1	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	17	1	-	2	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	21	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	111	-	2	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	33	-	-	2	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	44	9	3	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	19	1	5	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	2	-	-	82	-	-	2	-	-
Overføres	421	3	13	3030	61	50	48	3	12

¹⁾ Stryknin, bomuldsfrøkager, kaligjødning. ²⁾ Spolorm, bændelorm.

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
4	-	-	87	4	14	34	2	3	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	-	15	-	-	4	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	-	-	3	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	144	6	14	62	2	3	4	1	-	-	-	-	-

Tabel XXI. (Forts.) (Continuation.)

Søndre

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	421	3	13	3030	61	50	48	3	12
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-</i> <i>thiasis</i>)	10	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera-</i> <i>tiones ob kryptorchismum</i>) . .	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . .	212	-	-	6	-	-	50	1	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>). Hov- og klovlidelser (<i>Vitia</i> <i>ungvis</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
21	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abcès etc.) (<i>Vulnera, contu-</i> <i>siones abcessus etc.</i>)	38	-	-	12	-	-	-	-	-
Tandfeil (<i>Vitia dentium</i>)	-	-	-	10	-	-	-	-	-
Sene- og seneskebetændelse (<i>Ten-</i> <i>denitis bursitis</i>)	46	-	-	2	-	-	1	-	-
Rheumatisme (<i>Rheumatismus</i>) .	11	2	-	4	-	-	-	-	-
Pericardit (<i>Pericarditis trau-</i> <i>matica</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Benbrud (<i>Fractura</i>)	-	-	-	4	4	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	251	2	-	169	6	-	1	-	-
Ialt (<i>total</i>)	1013	7	13	3240	73	50	100	4	12

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
10	-	-	144	6	14	62	2	3	4	1	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	306	-	-	4	-	-	29	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	9	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	-	-	461	7	14	77	2	3	33	1	-	-	-	-	-

Tabel XXII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	1	-	1	2	-	2	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	35	10	17	-	-	-
Lungesyge (tyfus) hos hesten (<i>Pleuropneumonia contagiosa equi</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rosen (<i>Lymphangitis. Erysipelas</i>)	5	-	-	1	-	-	-	-	-
Neldefeber (<i>Urticaria</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Brandfeber (<i>Morbus maculosus</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	45	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	2	1	1	9	7	-	-	-	-
Strålesopsygdom (<i>Actinomycosis</i>)	-	-	-	11	4	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Ascooccus</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	1	1	-	1	-	1	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vacina et Orina</i>)	-	-	-	39	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	113	3	-	19	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	9	-	1	11	2	1	-	-	-
Fordøielssygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoe</i>)	90	-	2	266	2	5	-	-	-
Overføres	279	5	6	394	25	26	-	-	-

i Nordre Trondhjems amt i 1898.
dans le département de Nordre Trondhjem en 1898).

[illegible]

¹⁾ Overfyldning af kroen.

Tabel XXII. (Forts.) (Continuation.)

Nordre

Sygdomme (Maladies)	Hest (Espèce chevaline)			Ko (Espèce bovine)			Får (Espèce ovine)		
	anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf		anmeldte (signalés)	deraf	
		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)		dræbte (abatús)	døde (morts)
Overført (transport)	279	5	6	394	25	26	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obsructio</i>)	83	1	5	61	2	3	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoea acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	7	-	1	1	-	-
Tremmesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	34	3	1	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	15	2	3	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helminthiasis</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Akut hjernebetændelse (<i>Menigitis acuta</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Kronisk hjernebetændelse (Koller) (<i>Fatuitas</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	2	-	1	47	3	7	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	144	4	-	-	-	-
Sveksot (<i>Rachitis</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hududslet (<i>Eczema</i>)	27	-	-	39	-	-	-	-	-
Skab (<i>Scabies</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculince</i>)	9	-	-	347	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	1	-	1	53	1	1	-	-	-
Misfødsle (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Borvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	9	-	-	1	-	-
Bordreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	11	3	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	2	-	-	136	-	-	2	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	2	-	-	22	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (Melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	38	7	-	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	9	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	2	-	-	140	1	-	1	1	-
Forfangenhed (<i>Hordeatio. Kri-thiasis</i>)	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	422	6	13	1511	52	43	5	1	-

¹⁾ Kviksølv, rapskager.

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	168	10	22	6	-	-	-	-	-	14	6	-	-
-	-	-	16	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	82	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	12	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	-	19	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	1	-	314	14	32	9	-	-	-	-	-	14	6	-	-

Tabel XXII. (Forts.) (Continuation.)

Nordre

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overføres (<i>transport</i>)	422	6	13	1511	52	43	5	1	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>) . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	187	-	-	-	-	-	174	-	-
Kræft (<i>Carcinoma et Sarcoma</i>) .	1	1	-	2	1	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ung- vis</i>)	11	-	-	4	-	-	-	-	-
Øielidelser (<i>Vitia oculorum</i>) . .	-	-	-	1	-	-	2	-	-
Led- og slimsæklidelser (<i>Arti- culitis et bursitis</i>)	29	1	-	2	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, absces etc.) (<i>Vulnera, contu- siones, abscessus etc.</i>)	208	1	1	18	-	-	-	-	-
Tandfeil (<i>Vitia dentium</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Epilepsi (<i>Epilepsia</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Perikardit (<i>Pericarditis trauma- tica</i>)	-	-	-	2	2	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) .	74	2	1	76	-	-	5	2	3
Ialt (<i>total</i>)	943	11	15	1616	55	43	186	3	3

Trondhjem.

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abatús et morts</i>)	anmeldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abatús et morts</i>)
	dræbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abatús</i>)	døde (<i>morts</i>)				
2	1	-	314	14	32	9	-	-	-	-	-	14	6	-	-
-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
78	-	-	369	-	-	2	1	-	4	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
80	1	-	705	15	32	14	1	-	4	-	-	14	6	-	-

Tabel XXIII.

De vigtigste husdyrsygdomme
(*Cas de maladies des animaux domestiques*)

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Miltbrand (<i>Anthrax</i>)	-	-	-	6	2	3	-	-	-
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	1	-	-	1	-	1	-	-	-
Bråset (<i>Gastromycosis ovis</i>) . .	-	-	-	-	-	-	7	2	2
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	5	2	1	-	-	-
Rodssyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>) . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adentis contagiosa equi</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	5	4	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster <i>Fibromycoma. Asco coccus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kopper (<i>Variola, Vacina et Ovina</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	16	1	-	3	-	-	-	-	-
Lunge- og bryshindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>) . . .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordøielssygdomme (Indigestion, mave og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis, Diarrhoea</i>) . . .	10	-	-	29	-	-	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica, Obstructio</i>)	6	-	-	3	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>) . .	-	-	-	11	-	-	-	-	-
Indvoldsorme (<i>Helmenthiasis</i>) . .	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hemoglobiniuria, Hæmoglobinaemia</i>)	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Overføres	48	1	-	76	8	5	7	2	2

¹⁾ Grå kviksølvsalve.

i Nordlands amt i 1898.

dans le département de Nordland en 1898).

Ged (<i>Espèce caprine</i>)			Svin (<i>Espèce porcine</i>)			Hund (<i>Chiens</i>)			Kat (<i>Chats</i>)			Fjerkræ (<i>Volailles</i>)		Andre dyr (<i>Animaux divers</i>)	
anneldte (<i>signalés</i>)	deraf		anneldte (<i>signalés</i>)	deraf		anneldte (<i>signalés</i>)	deraf		anneldte (<i>signalés</i>)	deraf		anneldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)	anneldte (<i>signalés</i>)	dræbte og døde (<i>abattus et morts</i>)
	dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)				
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	14	2	3	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXIII. (Forts.) (Continuation.)

Nordland.

S y g d o m m e (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	48	1	-	76	8	5	7	2	2
Hududslet (<i>Eczema</i>)	11	-	-	4	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinæ</i>)	4	-	-	28	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børvrængning (<i>Inversio uteri</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placenta</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) (<i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	5	2	-	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	2	-	-	2	-	-	1	1	-
Forfængenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstoperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorchismum</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>)	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Hov- og klovlidelser (<i>Vitia ungvis</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abces etc.) (<i>Vulnera, contu- siones, abcesus etc.</i>)	6	-	-	2	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>)	9	-	1	14	-	-	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	107	1	1	139	11	5	8	3	2

Tabel XXIV.

De vigtigste husdyrsygdomme
(Cas de maladies des animaux domestiques)

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		dræbte (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Ondartet ødem (<i>Oedema malignum</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Bråset (<i>Morbus epizooticus acutissimus ovis</i>)	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Ondartet katarrhalfeber (<i>Febris catarrhalis maligna</i>)	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Rødsyge («Rothlauf») (<i>Morbus ruber</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen (<i>Erythema nodosum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kværke (<i>Adenitis contagiosa equi</i>)	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose (<i>Tuberculosis</i>)	-	-	-	74	71	-	-	-	-
Sædstrengsforhærdelse og bringesvulster (<i>Fibromycoma. Asco-coccus</i>)	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Hvalpesyge (<i>Febris catarrhalis epizootica canum</i>)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe (<i>Tetanus</i>)	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Luftveiskatarrh og strengel (<i>Koryza, Pharyngitis et Bronchitis</i>)	13	-	-	7	-	-	-	-	-
Lunge- og brysthindebetændelse (<i>Pneumonia et Pleuritis</i>)	3	-	-	4	-	-	-	-	-
Fordøielsessygdomme (indigestion, mave- og tarmkatarrh, diarrhè) (<i>Gastritis. Diarrhoë</i>)	42	-	1	62	-	2	-	-	-
Kolik, forstoppelse (<i>Colica. Obstructio</i>)	26	-	2	16	-	1	-	-	-
Akut diarrhè og blodgang (<i>Diarrhoëa acuta et dysenteria</i>)	-	-	-	9	-	-	3	-	3
Trommesyge (<i>Tympanitis</i>)	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Forgiftninger ¹⁾ (<i>Intoxicaciones</i>)	-	-	-	3	-	2	-	-	-
Indvoldsorme ²⁾ (<i>Helminthiasis</i>)	6	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin (<i>Hæmoglobinuria. Hæmoglobinaemia</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Overføres	108	-	3	195	72	6	5	-	5

¹⁾ Muggent brød. ²⁾ Ascarider.

dans le département de Tromsøe en 1898.)

[illegible]

Tabel XXIV. (Forts.) (Continuation.)

Tromsø.

Sygdomme (<i>Maladies</i>)	Hest (<i>Espèce chevaline</i>)			Ko (<i>Espèce bovine</i>)			Får (<i>Espèce ovine</i>)		
	anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf		anmeldte (<i>signalés</i>)	deraf	
		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)		døde (<i>abattus</i>)	døde (<i>morts</i>)
Overført (<i>transport</i>)	108	-	3	195	72	6	5	-	5
Benskjørhed (slikkesyge) (<i>Osteomalacia</i>)	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Hududslæt (<i>Eczema</i>)	2	-	-	1	-	-	-	-	-
Ringorm (<i>Tricophyton tonsurans</i>)	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lus (<i>Pediculinae</i>)	38	-	-	210	-	-	-	-	-
Uregelmæssige fødsler (<i>Partus irregulares</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Misfostre (<i>Monstra</i>)	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Børdreining (<i>Torsio uteri</i>)	-	-	-	1	-	-	2	2	-
Tilbageholdt efterbyrd (<i>Retentio placentæ</i>)	-	-	-	16	-	-	-	-	-
Kastning (<i>Abortus</i>)	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber (melkefeber) <i>Eclampsia puerperalis</i>)	-	-	-	9	1	2	-	-	-
Børbetændelse og septichæmisk kalvningsfeber (<i>Febris puerperalis. Septichæmia puerp.</i>)	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Jurbetændelse (<i>Mastitis</i>)	5	-	-	37	-	1	2	-	-
Forfængenhed (<i>Hordeatio. Kri- thiasis</i>)	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Klaphingstopperationer (<i>Opera- tiones ob kryptorcismum</i>)	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Kastrationer (<i>Castrationes</i>) . . .	67	-	-	-	-	-	-	-	-
Kirurg. tilf. (sår, kontusioner, abces etc.) (<i>Vulnera, contu- siones, abcessus etc.</i>)	7	-	-	1	-	-	-	-	-
Asthma (<i>Asthma</i>)	34	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre sygdomme (<i>Vitia alia</i>) . .	21	-	-	12	-	1	-	-	-
Ialt (<i>total</i>)	289	-	3	509	73	10	9	2	5

[illegible]

Tabel XXV.

Antal autoriserede dyrlæger i Norge den 1ste januar 1899.

(Nombre de vétérinaires diplômés au 1er janvier 1899).

Amt (<i>Départements</i>).	Autoriserede dyrlæger (<i>Vétérinaires diplômés</i>).	Deraf (<i>dont</i>)		
		amtsdyrlæger (<i>délégés</i>).	privat praktiserende (<i>exerçants non délégués</i>).	ikke praktiserende (<i>non exerçants</i>).
Kristiania	17	1	14	2
Akershus	13	10	1	2
Smålenene	11	5	5	1
Buskerud	6	4	2	-
Jarlsberg og Larvik	6	4	2	-
Hedemarken	18	10	6	2
Kristians	15	12	3	-
Bratsberg	5	2	2	1
Nedenes	2	1	1	-
Lister og Mandal	2	1	1	-
Stavanger	5	3	1	1
Søndre Bergenhus	3	3	-	-
Bergen	2	1	1	-
Nordre Bergenhus	5	3	-	2
Romsdal	3	1	2	-
Søndre Trondhjem	9	8	1	-
Nordre Trondhjem	9	7	-	2
Nordland	3	2	-	1
Tromsø	2	2	-	-
Uopgivet bopæl (<i>domicile non nommé</i>)	7	-	-	-
Riget (<i>le royaume</i>)	143	80	42	14

Tabel XXVI.

Tabel over anmeldte smitsomme husdyrsygdomme i 1898, må

(Tableau des maladies des animaux domestiques signalées en 1898, par mois).

A m t. (Département).	Januar.						Februar.						Marts.						April.						Mai.						Juni.						Juli.																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
	Miltbrand (Charbon).		Ondartet katarhalfeber (Fievre catarrhale maligne du bétail).		Rødsyge og knuderosen (Rouget du porc).		Miltbrand (Charbon).		Raslesyge (Charbon symptomatique).		Bråset (Gastronycose du mouton).		Ondartet katarhalfeber (Fievre catarrhale maligne du bétail).		Rødsyge og knuderosen (Rouget du porc).		Miltbrand (Charbon).		Raslesyge (Charbon symptomatique).		Bråset (Gastronycose du mouton).		Ondartet katarhalfeber (Fievre catarrhale maligne du bétail).		Rødsyge og knuderosen (Rouget du porc).		Miltbrand (Charbon).		Raslesyge (Charbon symptomatique).		Bråset (Gastronycose du mouton).		Ondartet katarhalfeber (Fievre catarrhale maligne du bétail).		Rødsyge og knuderosen (Rouget du porc).		Miltbrand (Charbon).		Raslesyge (Charbon symptomatique).		Bråset (Gastronycose du mouton).		Ondartet katarhalfeber (Fievre catarrhale maligne du bétail).		Rødsyge og knuderosen (Rouget du porc).		Miltbrand (Charbon).		Ondartet katarhalfeber (Fievre catarrhale maligne du bétail).		Rødsyge og knuderosen (Rouget du porc).		Svinedifterit (Pneumo-entérite infectieuse du porc).		Miltbrand (Charbon).																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
	t*)	b*)	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b	t	b																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		
Kristiania	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
Akershus	3	3	2	1	8	8	5	5	—	—	—	—	3	3	3	3	8	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
Smålenene	3	3	1	1	—	—	4	4	—	—	—	—	2	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
Buskerud	2	2	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
Jarlsberg og Larvik . . .	1	1	3	2	3	3	2	2	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						
Hedemarken	—	—	3	3	—	—	4	4	—	—	—	—	1	1	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														
Kristians	1	1	2	2	4	4	—	—	—	—	—	—	4	3	10	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—</

*) t = anmeldte tilfælde (cas signalés). b = smittede besætninger (étables infectées).

E. Udførsel og indførsel af husdyr.

1. Udførsel.

Ifølge Norges officielle statistik «Norges handel i året 1898» er der i nævnte år udført af:

h e s t e:	til Sverige	706 stkr.
-	Danmark	71 -
-	Rusland	1 -
-	Tyskland	2 -
-	Nederlandene	4 -
-	Storbritannien og Irland	5 -
-	Frankrige	2 -

Ialt 791 stkr.

H o r n k v æ g: til Sverige 26 stkr.

F å r o g l a m: til Sverige 39 -

Udførslen fordeler sig med hensyn til toldstederne således:

	Heste.	Hornkvæg.	Får.
Fredrikshald	2	3	—
Kristiania	33	—	—
Kongsvinger	548	—	—
Larvik	30	—	—
Kristiansand	11	—	—
Stavanger	4	—	—
Bergen	3	—	—
Molde	1	—	—
Overført	632	3	—

	Heste.	Hornkvæg.	Får.
Overført	632	3	—
Trondhjem	2	—	—
Røros	37	2	—
Levanger	105	—	—
Namsos	14	21	39
Varde	1	—	—
Ialt	791	26	39

2. Indførsel.

For indførsel af husdyr her til landet gjælder fremdeles de i plakat af 6te juni 1894 (kfr. plakat af 26de november 1895 og 22de juli 1897) fastsatte regler.

Foranlediget ved udbrud af mund- og klovsyge i Sverige udstedtes, som i forrige beretning nævnt, forbud mod indførsel af drøvtyggere (forbud mod indførsel af svin var allerede før gjældende) fra Stockholms stad og län samt Upsala, Södermanland, Vestmanland (plakat af 3die december 1897); ved plakat af 23de april 1898 udvidedes forbudet til at gjælde også for dyr fra Kristianstads, Malmöhus, Blekinge, Vexiö, Hallands, Jönköpings, Elfsborgs og Skaraborgs län; ved plakat af 3die mai bestemtes forbudet at gjælde hele Sverige. Ved plakater af 25de og 29de juli 1898 ophævedes forbudet mod indførsel af hornkvæg, får og geder fra Vermlands, Bohuslän og Elfsborgs län på visse nærmere betingelser (se bilag 5 og 6).

Ifølge tabeller over Norges handel i året 1898 (Norges officielle statistik) er der i 1898 indført af:

h e s t e:	fra Sverige pr. jernbane	122 stkr.
—	landværts ellers	172 -
—	søværts	64 -
Danmark		363 -
Island		13 -
Tyskland		4 -
Belgien		1 -
Storbritannien og Irland		167 -
	Ialt	906 stkr.
H o r n k v æ g:	fra Sverige pr. jernbane	7 306 stkr.
—	— landværts ellers	1 054 -
—	— søværts	1 399 -
—	Danmark	26 -
—	Rusland	26 -
—	Tyskland	2 -
—	Storbritannien og Irland	2 -
	Ialt	9 815 stkr.

Får:	fra Sverige pr. jernbane	273 stkr.
	— landværts ellers	148 -
	— søværts	205 -
	Island	10 -
	Rusland	126 -
	Storbritannien og Irland	14 -
	Ialt	776 stkr.

Svin:	fra Sverige pr. jernbane	175 stkr.
	— søværts	6 -
	Danmark	1 -
	Storbritannien og Irland	3 -
	Brasilien	1 -
	Ialt	186 stkr.

Til Fredrikshald og Kristiania toldsteder er heraf indført:

	Fredrikshald.	Kristiania.
Heste	228	568
Hornkvæg	6 920	2 727
Får	551	73
Svin	—	175

og resten til Fredrikstad, Moss, Kongsvinger, Drammen, Larvik, Østerrisør, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondhjem, Røros, Levanger, Namsos, Vardø og Vadsø.

I henhold til plakaterne af 23de november 1895 og 27de februar 1897 er der ved tuberkulinundersøgelsesfjøsene af fra Sverige indført hornkvæg undersøgt i 1898 i:

Kristiania:	950 dyr, hvoraf 46 tuberkuløse.
Fredrikshald:	1 918 - — 165 —

II.

Om kjødkontrollen i 1898.

I 1898 har kjødkontrol været organiseret i de samme 23 byer som i foregående år. Kontrollen i disse har været udført af dyrlæger undtagen i Porsgrund, Sandefjord og Tromsø, hvor den har været besørget af mænd, der ikke er dyrlæger. Som følge heraf mangler også opgave fra to af disse byer over hvilke fejl og sygdomme, der har betinget kjødets eventuelle stempling med 2den klasse eller konfiskation; fra Sandefjord foreligger dog en sådan opgave.

Offentligt slagtehus med slagtetvang fandtes i 1898 kun i én by, nemlig i K r i s t i a n s s u n d; kgl. resolution angående approbation af kommunestyrets beslutning om slagtetvang og afgifter for benyttelse af slagtehus og rum samt kontrolundersøgelse i slagtehuset blev afgivet 17de juni. Afgifterne for benyttelsen af slagtehuset sattes til kr. 1,50 for storfæ, hest og rensdyr, kr. 1,00 for svin og kr. 0,25 for småfæ. For stempling af kjød i det kommunale slagtehus istedetfor på kontrolstationen fastsattes en afgift af 20 øre for storfæ, hest og rensdyr og 10 øre for får, kalve og geder. For benyttelse af staldrum fastsattes en afgift pr. dyr eller dele af dyr af 20 øre for storfæ, hest og rensdyr og 15 øre for andre slagtedyrlæger*).

Kontrollen udføres i byerne i regelen i et ganske enkelt indrettet lokale ved hjælp af vedkommende kontrollør og i den travlere tid en assistent, der oftest er slagter. Der klages undertiden over lokalets udstyr, fugtighed, lysforhold og indredning, men da kjødkontrollen i alle byer fortiden volder kommunerne direkte udgifter, er det for kontrolløren vanskeligt at få gennemført hygieniske og praktiske forbedringer hvad lokalet angår. I et par byer (Hamar og Skien) benyttes kontrollokalet endog som offentligt veiningslokale og kontrolløren fungerer som stadsveier; i de mindre byer, hvor adgangen til dyrlæge-

*) Ved kgl. resolution af 20de september 1899 blev denne afgift nedsat til 20 øre for hest, 15 øre for storfæ og 10 øre for svin, kalv og får overensstemmende med kommunestyrets beslutning af 30te juni samme år.

praksis er indskrænket eller endog på grund af kontrolltiden i væsentlig grad forhindret, klages over, at lønnen ikke står i forhold til stillingens krav. I flere byer foregår en ikke uvæsentlig del af kontrollen i de private slagterier rundt i byen; afgifterne fra denne udenfor stationen stedfundne kontrol indgår enten direkte i bykassen eller danner en del af kontrollørens løn.

Det fremgår af flere af kontrollørernes indberetninger, at kødkontrollen af publikum er en velseet institution.

Flere beretninger fremhæver, at kødforbruget er aftaget og kødpriserne stegne i 1898 på grund af mellemrigslovens ophævelse og deraf følgende mindre kødtillførsel fra Sverige. Tillførselen af dansk kød angives at være tiltaget, men der klages over, at det ofte fremkommer i mindre vel behandlet tilstand.

Fra Stavanger er der til Kristiania og østlandet udført antagelig ca. 35 000 får; det udtales, at forsendingsmåden af fåreslagt er mangelfuld og i høi grad trænger forbedring, hvilket også bestyrkes af, at en så stor mængde fårekød må kasseres eller lavstemples på grund af bedærvethed og slet behandling.

Af vedføjede tabel A vil sees, hvormeget kød der er undersøgt ved landets 23 bykontrolstationer i 1898. Af det undersøgte kød er stemplet med 2den klasse 315 $\frac{1}{3}$ hesteskrotter, 2 567 $\frac{1}{2}$ oksekroppe, 7 920 $\frac{3}{4}$ kalve, 1 124 $\frac{3}{4}$ svin og 2 293 $\frac{1}{2}$ fåreskrotter. I denne henseende er at mærke, at der ved enkelte stationer i overensstemmelse med vedkommende sundhedskommission påsættes 2den classes stempel på sågodtsom alle spædkalve (Fredrikstad, Fredrikshald, Kongsberg) på grund af kjødets magerhed og ringe næringsværdi og ofte slappe og vandige karakter.

Tabel C viser, hvilke feil og sygdomme har givet anledning til kjødets lavstempling. Uden sammenligning spiller her slet behandling og bedærvethed den største rolle. Ihvorvel kødkontrollen utvilsomt har fremtvunget en rensligere og bedre behandling af kjødet under og efter slagtingen, klages der dog på de fleste steder fremdeles over mangler i denne henseende, særlig under kjødets transport og forsendelse med jernbane eller dampskib. Af andre årsager til stempelnedsættelse er betændelse i bryst og bughinde samt hjertesæk blandt de mere fremtrædende; dette hænger sammen med, at der i presset hø ofte findes ståltrådstykker, hårnåler eller andet jernaffald, som af kvæget ædes sammen med foderet, trænger igjennem vommens væg og gir anledning til de såkaldte traumatiske betændelser i de indre organer.

Flere dyrlæger nævner, at der på grund af den forbedrede såkaldte Schmidtske behandlingsmåde af kalvnyingsfeber kommer langt færre af kalvnyingsfeberslagt til kontrol end før. Det vil sees, at der er opført 153 kalve, der er lavstemplede og 147 kalve, der er kasserede på grund af umodenhed, hvilket viser, hvor hyppig der gjøres forsøg på at sælge kalve, der ikke er fuldbårne og som skriver sig fra syge eller i drægtighedstiden slagtede dyr. Tuberkulose er imidlertid den sygdom, der oftest gir anledning til stempelnedsættelse af kjødet og det vil fremgå, at denne sygdom i økonomisk henseende har stor betydning, idet den har betinget lavstempling af 572 $\frac{3}{4}$ okser og 202 svin

samt helt eller delvis konfiskation af 1 hest, 304 $\frac{1}{2}$ kvægslagt, 25 svin og 17 får.

En glædelig kjendsgjerning er det, at den for svensk kvæg påbudte tuberkulinundersøgelse på indførselsstederne (Kristiania og Fredrikshald) har medført, at der sjældnere påtræffes tuberkulose i slagt fra omegnen af Kristiania.

I de større byer (Kristiania, Bergen og Stavanger) påtræffes ikke sjelden såkaldet tintet kjød (ø: kjød, der forårsager bændelorm); det antages, at dette skriver sig fra, at kvæget omkring disse byer græsser på havnegange, der gennem bygjødelsen er besmittet med bændelormæg. Hvorvidt dette, som enkelte dyrlæger antyder, hænger sammen med en øget turisttrafik og derigjennem hyppigere tintesmitte af bygjødelse, er vel tvilsomt; sandsynligt er det, at kjødkontrollens indførelse har gjort, at denne sygdom nu opdages, mens den før hengik ubemærket.

Af kjød er der opgivet at være konfiskeret ialt 156 169 kg. Også her er slet behandling og bedærvethed, traumatisk betændelse og tuberkulose de hyppigste årsager. Eiendommeligt er det, at der fremføres selvdøde dyr til kontrollen, og det må betegnes som oprørende, at der — således som i Stavanger og Bergen — vitterlig er fremstillet miltbrandedyr til kontrol. Forøvrigt må man gjøre opmærksom på, at de hidsatte tabeller ikke giver fuldstændige oplysninger, idet opgaverne dels helt mangler, dels er utilfredsstillende fra enkelte stationer. Efterhvert som kontrollen indarbeides og får fastere former, vil statistiken også blive pålideligere og fuldkommere.

Tabel A.

Antal af kjødkroppe, som i 1898 er undersøgt.

	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Ålesund	18	1252 ¹ / ₂	842	145 ¹ / ₂	146	3630	6034
Arendal	17 ¹ / ₂	1714 ³ / ₄	2051	-	454 ³ / ₄	2730	6967 ¹ / ₂
Bergen	157	17865 ¹ / ₄	11628	2477 ¹ / ₂	3935 ³ / ₄	27320	63383 ¹ / ₂
Drømmen	165	4870	3650	-	1517	2433	12635
Fredrikshald	77	2241	1364	600	845 ¹ / ₂	1558	6685 ¹ / ₂
Fredrikstad, ø. og v. .	238 ¹ / ₂	3628 ³ / ₄	2917 ³ / ₄	486 ¹ / ₂	1232	1964	10467 ¹ / ₂
Hamar	99	1994 ³ / ₄	2590	61 ¹ / ₂	1737	3931 ¹ / ₂	10413 ³ / ₄
Haugesund	10	1103 ¹ / ₂	1876	-	205 ³ / ₄	5249	8444 ¹ / ₄
Horten	54 ¹ / ₂	1514 ³ / ₄	1151	228	492 ¹ / ₂	424	3864 ³ / ₄
Kongsberg	91	1032 ¹ / ₂	521	775 ¹ / ₄	309 ³ / ₄	807 ¹ / ₂	3537
Kragerø	33	546 ¹ / ₂	455 ¹ / ₂	45	192 ¹ / ₄	844	2116 ¹ / ₄
Kristiania	1343 ¹ / ₂	49434 ¹ / ₂	48591		19588	46507	165414
Kristiansand	56	3265	5003		915 ¹ / ₂	2820	¹⁾ 12059 ¹ / ₂
Kristiansund	40	2707 ³ / ₄	2395	-	649	4310	10031 ³ / ₄
Larvik	54	1847	1189	640	854	2631	7215
Moss	103 ¹ / ₄	2607 ¹ / ₂	1215	693 ³ / ₄	732 ¹ / ₂	904	6256
Porsgrund	-	67	161	14	52	56	350
Sandefjord	16	925	640	170	325	616	2692
Skien	30	1973	1384	332	591 ¹ / ₂	2024	6334 ¹ / ₂
Stavanger	53	7773	12254	361	1575	62238	84254
Trondhjem	255	8628 ¹ / ₄	8821 ¹ / ₄	629 ¹ / ₂	1993 ³ / ₄	16811	37138 ³ / ₄
Tromsø	-	620	290		47 ¹ / ₂	3771	4728 ¹ / ₂
Tønsberg	79	1798	1829	489 ¹ / ₂	949	867	6011 ¹ / ₂
Tilsammen	2990 ¹ / ₄	119409 ³ / ₄	120967 ¹ / ₂		39191	194476	477034 ¹ / ₂

¹⁾ Heri iberegnet 529 gjeeder.

Tabel B.

Antal af kødkroppe, der er lavstemplet eller konfiskeret.

	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret						Vægt i kg.
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	
Ålesund . .	-	43 ³ / ₄	305	-	2 ¹ / ₂	22	2	7 ¹ / ₂	8 ¹ / ₂	-	2	1	1041
Arendal. . .	1	26 ¹ / ₂	20 ¹ / ₂	-	1	14	-	2	5	-	3 ¹ / ₄	2	917
Bergen . . .	-	45	209	-	18	15	6	49	184	-	1	9	30820 ¹ / ₂
Drammen . .	8	186	76	-	45	51	2	9	11	-	4	2	3278
Fredrikshald	13 ¹ / ₃	37 ¹ / ₂	1364 ¹ / ₂	4	16	24	4	12	14	2	11	7	4040
Fr.stad,ø.ogv.	28	82 ³ / ₄	2051	2	20 ¹ / ₄	5	1 ¹ / ₂	1 ¹ / ₂	13 ¹ / ₄	-	1 ¹ / ₂	-	690
Hamar . . .	1	31	23	2	20 ¹ / ₂	4 ¹ / ₂	-	714	24	-	55	30	823
Hangesund .	1	47	111	-	22	47	-	5	12	-	-	5	2267
Horten . . .	1	35 ¹ / ₄	21	-	18 ³ / ₄	2	2	11 ¹ / ₂	6	-	4 ³ / ₄	-	2005
Kongsberg .	3	34 ³ / ₄	521	1	4 ³ / ₄	22	2	5	-	-	-	3	350
Kragerø . .	1	35 ³ / ₄	34	7 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	25	-	7	8 ¹ / ₂	-	-	1	729
Kristiania. .	219	1296	855		783	917	25	200 ¹ / ₂	725	98 ¹ / ₂		133	89776
Kristiansand	1	25 ¹ / ₂	42		8 ¹ / ₂	14	-	4 ¹ / ₂	2	3		-	621
Kristiansund	12	129 ¹ / ₄	148	-	18	189	-	13	128	-	2	28	2726
Larvik. . . .	3	76	1189	-	30 ¹ / ₂	14	-	10 ¹ / ₂	17	-	5	-	1609
Moss	2 ³ / ₄	19 ³ / ₄	30	2 ¹ / ₄	20 ¹ / ₂	3	4 ¹ / ₄	14	11	2	1 ¹ / ₂	-	3817
Porsgrund .	-	-	14	-	-	1	-	1	8	-	-	1	uopgivet
Sandefjord .	3	42	69	6	11	72	3	27	16	4	8	18	1113
Skien	-	9	9	-	1	1	-	6	5	-	9 ¹ / ₄	3	1465
Stavanger. .	14	95	611	6	35	540	-	12	25	-	2	18	2357
Trondhjem .	1 ¹ / ₄	154 ¹ / ₄	36	-	15	43	2 ¹ / ₄	29 ¹ / ₂	93 ³ / ₄	-	4	8	4862 ¹ / ₂
Tromsø . . .	-	23	106		1 ¹ / ₂	201	-	5	2	-		6	uopgivet
Tønsberg . .	3	53	43	3	29	22	-	16	10	4	2	1	862
Tilsammen	315 ¹ / ₃	2567 ¹ / ₂	7880 ³ / ₄		1124 ³ / ₄	2293 ¹ / ₂							156169

1) o: alle.

Tabel C.

**Fortegnelse over sygdomme og feil, der har betinget 2den klasses stempeling eller konfiskation
af kontrolleret kjød*).**

S y g d o m m e	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Abces og byld	5	3	10	4	-	-	1	-	12	-	1	-	-	3	-	-	-	$\frac{1}{4}$	3	9
Afmagring, slet behandling, kakeksi, bedærvethed, abnorm lugt, brunstighed	$64\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$834\frac{1}{4}$	$2065\frac{1}{2}$	1360	4	$215\frac{1}{2}$	-	1489	$53\frac{1}{2}$	19	$\frac{1}{2}$	$54\frac{1}{2}$	34	490	$87\frac{1}{2}$	$39\frac{1}{2}$	2	128	35
Benbrud	16	5	72	$40\frac{3}{4}$	6	1	17	$36\frac{1}{4}$	23	1	-	3	6	39	-	$1\frac{1}{4}$	$1\frac{1}{2}$	$6\frac{1}{2}$	-	3
Benskjørhed	-	-	$4\frac{1}{2}$	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-
Bråset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Brok	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Bryst- og bughindebetændelse	3	3	158	4	9	-	5	-	2	-	2	-	$22\frac{1}{2}$	7	23	-	2	1	2	-
Børlidelser	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	1	-	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	-	-	42	$5\frac{1}{2}$	-	-	23	-	7	-	-	-	$15\frac{1}{2}$	3	-	-	-	-	2	-
Gulsot	-	-	$15\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	5	1	-	-	1	-	6	-	-	-	1	-
Hjernelidelser	1	-	1	-	-	-	4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-
Hjertesygdom	-	-	4	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse	-	-	50	$9\frac{1}{2}$	3	-	-	-	-	-	-	-	$31\frac{1}{2}$	14	-	-	-	-	-	-

*) Fra kontrolstationerne i Porsgrund og Tromsø mangler opgaver.

Tabel C. (Forts.)

S y g d o m m e.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Hudsygdom	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-
Jurbetændelse	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi.	2	-	20	2	6	-	6	-	8	-	-	-	2	1	-	-	-	-	1	-
Kalvningsfeber	-	-	110	15 ^{3/4}	-	-	-	-	-	-	-	-	22	15 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Kontusioner og liggesår	3	3 ^{1/2}	3	17 ^{1/2}	9	4	-	1	9	7	2	5	3	38 ^{1/2}	1	6	-	1 ^{1/4}	2	63
Krampe	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lamhed	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledsygdom	4	-	11	-	5	-	18	-	11	1	-	-	1	39	5	1	-	-	4	31
Leversygdom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37	-	-	-	-	-	-
Lungesygdom	-	-	4	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Mave- og tarmlidelser .	5	-	47 ^{1/2}	4	531	-	14 ^{1/2}	-	6	-	1	-	5	-	220	-	4 ^{1/2}	-	2	-
Miltbrand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Misdannelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Navleblodårebetændelse .	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	106	-	-	-	-	-
Nymfomani	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	1	-	8 ^{1/2}	6	7	-	-	-	-	-	4	-	3	2	2	-	2	-	-	-
Nødslagtning og dårlig afblødning	1	-	12 ^{1/2}	-	17	-	12	-	3	-	2	-	13	-	13	-	5	-	1	-

Tabel C. (Forts.).

S y g d o m m e.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Overdrift	-	-	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	15	1	1	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	3	-	235 ¹ / ₂	-	9	-	-	-	-	-	-	-	28 ¹ / ₂	-	-	1
Raslesyge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge og knuderosen .	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	2	-	12	-	-	-	-	-
Selvdøde og ufuldbårne dyr	-	-	-	-	153	-	-	-	-	-	1	-	1	-	150	-	1	-	4	-
Septiske tilstande . . .	5	-	9	-	-	-	3	-	14	-	3	-	14	-	23	-	8	-	7	-
Stivkrampe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strålesop	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Svulster (kræft, sarkom)	1	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6	-	1	-	-	-	-
Tinter	-	-	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyge	-	-	13	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2	1	-	-	-	-	1	-
Tuberkulose	-	-	522	50 ³ / ₄	-	-	196	6	-	-	1	-	65 ¹ / ₂	240	2	-	26	-	17	-
Vatersot og ødem . . .	-	-	7	1 ¹ / ₂	25	-	6 ¹ / ₂	-	154	-	-	-	5	5	21	-	2	2	8	-
Øienbetændelse	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uopgivne lidelser . . .	170 ¹ / ₂	-	127 ¹ / ₂	1	224	-	241 ¹ / ₂	-	79	-	8	1	36	9	42	2	6 ¹ / ₂	1	11	14

1. Aalesund.

Kontrollens bestyrer, dyrlæge *O. Sæckjær*, har indsendt følgende tabellariske oversigt over kjødkontrollens virksomhed i årets løb:

Tabel I. (Aalesund).

Tilført stationen.

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skroter
Januar	2	75 ³ / ₄	57	7	10	18	169 ³ / ₄
Februar	-	79 ¹ / ₄	131	12 ¹ / ₂	11 ¹ / ₂	5	239 ¹ / ₄
Marts	1	95	56	12	3	9	176
April	1	107	70	23	11	8	220
Mai	2	89 ¹ / ₂	37	8	36	15	187 ¹ / ₂
Juni	-	79 ¹ / ₂	37	12	5 ¹ / ₂	19	153
Juli	2	87	63	14	5	121	292
August	2	85	54	1	-	346	488
September	-	99 ¹ / ₄	60	5	2 ¹ / ₂	579	745 ³ / ₄
Oktober	2	190 ³ / ₄	123	14	15 ¹ / ₄	2072	2417
November	4	120 ¹ / ₄	88	2	68 ¹ / ₄	373	655 ¹ / ₂
December	2	144 ¹ / ₄	66	7	62	64	345 ¹ / ₄
Tilsammen	18	1252 ¹ / ₂	842	145 ¹ / ₂	146	3630	6089

Tabel II. (Aalesund).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den klasse.						Konfiskeret.						Vægt i kg.
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	
Januar	-	1 ¹ / ₄	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Februar	-	1	34	-	-	-	-	-	1 ¹ / ₂	-	-	-	6
Marts	-	4	83	-	-	-	-	1	-	-	-	-	60
April	-	5	32	-	-	-	-	-	2	-	-	-	20
Mai	-	4	6	-	-	-	-	-	1	-	-	1	10
Juni	-	6	5	-	-	1	-	2	1	-	-	-	160
Juli	-	2	11	-	-	-	1	2	1	-	1	-	320
August	-	3	14	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-
September	-	7	30	-	-	4	-	1 ¹ / ₂	-	-	-	-	40
Oktober	-	6	17	-	1 ¹ / ₂	6	-	-	3	-	1	-	130
November	-	2	18	-	1	-	1	-	-	-	-	-	150
December	-	2 ¹ / ₂	27	-	1	-	-	2	-	-	-	-	145
Tilsammen	-	43 ³ / ₄	305	-	2 ¹ / ₂	22	2	7 ¹ / ₂	8 ¹ / ₂	-	2	1	1041

Tabel III. (Aalesund).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Blodurin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Traumatisk hjerteposebetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Vatersot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvede	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Selvdød	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Fødselsbesværlighed	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umodne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Benbrud	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-	6	-	4	-	1	-	-	-

2. Arendal.

Bestyreren, amtsdyrlæge *K. Egeberg*, anfører, at der i det forløbne år er undersøgt noget mindre af svine- og fårekroppe, hvorimod tilførselen af storfæslagt har været større.

Kjødkontrollen er vistnok nu, anfører Egeberg, af alle en velset institution; han har ikke hørt mere end én mening om dens nytte og betydning.

Det kød, som indføres fra Fredrikshavn, har også dette år tildels været mangelfuldt behandlet; dog er kødet betydelig bedre i den tid, da de udenlandske skibe ankommer direkte til Arendal, hvorved omlastning i Kristiansand undgås.

Kontrolstationens udstyr, personale, lønninger m. v. har været som foregående år.

Tabel IV. (Arendal).

Tilført stationen:

Måned.	Heste	Okser	Spæd- og gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrot- ter
Januar	1	153 ¹ / ₂	125	27 ¹ / ₂	13	320
Februar	4	148 ¹ / ₂	168	26	10	356 ¹ / ₂
Marts	1	142	145 ¹ / ₂	46 ¹ / ₂	11	346
April	2	186 ¹ / ₄	230 ¹ / ₂	57	11	486 ³ / ₄
Mai	1	145	196	33	15	390
Juni	-	118	187	16	92	413 ¹ / ₂
Juli	-	107 ¹ / ₂	228	12	406	753 ¹ / ₂
August	-	114 ¹ / ₂	180 ¹ / ₂	11	622	878
September	-	128 ¹ / ₂	104	16 ¹ / ₄	734 ¹ / ₂	983 ¹ / ₄
Oktober	3	133 ¹ / ₂	160 ¹ / ₂	37	531	865
November	2 ¹ / ₂	153	181 ¹ / ₂	80 ¹ / ₄	217	634 ¹ / ₄
December	3	184	194 ¹ / ₂	92 ¹ / ₄	67	540 ³ / ₄
Tilsammen	17 ¹ / ₂	1714 ¹ / ₄	2051	454 ³ / ₄	2730	6967 ¹ / ₂

Tabel V. (Arendal).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den kl.					Konfiskeret.					
	Hest	Okse	Spæd- og gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spæd- og gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg. *)
Januar	-	2	6	-	-	-	-	-	-	-	30
Februar	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	257
Marts	-	¹ / ₂	2	1	-	-	-	-	1	-	78
April	-	2	4	-	1	-	-	1	-	-	24
Mai	-	5	1	-	-	-	-	-	-	-	18
Juni	-	¹ / ₂	1	-	-	-	-	-	-	1	32 ¹ / ₂
Juli	-	1	1	-	1	-	1	1	2	-	167
August	-	1 ¹ / ₂	-	-	1	-	-	-	-	-	52
September	-	3	-	-	4	-	-	-	-	-	73 ¹ / ₂
Oktober	-	4 ¹ / ₂	1	-	6	-	-	2	-	-	105
November	-	1 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	-	1	-	-	-	-	1	50
December	1	3	1	-	-	-	-	1	¹ / ₄	-	30
Tilsammen	1	26 ¹ / ₂	20 ¹ / ₂	1	14	-	2	5	3 ¹ / ₄	2	917

*) Væsentlig organer.

Tabel VI. (Arendal).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Ikterus	-	-	8 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børbetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhed	-	-	3 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Magerhed	-	-	2 ¹ / ₂	-	20 ¹ / ₂	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Kontusioner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	¹ / ₄	-	-	-
Akut hjernebetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Tilsammen	-	-	26 ¹ / ₂	-	20 ¹ / ₂	-	-	-	14	-	-	-	2	-	5	-	3 ¹ / ₄	-	2	-

3. Bergen.

Kommunedyr læge *Ivar Nilsen* indberetter følgende:

«I de 5 år, kontrollen nu har virket, har kødtilførselen været i jevn stigning, hvilket skyldes byens vækst og landdistrikternes forøgede produktions-evne. Hosstående tabel giver en oversigt over tilførselens stigning i de forløbne 5 år.

	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Får	Svin	Buk	Omtrent- lig vægt i kg.
1894	180	13 278	7 674	1 843	22 690	2 647	1 534	2 205 370
1895	152	13 775	8 784	1 939	24 520	4 002	2 128	2 431 850
1896	133	14 272	9 415	1 573	23 590	4 220	1 072	2 458 830
1897	141	15 353	10 315	2 200	26 453	3 854	1 601	2 628 377
1898	157	17 865	11 628	2 477	25 730	3 935	1 590	2 886 382
	763	74 543	47 816	10 032	122 983	18 658	7 925	12 610 809
Skrotter ialt 282 720.								

Udregnet efter årets middelpriiser har den stationen i 1898 tilførte kødmængde en værdi af kr. 1 669 548,00.

Okse	à kr. 0,55 pr. kg.		kr. 982 588,00
Spædkalv	à » 0,35 » »		» 40 698,00
Svin	à » 0,68 » »		» 240 837,00
Får	à » 0,66 » »		» 333 036,00
Gjødkalv	à » 0,94 » »		» 55 000,00
Buk	à » 0,45 » »		» 10 732,00
Hest	à » 0,25 » »		» 6 657,00

kr. 1 669 548,00

Under forudsætning af, at det hele kødkvantum forbruges i byen, og med et antaget indbyggerantal af 65 000, bliver det pr. individ 44,4 kg. kød til en værdi af kr. 25,68. Da en del stemplet kød udføres til landdistrikterne, er kødforbruget dog i virkeligheden mindre.

Af de vedføjede tabeller viser tab. VII det i 1898 undersøgte antal skrotter, tab. VIII vegten i kg. Tab. IX udviser i kg. de vegt-mængder, der er konfiskerede, stemplet 2den kl. og negtet stempling. Tab. X viser årets kødpriser.

Som det vil sees falder det største antal konfiskationer på spædkalve, der som regel behandles på en meget ligegyldig måde under slagtingen og ofte

henligger så længe, før indvoldene udtages, at muskulaturen omkring bughulen er stinkende og misfarvet. Iblandt de konfiskerede kalve findes også et betydeligt antal, der er dræbt paa grund af septiske sygdomme, og det er ikke uden fare, at sådanne kalve flåes og tilstelles paa slagteværksteder, hvor de let kommer i berøring med sundt kjød. Da den, der bringer en sådan for sygdom dræbt kalv, til byen, let kan unddrage sig ethvert ansvar ved at sælge og afhænde den til mellemhandlere, er det vanskeligt at forhindre denne trafik. Også hos storfæ skyldes et stort antal konfiskationer septiske lidelser, hyppigst fremkaldte ved børtilidelser, ondartede jurbetændelser og tildels betændelse i hjertesæk og bughinde efter indtrængte fremmedlegemer. Af tuberkulose har kun forekommet 3 tilfælde. Af disse blev en gris, indført fra Sverige, totalt kasseret. De to andre var norske kreaturer, hvor perlesyge foranledigede delvis kassation.

At miltbrandsslagt indbringes til kontrollen, hænder nu sjældnere end før, da kjendskabet til sygdommen bliver mere udbredt i distrikterne og dyrlæge som regel tilkaldes. I år blev dog et miltbrandskadaver ført til byen, og da kjødet havde et nokså pent udseende, forsøgte eieren ved usandfærdige besvarelser af spørgsmål, der blev han forelagte, at få det stemplet. Da imidlertid en mikroskopisk undersøgelse viste, at der forelå et miltbrandstilfælde, blev kjødet konfiskeret og dets eier anmeldt.

Der er i år indbragt til stationen et betydeligt antal tintede kreaturer. Ialt er påvist tinter i 103 skrotter. I 49 tilfælde var tinterne degenererede, hvorfor kjødet stempledtes med 1ste klasse, medens de 54 tilfælde var levende og foranledigede kjødets nedsaltning. Efter 14 dages henstand på stationen blev kjødet overgivet til eierens fri disposition. Tinterne blev altid først påvist i hjertet. I 42 tilfælde påvistes de tillige i tyggemusklerne, hvorimod de i 25 tilfælde ikke kunde findes her. Af kjødet undersøgtes kun mellemgulvets muskulatur, hvor de kunde påvises i 36 tilfælde.

Det er, som i min forrige beretning omtalt, eiendommeligt for tinteinfektionen, at den væsentlig kun forekommer hos kreaturer fra distrikterne i Bergens nærmeste omegn, og her igjen hyppigst på bestemte strækninger og gårde.

Med hensyn til kjødets forhandling spores her glædelige fremskridt til det bedre. Der er endogså i årets løb indredet 3 slagtebutikker, der må kaldes mønstergyldige.

Det samme kan desværre ikke siges om vore slagteriforhold. De hertil disponible rum er langt fra tilstrækkelige for behovet, og i en så slet tilstand, at de ikke kan tilfredsstille selv de tarveligste fordringer til renslighed. Da en komite har fået det hverv at udarbejde plan for et offentligt slagtehus, vil vi forhåbentlig også i denne retning få et mere forsvarligt stel.

Der har været ført jevnligt tilsyn med kjødbutikker og slagteværksteder samt slagterierne i Skudevigen. Melkeundersøgelser er foretagne dels på vognen hos bønderne, dels i melkeudsalg og dels af prøver indbragte fra private.

Angående de såkaldte kjødlunger anfører statsdyrlæge *Nielsen*:

De såkaldte *kjødlunger* forekommer ikke sjældent paa vore kanter og er paatruffet hos flere dyr i en besætning. Mikroskopisk synes et udbredt emphysem at være den mest fremtrædende lidelse. Lungernes store tyngde giver dog en formodning om, at der, foruden emphysemer, maa have fundet betydelige nydannelser sted. En mikroskopisk undersøgelse af lungesnit vil ogsaa vise udbredte granutære nydannelser og det er sandsynlig, at man i disse maa se den primære lidelse, medens emphysemet opstaar sekundært som følge af de ved nydannelserne fremkomne forsnevninger af de finere bronchitgrene, idet luftens fri passage derved hindres.

Ved en sygdom, der således er karakteriseret ved en rigelig vævsnydannelse har et kronisk forløb og en ikke ringe udbredelse, kan man jo have en formodning om, at den skyldes en infektion. Det er i denne retning ikke lykkets mig at komme til et bestemt resultat.

Tabel VII. (Bergen).

Tilført stationen:

Måned	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Bukke	Skrotter ialt
Januar	13	1496	910	185	257 ¹ / ₄	397	-	3258 ¹ / ₄
Februar	9	1427 ³ / ₄	945	212	233 ¹ / ₄	234	-	3061
Marts	8	1533 ¹ / ₄	1581	239 ¹ / ₂	304 ¹ / ₂	172	-	3838 ¹ / ₄
April	12	1500	923	381 ¹ / ₂	302 ¹ / ₂	187 ¹ / ₂	-	3306 ³ / ₄
Mai	6	1343	546	424	327 ¹ / ₄	334 ¹ / ₂	-	2980 ³ / ₄
Juni	10	1885 ¹ / ₄	580	280	306	542	-	2903 ¹ / ₄
Juli	4	1153 ¹ / ₄	752	135	286	1483	25	3838 ¹ / ₄
August	2	1403	688 ¹ / ₂	93 ¹ / ₂	276 ³ / ₄	2460	621	5544 ³ / ₄
September . . .	9	1765 ¹ / ₄	921	44 ¹ / ₂	224	3733	265	6961 ³ / ₄
Oktober	31	1577 ¹ / ₂	1396 ¹ / ₂	59	270	9686	87	13107
November	35	1647 ¹ / ₂	1250	152 ¹ / ₂	403 ¹ / ₄	5185	361	9034 ¹ / ₄
December	18	1833 ¹ / ₄	1135	271	744 ¹ / ₂	1316	231	5548 ³ / ₄
Tilsammen	157	17865 ¹ / ₄	11628	2477 ¹ / ₂	3935 ³ / ₄	25730	1590	63383

Tabel VIII. (Bergen).

Det undersøgte kjødkvantum er i kilogram:

Måned	Heste à 170 kg.	Okser à 100 kg.	Spæd- kalve à 10 kg.	Gjød- kalve à 30 kg.	Svin à 90 kg.	Får à 20 kg.	Bukke	For hver måned kg.
Januar	2210	1496000	9100	5550	23152.5	7940	-	197552.5
Februar . . .	1530	142775	9450	6360	20992.5	4680	-	185787.5
Marts	1360	153325	15810	7185	27405.0	3440	-	208525.0
April	2010	150025	9230	11445	27225.0	3750	-	303715.0
Mai	1020	134300	5460	12720	29452.5	6690	-	189642.5
Juni	1700	118525	5800	8400	27540.0	10840	-	172805.0
Juli	680	115325	7520	4050	25740.0	29660	375	183350.0
August	340	140300	6885	2805	24907.5	49200	9315	233752.5
September . .	1530	176525	9210	1335	20160.0	74660	3975	287395.0
Oktober . . .	5270	157750	13965	1770	24300.0	183720	1305	338080.0
November . . .	5950	167750	12500	4575	36292.5	103700	5415	333182.5
December . . .	3000	183325	11350	8130	67005.0	26320	3465	302595.0
Tilsammen	26630	1786525	116280	74325	354172.5	504600	23850	2886382.5

Tabel IX. (Bergen).

Stemplet med 2den kl. og konfiskeret.

[illegible]

Tabel X. (Bergen).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Afmagring	—	—	22	—	9	—	9	—	12	—	1	—	1	—	3	—	—	—	—	—
Bedærvet	—	—	5	—	79	2	1	—	—	—	2	—	—	3	90	3	—	—	—	—
Kontusion	—	—	2	1	6	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	2	—	—	—	1
Fordøielseslidelser	—	—	4	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—
Fødselsbesvær	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kastekalv, umoden	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Kalvningsfeber	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Benbrud	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Navlevenebetændelse	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—
Blodpis	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Nødslagt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Peritonit	—	—	2	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	2	—
Vatersot	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Ledbetændelse	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rachitis	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Septichæmi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Traum. perikardit	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—	—	—
Tuberkulose	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—
Fordrivning	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—
Andre lidelser	—	—	1	—	86	—	1	—	1	—	1	—	1	1	9	—	—	—	2	—
Miltbrand	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	—	—	43	1	209	2	18	—	14	—	5	—	12	29	133	5	1	—	5	1

Tabel XI. (Bergen).

Kjødpriser i øre pr. kilogram i kjødkontrollens engrosforhandlingslokale 1898.

Måned	Okse			Svin			Gjødkalv			Får		
	Minimum	Middel	Maximum	Minimum	Middel	Maximum	Minimum	Middel	Maximum	Minimum	Middel	Maximum
Januar	40—54	50.80—58.52	56—65	68—72	68.56—74.76	70—75	70—72	70.00—72.20	70—72	65—70	66.68—72.88	68—75
Februar	45—60	52.54—61.30	56—65	70—75	71.25—78.29	80—72	68—75	70.42—75.00	72—75	70—75	70.00—75.54	70—76
Marts	50—60	53.74—62.44	56—64	70—75	73.48—78.37	75—80	70—72	70.00—74.33	70—76	72—78	74.33—79.41	75—80
April	50—60	52.75—62.58	56—65	62—67	66.83—71.08	70—75	67—72	68.79—73.25	70—75	75—80	78.96—84.17	80—85
Mai	54—63	59.57—68.61	70—77	56—60	63.35—68.39	68—75	68—72	68.00—72.04	68—73	75—80	81.74—85.87	85—88
Juni	50—60	57.46—67.96	65—75	50—55	56.23—62.42	68—72	68—72	69.96—74.27	75—80	75—80	77.69—86.69	80—90
Juli	60—67	67.42—79.65	72—90	60—64	64.35—69.58	68—72	75—80	89.62—95.58	100—110	65—70	71.69—79.58	80—90
August	30—48	43.26—55.26	64—72	60—64	62.52—67.37	65—70	95—100	99.63—108.89	100—110	45—52	51.67—57.67	65—70
September . . .	30—48	33.50—51.10	40—56	60—65	62.62—67.31	65—70	85—90	89.23—94.23	100—105	42—48	46.04—53.46	54—60
Oktober	25—46	29.50—49.00	33—52	60—65	62.15—66.69	65—70	75—80	78.27—83.23	90—45	45—50	45.00—50.00	45—50
November	30—50	35.50—52.54	40—56	60—65	61.54—66.69	64—68	70—75	70.00—75.00	70—75	45—50	48.31—53.73	50—56
December	40—52	45.12—56.50	55—65	64—68	67.27—72.27	70—75	70—75	70.00—75.00	70—75	45—54	56.31—61.19	64—68
Årets middelpri		48.48—60.45			65.01—70.29			76.16—81.08			61.53—70.02	

Tabel XII. (Bergen).

Måned.	Konfiskeret kg.							Stemplet 2den klasse kg.						Negtet Stempling kg.						
	Hest	Okse	Spæd- kalv	Gjød- kalv	Svin	Får	Lever og andre organer	Okse	Spæd- kalv	Gjød- kalv	Svin	Får	Gjed	Hest	Okse	Spæd- kalv	Gjød- kalv	Svin	Får	Gjed
Januar . . .	-	28.0	250.0	-	-	12.0	1865.0	477.0	393.5	-	56.0	8.0	-	-	127.5	10.5	-	177.0	31.0	-
Februar . .	327.0	162.0	282.0	-	-	23.5	1780.0	714.0	313.0	-	-	13.5	-	-	1099.0	17.0	-	21.0	24.0	-
Marts . . .	-	101.5	356.5	11.0	-	2.0	1789.0	595.5	302.0	-	139.0	-	-	-	1344.0	117.0	-	180.0	-	-
April . . .	-	77.0	93.0	-	-	-	1733.0	211.0	195.5	-	202.0	-	-	-	1559.5	12.0	-	-	-	-
Mai	-	344.0	115.0	-	-	-	1491.0	127.0	102.0	-	120.0	12.0	-	-	594.5	-	-	92.0	15.0	-
Juni	110.0	33.0	110.0	-	-	-	1257.0	211.0	132.0	-	25.0	-	-	-	708.0	-	-	163.0	40.0	-
Juli	-	11.0	64.0	-	-	-	1273.0	-	52.5	-	16.0	-	-	-	975.5	-	-	40.0	10.0	-
August . .	-	170.0	43.0	-	-	-	1412.0	144.5	70.0	-	192.0	11.0	11.0	-	975.0	23.0	-	180.0	35.0	-
September .	-	82.0	160.5	-	73.0	-	1803.0	144.0	93.0	-	63.0	-	-	-	931.0	21.5	-	100.5	-	-
Oktober . .	166.0	173.0	252.0	-	-	29.0	1597.0	217.0	113.0	-	-	-	-	-	1204.5	20.0	-	-	52.5	-
November .	-	236.0	236.0	-	-	13.0	1710.0	-	199.0	-	-	-	-	-	1766.0	13.5	-	109.0	178.0	-
December .	110.0	219.5	103.0	-	96.0	19.0	1910.0	358.5	274.0	-	66.0	-	-	100.0	925.0	25.0	-	53.0	17.0	102.0
Ialt	713.0	1637.0	2065.0	11.0	169.0	98.5	19620.0	3199.5	2240.0	-	879.0	44.5	11.0	100.0	12209.5	259.5	-	1115.5	402.5	102.0

4. Drammen.

Kjødtilførslen har, anfører dyrlæge *Elvestad*, i det forløbne år været noget større end før, men desuagtet har priserne holdt sig temmelig høje, hvilket antages at stå i forbindelse med de gode tider.

Kjødkontrollen har ialt væsentlig virket som foregående år.

5. Fredrikshald.

I sin indberetning anfører kommunedyrlæge *C. A. Nielsen* følgende:

Kontrollen har i afvigte år gået i samme gjænge som i foregående år, med kontroltid fra kl. 6—11 og 7—11, henholdsvis tirsdag og fredag og mandag, onsdag, torsdag og lørdag i sommerhalvåret. I vinterhalvåret henholdsvis fra kl. 7—11 og 8—11.

Sammenlignes de hermed følgende statistiske opgaver over de varer, der har passeret kontrollen ifjor med tidligere års opgaver, vil det sees, at det er et betydelig mindre antal dyreskrotter, der har passeret kontrollen ifjor, end i tidligere år. Årsagerne hertil er flere. Den vare, der har aftaget mest, er flesk. At så er kommer vistnok af, at prisen paa flesk var gået således ned i 1896—97, at svenskerne, der jo fører det allermeste af det her falbudte flesk, fandt, at det ikke lønnede sig at opdrætte svin til salg. De 850 svin, som ifjor kom til kontrol, var jo ikke stort mere end en tredjedel af, hvad der før om årene har været hidført. Den omstændighed, at kjød og flesk, grundet mellemrigslovens ophør og toldpålæg, er steget til før ukjendte høje priser, spiller vel ogsaa ind i disse forhold, idet konsumenten af fedevarer indskrænkes; endelig det, at loven om kjødkontrol ændredes således, at kjød og flesk, der udføres fra by til anden, ikke behøver at være kontrolleret og stemplet på afsendingsstedet, bidrager adskilligt til at mindske tilgangen her ved kontrollen; der udføres nemlig ikke så ubetydeligt af fedevarer herfra til Kristiania og til Smålandsbyerne og Skiensfjordens byer.

Tabel XIII. (Drammen).

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- og gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrot- ter
Januar	25 ³ / ₄	281 ¹ / ₂	246	57	3	613 ¹ / ₂
Februar	14	343	236	86 ¹ / ₂	22	701 ¹ / ₂
Marts	8	406	229	106 ¹ / ₂	14	763 ¹ / ₂
April	9 ³ / ₄	454	404	100	23	990 ³ / ₄
Mai	7	399	350	60	55	871
Juni	12	275 ¹ / ₂	263	31 ¹ / ₂	66 ¹ / ₂	648 ¹ / ₂
Juli	13	308	269	26 ¹ / ₂	145	761 ¹ / ₂
August	20	351	267	32	303	913
September	9	459	209	55	477	1209
Oktober	12	499	373	89 ¹ / ₂	886 ¹ / ₂	1859 ¹ / ₂
November	19 ¹ / ₂	510	436	286	367	1322 ¹ / ₂
December	15	584	428	586 ¹ / ₂	71	1684 ¹ / ₂
Tilsammen	165	4870	3650	1517	2433	12338 ¹ / ₄

Tabel XIV. (Drammen).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2. kl.					Konfiskeret						
	Hest	Okse	Spæd- og gjødkalve	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	2	19	8	5	-	-	1	1	-	-	-	250,5
Februar	-	16	7	7	-	-	1	1	-	-	-	322,5
Marts	-	24	7	1	-	-	1	1	-	-	-	362,0
April	1	12	8	4	-	-	-	-	-	1	-	225,0
Mai	1	8	11	1	-	1	1	2	-	-	-	435,0
Juni	-	13	9	4	-	-	1	-	-	-	-	145,0
Juli	1	14	2	3	4	-	3	-	-	1	-	396,0
August	1	15	2	6	3	1	1	2	-	1	-	594,0
September	2	12	4	2	12	-	-	-	-	-	-	67,0
Oktober	-	22	4	1	14	-	-	2	-	-	-	125,0
November	-	12	12	4	15	-	-	-	-	1	1	149,0
December	-	19	2	7	3	-	-	2	-	-	1	207,0
Tilsammen	8	186	76	45	51	2	9	11	-	4	2	3278,0

Tabel XV. (Drammen).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Afmagring	1	-	72	-	31	-	-	-	16	-	-	-	-	15	2	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	27	-	-	-	6	-	-	-	-	-	3	67	1	-	2	-	-	-
Kalvningsfeber	-	-	29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse	-	-	12	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Hjertesækbetændelse	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Misfarvning	-	-	3	-	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Abnorm lugt	-	-	-	-	13	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stivkrampe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kontusioner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tympanitis	-	-	9	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Rygbrud	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Hjernebetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	1	-	164	-	67	-	32	-	16	-	2	-	10	93	5	-	2	-	-	-

Tabel XVI. (Fredrikshald).

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrot- ter
Januar	14	202 ¹ / ₂	142	26	62 ¹ / ₂	57	504
Februar	4	196 ¹ / ₂	33	54	74 ³ / ₄	37	499 ¹ / ₄
Marts	6	202	169	64	87	38	566
April	1	168	187	93	110 ³ / ₄	41	601 ³ / ₄
Mai	5	163 ¹ / ₂	76	52	28	22	346
Juni	3	98	112	98	21 ¹ / ₂	39	371
Juli	2	106	72	90	21	168	359
August	1	136	58	52	18 ¹ / ₂	429	494 ¹ / ₂
September	4 ¹ / ₂	169	73	21	31	288	586 ¹ / ₂
Oktober	3	186 ³ / ₄	110	14	50 ¹ / ₂	345	709 ¹ / ₄
November	21	205	137	17	110	176	666
December	12 ¹ / ₂	205	94	19	230	145	705 ¹ / ₂
Tilsammen	77	2241	1364	600	845 ¹ / ₂	1558	6408 ¹ / ₄

Tabel XVII. (Fredrikshald).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet med 2den kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	1 ¹ / ₂	4 ¹ / ₂	Alle.	1	2	1	-	1	3	-	-	-	-
Februar	4 ¹ / ₂	4 ¹ / ₂		-	3	-	-	-	1	-	1	-	-
Marts	-	4 ³ / ₄		-	1	-	-	2	-	1	1	-	-
April	-	2		-	2	1	1	-	2	-	-	-	-
Mai	2	-		1	-	3	-	1	-	-	-	1	-
Juni	-	3		-	-	2	2	-	3	1	-	-	-
Juli	1	2		-	-	4	-	2	-	-	2	1	-
August	-	4		2	3	5	-	1	2	-	1	-	-
September	4	5		-	1	2	-	1	1	-	-	3	-
Oktober	1	3		-	-	6	-	2	1	-	3	-	-
November	1 ¹ / ₂	4		-	4	-	1	-	-	-	1	2	-
December	1 ¹ / ₄	1		-	2	-	-	2	1	-	2	-	-
Tilsammen	13 ³ / ₄	37 ¹ / ₂		4	16	24	4	12	14	2	11	7	4040

Det konfiskerede kvantum kjød og flesk kan, efter en gjennemsnitlig vegt af: Hest 190 kilo, okse 130 kilo, kalv 15 kilo, svin 70 kilo og faar 18 kilo, ansættes til ovenanførte vegt.

Tabel XVIII. (Fredrikshald.)

De væsentligste sygdomme, der har betinget 2den kl. og konfiskation.

S y g d o m m e.	Stemplet med 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	-	-	6	3	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5	-	-	-	-	-	-
Hjertebetændelse	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	4	-	-	-
Traumatisk bughindebetændelse	2	1	2	-	-	-	-	-	2	-	1	-	2	-	-	-	-	1	-	-
Benbrud	2	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	3	-	2	-	-	-	1	-	-
Gulrot	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Kakeksi	-	-	4	-	-	-	-	-	6	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Rødsyge	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-
Septiske tilstande	5	-	9	-	-	-	3	-	14	-	1	-	2	-	13	-	7	-	7	-
Abces	2	3	3	4	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Ildelugtende rånekjød	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Magerhed og slet behandling	2	-	3	5	-	-	-	-	2	-	1	-	-	6	1	6	-	-	-	-
Tilsammen	13	7	37	17	-	-	16	-	24	-	4	3	12	22	14	6	11	2	7	-

Desuden er alle ikke kasserede spædkalve, ifølge sundhedskommissionens bestemmelse, stemplet med 2den klasse.

6. Fredrikstad.

Dyrlæge *H. Ruud* meddeler, at kontrollen har været udført i 1898 som de foregående år, men er fra dette års begyndelse noget forandret med hensyn til personel og lønningsforhold, hvorom nærmere redegjørelse vil blive afgivet i næste årsberetning.

Som det ved sammenligning af tabellerne fra ifjor og iår vil sees, er antallet af kontrollerede kødkroppe $1226\frac{1}{4}$ mindre iår end forrige år. Dette kommer deraf, at tilgangen fra Sverige har været betydelig mindre.

Forbud og told har formentlig været den direkte årsag til den mindre indførsel.

Fra indenlandske distrikter, bl. a. fra Trondhjem, Stavanger og Kristiania, tiltog samtidig tilførslen i væsentlig grad.

Melkefeberslagt var nokså hyppig i årets begyndelse; men efter den nye behandlingsmåde af sygdommen aftog disse betydelig.

7. Hamar.

Lokaler, personale, løn o. s. v. har været som det sidste år.

Byens vegt findes i kontrollokalet og betjenes af dens personale.

Kjødets kvalitet bedres fremdeles. Stygt behandlet eller nødslagtet kød fremstilles meget sjældent.

Massen af kød og flesk tilføres kontrollen i slagtet tilstand fra land-distrikterne omkring byen. Dog kommer om høsten ikke så få driftenaut, som slagtes her i byen, ligesom der også jævnlig slagtes noget af byens egne slagtere.

Det på Jørstadmoen og Terningmoen i sommeren 1898 forbrugte kød leveredes herfra.

Endel svin, heste og får er også iår sendt herfra til Kristiania, men ikke i den udstrækning som i forrige år.

Kjødpriserne har i det forløbne år været særdeles gode.

Tabel XIX. (Fredriksstad).

Tilført stationen

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skroter
Januar	28 ² / ₄	330 ² / ₄	251	25	86	42	763
Februar	22	324 ² / ₄	236 ¹ / ₂	19	91 ³ / ₄	38	731 ³ / ₄
Marts	16	312	328	38	117 ² / ₄	42	853 ² / ₄
April	8 ² / ₄	316	535 ¹ / ₂	58 ¹ / ₂	93 ¹ / ₄	37	1048 ³ / ₄
Mai	8	277 ¹ / ₄	263	100	101 ³ / ₄	32	782
Juni	11	195 ¹ / ₄	184 ³ / ₄	55 ¹ / ₂	52 ¹ / ₄	38	536 ³ / ₄
Juli	10	241 ² / ₄	110 ¹ / ₂	56	50	145	613
August	15 ² / ₄	276	71 ¹ / ₂	44	46 ¹ / ₄	187	640 ¹ / ₄
September	19 ² / ₄	341	97 ¹ / ₂	28 ¹ / ₂	65 ³ / ₄	365 ¹ / ₂	917 ³ / ₄
Oktober	35	326 ³ / ₄	261 ¹ / ₂	15	76 ³ / ₄	516	1231
November	33 ¹ / ₄	297 ³ / ₄	298	13	113 ² / ₄	356	1111 ² / ₄
December	31 ¹ / ₄	390 ¹ / ₄	280	34	337 ¹ / ₄	165 ¹ / ₂	1238 ¹ / ₄
Tilsammen	238 ² / ₄	3628 ³ / ₄	2917 ³ / ₄	486 ¹ / ₂	1232	1964	10467 ² / ₄

Tabel XX. (Fredriksstad).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den klasse.						Konfiskeret						Vægt i kg.
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	
Januar	2	6	188	-	1	-	-	-	2	-	-	-	24
Februar	2	7	176	-	-	-	-	-	1	-	-	-	12
Marts	2	5 ¹ / ₄	234	-	1	-	-	-	2	-	-	-	24
April	1 ² / ₄	9 ² / ₄	264	-	5	-	-	-	1	-	-	-	12
Mai	-	7 ¹ / ₄	173 ¹ / ₂	1	1	-	-	-	1	-	-	-	12
Juni	3	11 ² / ₄	139 ¹ / ₂	-	2 ¹ / ₄	-	-	2 ¹ / ₄	4 ¹ / ₄	-	-	-	151
Juli	3	6	74 ¹ / ₂	-	2	-	-	-	1	-	-	-	12
August	4	5	43 ¹ / ₂	1	3	-	2 ¹ / ₄	-	1	-	-	-	152
September	2	7	67	-	2	2	-	1	-	-	2 ¹ / ₄	-	260
Oktober	5	10 ¹ / ₄	212	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
November	3 ² / ₄	5	264 ¹ / ₂	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-
December	-	3	214 ¹ / ₂	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	28	82 ³ / ₄	2051	2	20 ¹ / ₄	5	2 ¹ / ₄	12 ¹ / ₄	13 ¹ / ₄	-	2 ¹ / ₄	-	659

Tabel XXI. (Fredriksstad).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Magerhed	6	-	36	$\frac{2}{4}$	2051	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Slet behandling	7	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stemplet udenbys	5	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melkefeber	-	-	14	$\frac{3}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	-	$\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-	-	-
Fremmed legeme	-	-	2	$\frac{2}{4}$	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	-	-	4	$\frac{2}{4}$	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ben- og rygbrud	2	-	1	$\frac{3}{4}$	1	-	1	$\frac{1}{4}$	-	-	-	-	-	-	$\frac{1}{4}$	-	$\frac{2}{4}$	-	-	-
Hjertefeil	-	-	4	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kontusion	1	$\frac{2}{4}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forstoppelse	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	2	$\frac{3}{4}$	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kolik	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krampe	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagt	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lamhed	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tarmlidelse	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Abces	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brunstlugt	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	$\frac{2}{4}$	1	-	12	-	-	-	-	-	-
Abnormt (lugtende).	-	$\frac{2}{4}$	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	27	1	79	$\frac{3}{4}$	2053	-	20	$\frac{1}{4}$	5	-	-	$\frac{2}{4}$	1	$\frac{2}{4}$	13	$\frac{1}{4}$	-	$\frac{2}{4}$	-	-

Tabel XXII. (Hamar).

Tilført stationen:

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skroter
Januar	5 ¹ / ₄	129	224 ¹ / ₂	1	97 ¹ / ₂	132 ¹ / ₂	589 ³ / ₄
Februar	11 ¹ / ₂	141 ¹ / ₄	219	3	106	172	752 ³ / ₄
Marts	8	169	293	4	173	190	837
April	5	139 ¹ / ₄	503 ¹ / ₂	8	135 ¹ / ₂	183 ¹ / ₂	974 ³ / ₄
Mai	1	171 ¹ / ₄	184	8 ¹ / ₂	64 ¹ / ₂	157	586 ¹ / ₄
Juni	-	182 ¹ / ₂	167 ¹ / ₂	13	44	156	563
Juli	4	167	141	9	34	334	689
August	-	174 ¹ / ₄	52 ¹ / ₂	5	62	509 ¹ / ₂	803 ¹ / ₄
September	1	196 ¹ / ₂	40	5	54 ¹ / ₂	457 ¹ / ₂	754 ¹ / ₂
Oktober	14	222 ¹ / ₄	144 ¹ / ₂	3	85	549 ¹ / ₂	1008 ¹ / ₄
November	33 ¹ / ₄	126 ³ / ₄	292 ¹ / ₂	1	137 ³ / ₄	688 ¹ / ₂	1279 ³ / ₄
December	16	175 ³ / ₄	328	1	557 ¹ / ₄	401 ¹ / ₂	1479 ¹ / ₂
Tilsammen	99	1994 ³ / ₄	2590	61 ¹ / ₂	1651	3931 ¹ / ₂	10317 ³ / ₄
86 smågriser og 7 gjeder							93
							Ialt 10410 ³ / ₄

Tabel XXIII. (Hamar).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den klasse.						Konfiskeret						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	-	1 ³ / ₄	4	-	2	-	-	14	-	-	11	-	25
Februar	-	-	2	-	1 ¹ / ₂	1	-	21	-	-	16	-	37
Marts	1	4	2	1	1	1	-	160	-	-	4	-	164
April	-	4	5	-	5	-	-	23	-	-	-	-	23
Mai	-	3 ¹ / ₂	3	-	2	-	-	157	10	-	-	-	167
Juni	-	4 ¹ / ₄	2	1	2	1	-	60	14	-	13	-	87
Juli	-	2 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	82	-	-	4	-	86
August	-	4 ¹ / ₂	-	-	-	1 ¹ / ₂	-	60	-	-	-	30	90
September	-	2	1	-	2	1	-	58	-	-	-	-	58
Oktober	-	2 ¹ / ₂	-	-	2	-	-	59	-	-	-	-	59
November	-	2	1	-	1 ¹ / ₂	-	-	17	-	-	7	-	24
December	-	-	3	-	2 ¹ / ₂	-	-	3	-	-	-	-	3
Tilsammen	1	31	23	2	20 ¹ / ₂	4 ¹ / ₂	-	714	24	-	55	30	823

Tabel XXIV. (Hamar).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Rachitis	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledbetændelser	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	36	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	10	-	-	-
Diarrhöe	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Benbrud m. m.	-	-	-	5	-	-	-	3	-	1	-	-	-	9	-	-	-	-	-	-
Fødselsvanskeligheder	-	-	4	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mave- og tarmlidelser (Bughindebet.)	-	-	4	-	2	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Lungebetændelse	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brok (betændt)	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katarrhalfeber	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhed	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børvrængning	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kontusioner	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordrivning	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyge	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sur lugt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Tilsammen	-	-	22	6	18	-	18	3	1	4	-	-	2	54	3	-	-	10	1	-

8. Haugesund.

Den kontrollerende dyrlæge, *H. Haugen*, indberetter bl. a.:

Kjødkontrollens indretning og bestyrelse har ikke undergået nogen forandring siden foregående år.

Tilførselen af kød har været omtrent som før.

Tuberkulose forekommer hyppig lokalt med enkelte østede og forkalkede knuder i lungerne. Generaliseret tuberkulose optræder meget sjelden. Tuberkulose pleura- og peritonæumbelægninger er ikke set i årets løb.

Leverikter er fundet overmåde hyppigt; der findes næsten ikke en lever af storfæ eller får med mindre den er befængt med dem. Efter regnfulde sommere findes de i størst antal. Udpå vinteren forårsager ikternes ødelæggelse af leveren vatersottige tilstande hos fåret, og leveren er da hyppig så infiltreret med forkalkede knuder, at det kan være vanskeligt at finde et sundt leverparti.

Nogen ud- eller indførsel af rådt kød eller hermetisk nedlægning af sådant har ikke fundet sted.

Gjennemsnitsvegten stiller sig omtrent således:

Storfæ	110,0 kgr.
Hest	180,0 »
Svin	90,0 »
Spædkalv	12,0 »
Får	16,0 »

Efter en antagen folkemængde af 8 000 indbyggere skulde kødforbruget stille sig således: 29,9 kgr. kød og 2,3 kgr. flesk pr. individ.

Tabel XXV. (Haugesund).

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrot- ter
Januar	-	98	168	-	8 ¹ / ₄	40	314 ¹ / ₄
Februar	1	100	233 ¹ / ₂	-	5 ¹ / ₂	50	388 ¹ / ₂
Marts	-	113	310	-	13	22	458
April	-	130 ¹ / ₂	202	-	26 ³ / ₄	16	374 ³ / ₄
Mai	-	109 ¹ / ₂	140	-	31 ¹ / ₄	15	295 ³ / ₄
Juni	-	73	153	-	8 ¹ / ₂	102	336 ¹ / ₂
Juli	-	69	58	-	6 ³ / ₄	358	491 ³ / ₄
August	-	65 ¹ / ₄	77 ¹ / ₂	-	4 ¹ / ₄	571	718
September	-	68	94	-	17	1253	1432
Oktober	2	65	93	-	19	2020	2199
November	7	88 ¹ / ₂	186	-	28 ³ / ₄	690	1000 ¹ / ₄
December	-	123 ³ / ₄	161	-	36 ³ / ₄	112	433 ¹ / ₂
Tilsammen	10	1103 ¹ / ₂	1876	-	205 ³ / ₄	5249	8443 ¹ / ₄

Tabel XXVI. (Haugesund).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet med 2. kl.						Konfiskeret.						Vægt i kg.
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	
Januar	-	2	14	-	-	-	-	-	2	-	-	-	189,0
Februar	-	4	14	-	-	-	-	-	1	-	-	-	165,5
Marts	-	6	29	-	2	1	-	-	2	-	-	-	126,0
April	-	2	8	-	-	-	-	2	3	-	-	-	387,0
Mai	-	8	5	-	4	-	-	-	-	-	-	-	164,5
Juni	-	4	4	-	-	3	-	-	1	-	-	-	131,5
Juli	-	3	2	-	3	2	-	1	-	-	-	-	252,0
August	-	3	1	-	-	2	-	-	-	-	-	1	109,0
September	-	1	2	-	-	18	-	-	1	-	-	2	115,5
Oktober	-	6	10	-	5	12	-	-	-	-	-	2	77,5
November	1	7	13	-	-	8	-	2	2	-	-	-	354,5
December	-	1	9	-	8	1	-	-	-	-	-	-	195,0
Tilsammen	1	47	111	-	22	47	-	5	12	-	-	5	2267,0

Tabel XXVII. (Haugesund).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	-	-	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	108	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Sarkomer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Nyresygdom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Traum. hjertebetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Kalvediarrhoë	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-
Umoden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Bedærvet og slet behandlet	-	-	-	-	111	-	16	-	18	-	-	-	-	-	2	1	-	-	1	-
Trommesyge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Benbrud	-	-	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3
Afmagring	1	-	20	-	-	-	-	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Misdannelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Vatersot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Dårlig afblødning	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	1	-	45	5	111	-	22	-	43	-	-	-	5	113	12	1	-	-	4	3

9. Horten.

Den kontrollerende dyrlæge, *Davidson*, indberetter bl. a.:

«Kontrolstationen er i 1898 tilflyttet et nyt lokale, der ligger til Torvgaden på den østre side af torvet.

Stationen består af et undersøgelsesrum, hvori er disk og en zinkkasse samt et mindre rum med skrivebord og skab med stempler samt et mikroskop.

Assistentens hjælp er lidet påkrævet udenfor de egentlige torvdage tirsdag og fredag, især den sidste, hvor den egentlige hovedtilførsel foregår.

Tilgangen på kød har i 1898 været mindre end i 1896 og 1897, endskjønt der er indført meget fra Moss; dette er imidlertid allerede stemplet; fra Sverige er tilførselen aftaget, men fra Danmark er den tiltaget ikke saa lidet».

10. Kongsberg.

Fra kødkontrollen i Kongsberg indberettes:

Kjødkontrolstationen har været aaben 2 timer hver søgnedags formiddag hele året rundt.

Tilførselen af kød her til byen sker næsten udelukkende fra de omliggende bygder, sjelden andre steder fra. Paa den anden side eksporteres også sjelden kød her fra byen.

Kontrollen udføres for tiden af kontrolløren alene, der lønnes med kr. 1 500,00 årlig uden sportler.

På grund af den ringere næringsværdi stemples alle spædkalve med 2den klasse. Den gennemsnitlige slagtevegt er for hest 200 kg., okse 150, gjødkalv 20 kg., spædkalv 16 kg., får og ged 20 kg.

Tabel XXVIII. (Horten).

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrot- ter
Januar	1	108	58	16	10	2	195
Februar	6 ¹ / ₂	113 ¹ / ₄	89	21	28 ¹ / ₂	5	263 ¹ / ₄
Marts	-	139 ¹ / ₂	125	13	24 ³ / ₄	11	313 ¹ / ₄
April	2 ¹ / ₂	138 ³ / ₄	156	25	32 ³ / ₄	4	359
Mai	1	127 ¹ / ₄	88	58	15	5	294 ¹ / ₄
Juni	2 ¹ / ₂	81 ³ / ₄	40	21	7	2	154 ¹ / ₄
Juli	2	103 ³ / ₄	45	20	10 ¹ / ₄	18	199
August	3	84 ¹ / ₂	73	8	3	72	243 ¹ / ₂
September	5	144 ¹ / ₂	108	12	9	80	358 ¹ / ₂
Oktober	5	156	127	11	11	147	457
November	12	154	132	8	53	61	420
December	14	163 ¹ / ₂	110	15	288	17	607 ¹ / ₂
Tilsammen	54 ¹ / ₂	1514 ³ / ₄	1151	228	492 ¹ / ₂	424	3864 ¹ / ₂

Tabel XXIX. (Horten).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2. kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg
Januar	-	2	1	-	-	-	-	1 ¹ / ₂	1	-	-	-	90
Februar	-	6 ¹ / ₄	-	-	1 ¹ / ₂	-	-	1 ¹ / ₄	1	-	3 ³ / ₄	-	180
Marts	-	7 ¹ / ₂	-	-	2	-	-	1 ¹ / ₄	-	-	-	-	172
April	1	4 ³ / ₄	1	-	1 ¹ / ₂	-	-	2 ¹ / ₄	-	-	-	-	254
Mai	-	2 ¹ / ₄	-	-	-	-	-	1 ¹ / ₄	-	-	-	-	30
Juni	-	2 ³ / ₄	-	-	-	-	-	1 ¹ / ₄	-	-	-	-	150
Juli	-	1 ¹ / ₄	3	-	3	-	-	3 ³ / ₄	-	-	-	-	70
August	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	166
September	-	2	4	-	-	-	1	1	1	-	-	-	306
Oktober	-	3	6	-	-	-	-	-	3	-	-	-	45
November	-	2	2	-	4	2	-	1	-	-	2	-	212
December	-	3	3	-	8 ³ / ₄	-	-	2	-	-	2	-	330
Tilsammen	1	35 ¹ / ₄	21	-	18 ³ / ₄	2	2	11 ¹ / ₂	6	-	4 ³ / ₄	-	2005

Tabel XXX. (Horten).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	-	-	2	-	-	-
Benbrud	-	-	-	7	-	-	-	24	-	-	-	-	-	8	-	-	-	2	-	-
Nyrebetændelse	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-
Hjertesæksbetændelse	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melkefeber	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børvrængning	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjernevatersot	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Kontusioner	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Fortidlig fødte og selvdøde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Tilsammen	1	-	7	27	-	-	3	24	-	-	2	-	7	12	6	-	3	2	-	-

Tabel XXXI. (Kongsberg).

Tilført stationen.

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skroter
Januar	8	46	52	66	8	7	187
Februar	6	83 ¹ / ₄	52	68	12 ¹ / ₄	16	337 ¹ / ₂
Marts	9	58 ¹ / ₄	31 ¹ / ₂	58	2	11	169 ³ / ₄
April	2	68	44	118	18	19	269
Mai	2	63 ¹ / ₂	31	84 ¹ / ₂	5	36	222
Juni	3	50 ¹ / ₂	48	52 ¹ / ₂	3	43	200
Juli	3	69	43	47	-	100	262
August	3	60	14	27	10	115	229
September	7	89 ¹ / ₂	16	52	14	109	287 ¹ / ₂
Oktober	24	195 ³ / ₄	47	82	32 ¹ / ₄	216	597
November	16	175 ³ / ₄	47	78	120 ¹ / ₄	100	537
December	8	73	95 ¹ / ₂	42 ¹ / ₄	83	35 ¹ / ₂	337
Tilsammen	91	1032 ¹ / ₂	521	775 ¹ / ₄	309 ¹ / ₄	807 ¹ / ₂	3534 ³ / ₄

Tabel XXXII. (Kongsberg).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den klasse						Konfiskeret						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	1	2	52	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Februar	-	1 ¹ / ₂	52	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Marts	-	3	31 ¹ / ₂	-	-	-	-	1	-	-	-	-	40
April	-	3	44	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Mai	1	2	31	-	-	7	-	1	-	-	-	-	8
Juni	-	3	48	1	-	-	-	1	-	-	-	-	10
Juli	1	-	43	-	-	3	1	-	-	-	-	-	15
August	-	-	14	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-
September	-	5	16	-	1	4	-	2	-	-	-	-	42
Oktober	-	2	47	-	1	-	-	-	-	-	-	3	35
November	-	8 ³ / ₄	47	-	1 ³ / ₄	-	-	-	-	-	-	-	-
December	-	4 ¹ / ₂	95 ¹ / ₂	-	1	-	1	-	-	-	-	-	200
Tilsammen	3	34 ³ / ₄	521	1	4 ³ / ₄	22	2	5	-	-	-	3	350

Tabel XXXIII. (Kongsberg).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Kalvningsfeber	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Benbrud	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Traum. Hjertesækbetændelse	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benskjørhed	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	-	-	8	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-

11. Kragerø.

Den kontrollerende dyrlæge, *G. Manstad*, indberetter følgende:

Det nye kontrollokale har en heldig beliggenhed ved byens torv; det er rummeligt, lyst og bekvemt indrettet, men det er meget fugtigt. Instrumenter rustner og bøger og protokoller mugner. Årsagen er vel nærmest at grunden er sumpig.

Tilførselen af kjød er omtrent som foregående år; noget mindre er indført fra Danmark, derimod noget mere østen- og vestenfra.

Det kan anføres, at kjødet nu som regel behandles bedre end før og ligeledes indpakkes i renere omslag. Folk er blevet noget varsommere med det, de nu bringer til torvs end i tidligere tid; kjødkontrollen har i så måde virket meget godt.

I det heletaget må det siges, at det til byen bragte kjød er ret godt behandlet, dog er det enkelte af de kjødhandlere, som er oftest i byen, der gjerne vil benytte lagener og presenninger uden at disse omslag for hver gang vaskes; men det hjælper godt i denne henseende, at varen undertiden stemples med 2den klasse eller afvises.

Efter at meierierne blev mere almindelige blir kalvekjødet af dårligere kvalitet og slagtes dels i umoden stand.

Inspektionen foretoges på ubestemte tider i slagterier, kjødudsalg, melkeudsalg og meierier. Renslighedstilstanden er almindelig bra overalt på sådanne steder i Kragerø.

Endel saltet kjød, noget ost og adskillig fisk på bryggen, blir under sådan undersøgelse tildels konfiskeret.

Tabel XXXIV. (Kragerø).

Tilført stationen.

Måned.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrot- ter
Januar	4	45	16	5	53	7	130
Februar	5	42	9	8	38	6	107
Marts	3	38	62	5	12	7	127
April	5	49	63	1	10	4	132
Mai	-	36	31	2	3	5	97
Juni	-	37	54	3	-	48	-
Juli	-	36	49	6	-	165	256
August	-	41	23	-	-	172	136
September	2	55	22	4	1 ¹ / ₂	165	249 ¹ / ₂
Oktober	2 ¹ / ₂	54 ¹ / ₂	34 ¹ / ₂	6	6 ¹ / ₂	125	143
November	4 ¹ / ₂	46	38	2	9 ¹ / ₄	81	180 ³ / ₄
December	5	67	54	3	59	59	242
Tilsammen	33	546 ¹ / ₂	455 ¹ / ₂	45	192 ¹ / ₄	844	1780 ¹ / ₄

Tabel XXXV. (Kragerø).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2den klasse						Konfiskeret						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	-	1	1	-	-	-	-	-	1 ¹ / ₂	-	-	-	10
Februar	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	15
Marts	-	3	1	-	1 ¹ / ₂	-	-	1	1	-	-	-	16
April	-	5	8	-	1	-	-	1	-	-	-	-	30
Mai	1	3 ¹ / ₂	7	1 ¹ / ₂	-	-	-	1	-	-	-	-	146
Juni	-	3	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	35
Juli	-	2	1	6	-	1	-	1	2	-	-	1	65
August	-	3 ¹ / ₄	-	-	-	3	-	1	-	-	-	3	36
September	-	4	3	-	-	8	-	-	-	-	-	3	54
Oktober	-	3	5	-	-	7	-	1	-	-	-	1	138
November	-	4	7	-	-	3 ¹ / ₂	-	1	-	-	-	-	114
December	-	3	1	1	2	3	-	1	-	-	-	-	124
Tilsammen	1	35 ³ / ₄	34	7 ¹ / ₂	3 ¹ / ₂	26 ¹ / ₂	-	7	8 ¹ / ₂	-	-	7	729

Tabel XXXVI. (Kragerø).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Vatersot	-	-	1	$\frac{1}{2}$	3	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-
Tuberkulose	-	-	3	15	-	-	-	-	-	-	-	-	2	11	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	1	9	-	-	-	-	-	-
Ondartet katarrhalfeber	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Afmagring	-	-	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-
Umodne	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Abnorm lugt	-	-	3	-	5	-	-	-	22	$\frac{1}{2}$	-	-	-	-	3	-	-	-	5	-
Råne	-	-	-	-	-	-	$3\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedærvet, surt	-	-	$6\frac{3}{4}$	-	10	-	-	-	3	-	-	-	3	-	$1\frac{1}{2}$	-	-	-	1	-
Tilsammen	-	-	$35\frac{3}{4}$	$22\frac{1}{2}$	37	-	$3\frac{1}{2}$	-	26	$\frac{1}{2}$	-	-	7	21	$8\frac{1}{2}$	-	-	-	8	-

12. Kristiania.

Kontrollens bestyrer anfører i sin indberetning følgende, som hidsættes:

«Kjødkontrollens virksomhed har været omtrent som foregående år. Det er fremdeles ganske betydelige mængder, som stemples med 2den klasse og kasseres, og grundene hertil er de samme som i de foregående år, tildels sygdomme, men heller ikke sjelden bedærvet tilstand og slet behandling. Man har ondt for at lære, at der må iagttages visse forsigtighedsregler med kjød, som skal sendes lange veie, og det ikke alene efter slagtingen, men også under denne. Jeg har nævnt i mine beretninger for de foregående år, at ikke små mængder kjød forringes i værdi eller må kasseres på grund af bedærvet tilstand. Tilstanden har ikke forbedret sig mærkbart. Man ser fremdeles følgerne af, at man på landet giver sig for god tid under slagtingen. Der går så lang tid efter ihjelslagningen, før slagtet åbnes og indvoldene tages ud, at slagsider, nyretalg og tilgrænsende dele har begyndt at blive grønne og bedærvede. Dette iagttages hyppigst ved grise- og kalveslagt, men sees også hos slagt af storfæ. Det har også ofte og med rette været klaget over behandlingen efter slagtingen. Kjødet pakkes ind, medens det endnu er varmt, og ofte i sølede og ikke tilstrækkelig store klæder. Det ferske, fugtige kjød tilsoles af indpakningsklæderne, som ofte er lidet appetitlige. Hvis man vil gjøre sig den umage at slagte raskt, hænge slagtet op under afhudningen og tage organerne ud hurtigst muligt, vil slagtet bløde godt ud, få et fast og pent udseende. Lader man det så hænge, selvfølgelig på et luftigt sted, til det er tørt udvendig og gennem-afkjølet, og først da pakker det ind i rene klæder, så kan det tåle en lang transport, selv i varmt veir, uden at skades.

Blandt endel døleokser, indkjøbt til fedning på forskjellige større gårde omkring byen, fandtes en stor mængde befængte med tinter. Dyrene var indkjøbt i drifter fra Østerdals-, Gudbrandsdals- og Valdersfjeldene og var alle voksne, fede og trivelige dyr. Der blev i nogle dage før jul stemplet med 2den klasse på grund af tinter 18 stk., og kasseret 12 store okser. Om disse dyr ved indkjøbet har været befængte med tinterne, eller om de har fået dem efter at de var indsat på fjøsene heromkring, er vanskeligt at sige. Det er jo ikke udelukket, at de kan være smittede hernede, da jo de fleste steder tager gjødsel og dermed ogsaa pudret fra byen. Der var enkelte dyr, der i den grad var befængte, at man næsten ikke kunde gjøre et snit i musklerne, uden at træffe tinter; i andre derimod kunde der bare findes et par stykker. Der fandtes såvel levende som døde tinter.

Siden der blev påbudt tuberkulinundersøgelse af livdyr fra Sverige er tilfældene af tuberkulose blandt slagtene af de store, fede «fjøskuer» fra byens omegn betydelig aftaget.

Der er tilført kontrollen noget færre slagt i år end i 1897, der er således 1 557 okser, 2 332 får og 4 048 kalve mindre. Det mindre antal får har sin grund i, at en mængde af disse kommer stemplet hertil fra Stavanger; i virke-

ligheden har vel byen forbrugt ligesaamange får iår som tidligere. At det er færre slagt af storfæ tilskrives den betydelige indførsel fra Danmark, som begyndte i 1898. Disse kroppe er gennemsnitlig større, mindst 200 kg. pr. stk., og når det erindres, at der blev indført 3 840 slagt, så spiller det ikke liden rolle. Kvaliteten af det danske kød, som kommer hid, har ikke altid været god. Nokså store mængder stempledtes med 2den klasse. Til sammenligning kan anføres, at af norske slagt undersøgte 33 561 $\frac{1}{2}$ okse og af disse stempledtes med 2den klasse 702 og kasseredes 121; fra Sverige kom 12 033 okser, hvoraf 332 $\frac{1}{2}$ fik 2den klasse og 65 $\frac{1}{2}$ kasseredes; fra Danmark kom 3 840 okser, hvoraf 261 $\frac{1}{2}$ stempledtes 2den klasse og 14 kasseredes. Grunden til forringelsen og kassationen var for alle 3 landes vedkommende hyppigst tuberkulose, forøvrigt henvises til vedlagte tabeller. Kvaliteten af det svenske kød har ikke ændret sig væsentlig gennem årene. Det er kød af de forskjelligste kvaliteter ligefra store fede okser indtil de spædeste kalve. Gennemgående er kødet småt og middelsfedt, noget er extra fin vare og meget i høj grad magert. Det meste af de gjødkalve, som forbruges her i byen, kommer fra Sverige, og det er som oftest en meget fin vare. Det danske kød skriver sig hyppigst fra ældre udmalkede køer. Det er delvis ganske velnæret, indtil fedt, men endel af det er også så magert, at det står på grænsen af, hvad der kan stemples. Tuberkulose findes nokså hyppig i det danske kød, såvel hos svin som hos okser og det ofte i meget høj grad. Slagtene er mange gange gjort defekte ved, at kjertler og serøse hinder er fjernet. Det hænder også, at der kun kommer bagpart fra skåret lige bag mellemgulvet eller omvendt. Ved nøiere undersøgelse af sådant kød vil man som regel finde tuberkulose, og det ligger da nær at slutte, at den anden part kød er holdt tilbage på grund af denne sygdom. Forøvrigt må man sige, at det danske kød er pent behandlet og sjelden er det stygt slagtet eller pakket ind i skidne klæder.

Det viser sig, at flere og flere finder sig tjent med at sende sine slagtedyrlivende hid til byen; der er en jevn stigning af byslagtet kød for hvert år. I 1897 byslagtedes 23 676 okser, i 1898 derimod 25 330, og endnu mere vilde det blive, om der var bedre anledning til opstaldning af levende kvæg her i byen. Jeg er af den mening, at landmænd står sig på at sende sine slagtedyrlivende hid; de kan da afvente bedre tider, om der netop den dag de kommer skulde være flauere priser. Anderledes er det, hvis de kommer med kød; der kan være pludselig overfyldning af markedet, liden købelyst, kanske også uheldige veirforholde; kødet falder stærkt i pris, men sælges må det, thi glemmes det til næste dag, forandres dets udseende så betydeligt, at man kan være sikker på, at prisen bliver endnu dårligere. Dette tror jeg mange har lært at indse og retter sig derefter.

Gåes der ud fra en gennemsnitsvegt af: okse 120 kg., hest 200 kg., svin 60 kg., får 17 kg. og kalv 20 kg., bliver vægten af alt det undersøgte kød i 1898 9 045 559 kg. Folkemængden var i 1898 221 255 indbyggere, forbruget bliver da 40,88 pr. individ, heri altså ikke iberegnet den mængde fårekød, der er indført fra Stavanger.

Ved udgangen af 1898 har Kristiania kjødkontrolstation været i virksomhed i 5 år. Der var ved begyndelsen ansat 3 dyrlæger og 6 stemplere, men man kom snart på det rene med, at hjælpen var for liden, og allerede i februar samme år ansattes en dyrlæge og 2 stemplere til, ligesom der lige ved kontrolstationen blev bygget en hjælpebod af træ, hvori kjød kunde kontrolleres på travle dage. I 1895 blev lønningerne for funktionærerne regulerede. Fra først af var lønningerne: Bestyreren kr. 3 600,00 og de 3 kontrollører kr. 2 500,00, vagtmesteren kr. 960,00, 4 stemplere à kr. 840,00 og 3 à kr. 600,00. Disse lønninger blev fra begyndelsen af 1896 forandret, så bestyreren fik kr. 4 000,00, 1ste kontrollør 3 000,00 og 2 kontrollører à kr. 2 500,00 med 2 alderstillæg à kr. 400,00 efter 4 og 8 års tjeneste. For stemplerne er lønningerne efterhånden forandret således, at vagtmesteren nu har kr. 1 400,00, 5 stemplere hver kr. 1 200,00 og 2 stemplere hver kr. 840,00 pr. år. De 2 sidste har kun formiddagsarbejde.

Af vedlagte tabel, hvorpå det kjød, som er kontrolleret her, findes specificeret for de 3 skandinaviske lande, sees det glædelige faktum, at der tilføres Kristiania mere og mere kjød for hvert år fra vort eget land; denne indenlandske udførsel vil sikkert tiltage, når kommunen har fået sit slagtehus og sit kvægtorv istand, og når nordbanen er færdig. Tilførselen fra Sverige har minket for hvert år, især tog den stærkt af i 1897 og 1898, hvori der indførtes 5 000 færre okser og 6 000 færre svin hvert år end i de 3 foregående år.

Danskerne har derimod trængt sig stærkt ind på markedet i de sidste par år, og det lader til, at der fra de danske autoriteters side vil blive gjort alt muligt for at skaffe det danske kjød indpas her. Der gøres vistnok også anstrengelser for at skaffe os friskt og sundt kjød derfra. Danskerne har en bestemmelse, der påbyder, at alt ferskt kjød, der føres ud af landet — også hid — skal være af velnærede dyr og fri for sygdom; men det har endnu ikke lykkedes dem fuldstændig at gennemføre denne bestemmelse i praksis.»

Tabel XXXVII. (Kristiania).

Tilført stationen.

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	119 ¹ / ₂	4254 ¹ / ₂	3370		1576 ¹ / ₂	1322	10642 ¹ / ₂
Februar	111 ¹ / ₂	3917 ¹ / ₂	3679		1438 ¹ / ₂	781	9927 ¹ / ₂
Marts	103	4605	5377		1754	1720	13559
April	84	4048	6531		1538 ¹ / ₂	1105	13306 ¹ / ₂
Mai	68	3500	5540		934	801	10843
Juni	61	2347 ¹ / ₂	4725		666 ¹ / ₂	1139	8939
Juli	60	2830 ¹ / ₂	3888		558 ¹ / ₂	2183	9820
August	76	3548	2972		641 ¹ / ₂	6882	14119 ¹ / ₂
September	104	4971	2417		842	10882	19216
Oktober	159	5365 ¹ / ₂	3189		1282	12057	22052
November	215 ¹ / ₂	5236 ¹ / ₂	3103		2364 ¹ / ₂	4856	15775 ¹ / ₂
December	182	4810 ¹ / ₂	3800		5941 ¹ / ₂	2479	17213
Tilsammen	1343 ¹ / ₂	49434 ¹ / ₂	48591		19538	46507	165414

Tabel XXXVIII. (Kristiania).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2. kl.					Konfiskeret							
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg. incl. orga- ner og affald
Januar	19	92	65	77 ¹ / ₂	9	1	10	36	5	2			5801
Februar	12	78 ¹ / ₂	37	53 ¹ / ₂	9	-	12 ¹ / ₂	40	3	-			4773
Marts	9	122 ¹ / ₂	104	65 ¹ / ₂	34	2	22 ¹ / ₂	81	2	23			7939
April	19	124	126	58 ¹ / ₂	16	4	30	118	7	2			10313
Mai	8	130	112	39 ¹ / ₂	21	1	15 ¹ / ₂	71	6	2			6946
Juni	17	107 ¹ / ₂	77	28	17	1	16 ¹ / ₂	55	9	2			6018
Juli	7	79	50	32 ¹ / ₂	35	2	16	56	4 ¹ / ₂	13			6566
August	11	93 ¹ / ₂	78	47 ¹ / ₂	212	1	15	105	3 ¹ / ₂	26			8338
September	15	120	43	51 ¹ / ₂	339	1	19 ¹ / ₂	45	15 ¹ / ₂	32			7555
Oktober	27	100 ¹ / ₂	82	77	137	4	10 ¹ / ₂	47	10	16			8173
November	51 ¹ / ₂	129	40	102 ¹ / ₂	63	5	14	39	19	14			8633
December	23 ¹ / ₂	119 ¹ / ₂	41	149 ¹ / ₂	25	3	18 ¹ / ₂	32	14	1			8721
Tilsammen	219	1296	855	783	917	25	200 ¹ / ₂	725	98 ¹ / ₂	133			89776

Tabel XXXIX. (Kristiania)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Afmagring, kakeksi	22 ¹ / ₂	-	430	-	107	-	11 ¹ / ₂	-	59	-	2	-	34	-	4	-	7	-	19	-
Bedørvet og tilsløet	13	-	100 ¹ / ₂	-	334	-	123 ¹ / ₂	-	695	-	9	-	10 ¹ / ₂	-	282	-	28 ¹ / ₂	-	84	-
Benbrud	10	-	33	-	4	-	15	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1 ¹ / ₂	-	-	-
Fordøielsslidelser, diarrhøe	1	-	18 ¹ / ₂	-	303	-	8 ¹ / ₂	-	5	-	-	-	1	-	187	-	3 ¹ / ₂	-	2	-
Fødselsbesvær	-	-	24	-	-	-	12	-	6	-	-	-	15 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	2	-
Kastekalv, umoden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	82	-	-	-	1	-
Kalvningsfeber	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-
Ledbetændelse	3	-	2	-	5	-	13	-	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1	-
Navlevenebetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	106	-	-	-	-	-
Nyrebetændelse	1	-	2 ¹ / ₂	-	2	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagt	-	-	10 ¹ / ₂	-	15	-	5	-	-	-	2	-	12	-	13	-	5	-	1	-
Bughindebetændelse	-	-	71 ¹ / ₂	-	2	-	2	-	-	-	-	-	8 ¹ / ₂	-	3	-	-	-	-	-
Brysthindebetændelse	1	-	38 ¹ / ₂	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	-	-	170 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24 ¹ / ₂	-	-	-
Septichæmi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	6	-	5	-	-	-	-	-
Traumatisk pericarditis	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose	-	-	439 ¹ / ₂	-	-	-	178	-	-	-	-	-	35 ¹ / ₂	-	1	-	18	-	-	-
Tinter	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-
Vatersot	-	-	5	-	21	-	4 ¹ / ₂	-	145	-	-	-	2	-	20	-	2	-	21	-
Andre lidelser	167 ¹ / ₂	-	78 ¹ / ₂	-	62	-	238 ¹ / ₂	-	6	-	7	-	32	-	18	-	6 ¹ / ₂	-	2	-
Tilsammen	219	-	1296	-	855	-	783	-	917	-	25	-	200 ¹ / ₂	-	725	-	98 ¹ / ₂	-	133	-

Tabel XL. (Kristiania).

Tabel over kjød undersøgt på Kristiania kontrolstation år 1898.

Måned	Ialt undersøgt					Hvor slagtet														
						I Norge					I Sverige					I Danmark				
	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv
Januar . .	4254 ¹ / ₂	119 ¹ / ₂	1576 ¹ / ₂	1322	3370	2821	96	831	775	1497	1183 ¹ / ₂	23 ¹ / ₂	732	533	1872	250	-	13 ¹ / ₂	14	1
Februar . .	3917 ¹ / ₂	111 ¹ / ₂	1438 ¹ / ₂	781	3679	2735 ¹ / ₂	100 ¹ / ₂	899	447	1736	958 ¹ / ₂	10	498	313	1937	223 ¹ / ₂	1	41 ¹ / ₂	21	6
Marts . . .	4605	103	1754	1720	5377	3003 ¹ / ₂	75	1030 ¹ / ₂	1153	2611	1211 ¹ / ₂	28	694	558	2765	390	-	29 ¹ / ₂	9	1
April . . .	4048	84	1538 ¹ / ₂	1105	6531	2816 ¹ / ₂	65	893 ¹ / ₂	555	3124	961	19	638 ¹ / ₂	540	3384	270 ¹ / ₂	-	6 ¹ / ₂	10	23
Mai	3500	68	934	801	5540	2475	59	551	342	2325	692 ¹ / ₂	9	364 ¹ / ₂	441	3215	332 ¹ / ₂	-	18 ¹ / ₂	18	-
Juni	2347 ¹ / ₂	61	666 ¹ / ₂	1139	4725	1775	41	431 ¹ / ₂	597	2136	396	20	229 ¹ / ₂	495	2585	176 ¹ / ₂	-	5 ¹ / ₂	47	4
Juli	2830 ¹ / ₂	60	558 ¹ / ₂	2483	3888	2085 ¹ / ₂	50	343	1237	1694	571 ¹ / ₂	10	207 ¹ / ₂	1164	2186	173 ¹ / ₂	-	8	82	8
August . .	3548	76	641 ¹ / ₂	6882	2972	2404	73	394	4934	1357	789	3	219 ¹ / ₂	1883	1615	355	-	28	65	-
September .	4971	104	842	10882	2417	3516 ¹ / ₂	81	565 ¹ / ₂	9348	1017	1135	22	253	1498	1399	319 ¹ / ₂	1	23 ¹ / ₂	36	1
Oktober . .	5365 ¹ / ₂	159	1282	12057	3189	3674 ¹ / ₂	131	789 ¹ / ₂	9403	1294	1375	28	456 ¹ / ₂	2590	1886	316	-	36	64	9
November .	5236 ¹ / ₂	215 ¹ / ₂	2364 ¹ / ₂	4856	3103	3290 ¹ / ₂	162 ¹ / ₂	1317 ¹ / ₂	3582	1469	1366 ¹ / ₂	53	765	1274	1634	579 ¹ / ₂	-	82	-	-
December .	4810 ¹ / ₂	182	5941 ¹ / ₂	2479	3800	2964	138	4001	1482	1775	1393	44	1802 ¹ / ₂	997	2025	453 ¹ / ₂	-	138	-	-
Ialt i 1898 .	49434 ¹ / ₂	1343 ¹ / ₂	19538	46507	48591	33561 ¹ / ₂	1072	12047	33855	22035	12033	269 ¹ / ₂	7060 ¹ / ₂	12286	26503	3840	2	430 ¹ / ₂	366	53

Tabel XLI. (Kristiania.)

Vegten af det kasserede kjød.

1898.	Kasseret vegt i kg.							
M å n e d.	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Orga- ner	Affald	Total vegt
Januar	1438	-	342	21	485	3230	285	5801
Februar	1552	-	282	-	555	2360	24	4773
Marts	2883	461	118	42	1234	3110	91	7939
April	4180	827	472	7	1861	2717	249	10313
Mai	2726	207	568	25	1190	1900	330	6946
Juni	2615	266	374	33	870	1750	110	6018
Juli	2642	479	324	150	1050	1495	426	6566
August	2387	192	516	367	1881	2450	545	8338
September	2771	224	493	613	785	2137	532	7555
Oktober	1321	740	900	170	763	2964	1315	8173
November	2368	1112	880	242	542	2480	1009	8633
December	3176	691	1039	8	430	2267	1110	8721
Sum	30059	5199	6308	1678	11646	28860	6026	89776

Tabel XLII. (Kristiania.)

De væsentligste årsager til 2den kl. stemping.

S y g d o m m e.	Stemplet 2den kl.														
	N o r s k					S v e n s k					D a n s k				
	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv
Afmagring, kakeksi	250 ^{1/2}	11	4	39	60	131	11 ^{1/2}	7 ^{1/2}	20	44	48 ^{1/2}	-	-	-	3
Bedærvet, ringegrad	17	5	56	488	61	55	-	26	147	186	5	-	31	2	7
Benbrud	26	8	8	-	3	7	2	6	-	1	-	-	1	-	-
Blødninger	-	3	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
Bremselarver	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børvrængning	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kontusioner	23	3	3	1	6	2 ^{1/2}	-	2	-	3	3	-	-	-	-
Defekt, ufuldstændig attest	2	64	12 ^{1/2}	-	15	1 ^{1/2}	76	21	-	15	-	1	3	-	-
Ekzem	-	-	10	-	-	-	-	2	-	4	-	-	-	-	-
Fordrivning	8	-	-	-	-	3 ^{1/2}	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fordiøielseslidelser, diarrhö	11 ^{1/2}	1	8	-	143	7	-	^{1/2}	5	160	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	13	-	10	3	-	11	-	2	3	-	-	-	-	-	-
Knuderosen	-	-	3	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Ledbetændelse	2	3	8	1	3	-	-	3	-	2	-	-	2	-	-
Melanose	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melke- (kalvnings-) feber	6	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nyrebetændelse	-	1	-	-	1	1 ^{1/2}	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Nødslagt	9 ^{1/2}	-	4	-	12	1	-	1	-	3	-	-	-	-	-
Peritonitis, lokal	62 ^{1/2}	-	1	-	1	6	-	1	-	1	3	-	-	-	-
Pleuritis, lokal	32 ^{1/2}	1	-	-	-	4 ^{1/2}	-	1	-	-	1 ^{1/2}	-	-	-	-
Perikarditis	13	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Pyelonephritis	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Råne	-	-	86 ^{1/2}	-	-	-	-	51	-	-	-	-	26	-	-
Rachitis	-	-	100	-	-	-	-	56 ^{1/2}	-	-	-	-	14	-	-
Sarkomer, kræft	3	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tilsmudset, rotte- spist	9	4	5	36	20	14 ^{1/2}	4	5 ^{1/2}	22	60	-	-	-	-	-
Tinter	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trommesyge	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose, by- slagtet	143 ^{1/2}	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose, lands- slagtet	21	-	72 ^{1/2}	-	-	77 ^{1/2}	-	45 ^{1/2}	-	-	197 ^{1/2}	-	35	-	-
Vatersot	3	-	2	97	11	2	-	1 ^{1/2}	46	10	-	-	1	2	-
Andre lidelser	12	8 ^{1/2}	6 ^{1/2}	5	6	4	-	7	-	7	1	-	1	-	-
Tilsammen	702	124 ^{1/2}	425	670	346	332 ^{1/2}	93 ^{1/2}	243	243	409	261 ^{1/2}	1	115	4	10

Tabel XLIII. (Kristiania).

De væsentligste årsager til kassation.

Sygdomme.	Norsk					Svensk					Dansk				
	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv	Okse	Hest	Svin	Får	Kalv
Afmagring, kakeksi .	14	-	3	17	-	18	2	4	2	4	2	-	-	-	-
Bedærvet, tilsølet . .	$\frac{1}{2}$	6	13	56	76	10	3	9	27	206	-	-	$6\frac{1}{2}$	1	-
Benbrud	1	-	$\frac{1}{2}$	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Blodurin	1	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børvrængning . . .	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoë	1	-	3	-	70	-	-	$\frac{1}{2}$	2	117	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær . . .	$7\frac{1}{2}$	-	-	2	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blødninger	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kastekalv, umoden .	-	-	-	1	37	-	-	-	-	45	-	-	-	-	-
Knuderosen	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Kræft, sarkomer . .	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Melke- (kalvnings-) feber	9	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ledbetændelse . . .	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Melanose	-	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Navlevenebetændelse	-	-	-	-	59	-	-	-	-	47	-	-	-	-	-
Nyrebetændelse . .	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nødslagt	7	2	-	1	7	4	-	5	-	6	1	-	-	-	-
Oplæst	-	-	-	-	1	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Perikarditis, traumat.	17	-	-	-	-	$2\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis	7	-	-	-	-	$1\frac{1}{2}$	-	-	-	3	-	-	-	-	-
Pleuritis	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-
Pylonephritis . . .	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	17	-	-	-	-	$7\frac{1}{2}$	-	-	-	-	-	-	-
Septichæmi	5	-	-	-	3	1	1	-	-	2	-	-	-	-	-
Trommesyge	8	-	-	-	1	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tinter	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberkulose, lands- slagtet	3	-	5	-	1	$6\frac{1}{2}$	-	3	-	-	11	-	$8\frac{1}{2}$	-	-
Tuberkulose, by- slagtet	15	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vatersot	1	-	1	16	5	1	-	1	5	15	-	-	-	-	-
Andre lidelser	4	-	2	2	-	1	1	1	-	2	-	-	-	-	-
Tilsammen	121	16	$47\frac{1}{2}$	96	260	$65\frac{1}{2}$	9	35	36	465	14	-	16	1	-

13. Kristiansand.

Dyrlæge *Juell* anfører i sin indberetning bl. a.:

Tilgangen på kjød har været ubetydelig større end foregående år.

Af den samlede slagtemængde er fra landet indført 24 storfæ, 104 kalv, 28 får, 103 svin, og fra Danmark 111 storfæ, 2 får, 37 kalv.

Den antagne gennemsnitlige slagtevægt er for okser 110, hest 180, svin 76, får 12, ged 13, gjødkalv 32 og spædkalv 13 kilogram.

Af kjød benyttes indenbys omtrent $\frac{3}{4}$ dele af det undersøgte og udføres dels helt eller som pølser $\frac{1}{4}$ del.

Ved kjødkontrollen er ansat en kontrollør med løn kr. 1 500,00 og en gårdskarl med kr. 2,50 pr. dag.

Den hyppigste kassationsgrund er tuberkulose, dog i mindre grad iaar end ifjor.

At der er mindre kasseret iaar skyldes for en væsentlig del, at saagodtsom ingen kjøer nu dør eller slagtes i håbløs tilstand af kalvefeber. Efter den maade, de nu behandles, kommer næsten alle sig.

14. Kristiansund.

Følgende tre tabeller viser det ved det kommunale slagtehus og kjødkontrolstationen slagtede og undersøgte kjød.

Tabel XLIV. (Kristiansand).

Tilført stationen.

Måned.	Heste	Okser	Kalve	Gjed	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	8	255 ¹ / ₂	391	3	41	32	730 ¹ / ₂
Februar	4	237	388	-	77 ¹ / ₂	13	719 ¹ / ₂
Marts	1	234 ¹ / ₂	534	3	88	16	876 ¹ / ₂
April	2	291	457	10	96 ¹ / ₂	16	872 ¹ / ₂
Mai	3	287	461	-	100 ¹ / ₂	54	905 ¹ / ₂
Juni	3	226	470	-	46	103	948
Juli	1	256 ¹ / ₂	548	12	45	328	1190 ¹ / ₂
August	4	282	378	88	43	621	1416
September	3	298	299	200	51	774	1685
Oktober	10	302	344	139	72	521	1388
November	12	283 ¹ / ₂	381	12	88	273	1049 ¹ / ₂
December	5	312	352	2	168	69	908
Tilsammen	56	3265	5003	529	915 ¹ / ₂	2820	12589 ¹ / ₂

Tabel XLV. (Kristiansand).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret

Måned.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Kalv	Gjed	Svin	Får	Hest	Okse	Kalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	1	4 ¹ / ₂	6	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Februar	-	3	7	-	-	-	-	-	1	-	-	-	6
Marts	-	-	15	-	2	-	-	1	-	-	-	-	70
April	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mai	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Juni	-	-	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	125
Juli	-	2	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	98
August	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	108
September	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	62
Oktober	-	1	8	5	-	13	-	-	-	-	1	-	65
November	-	-	-	-	-	-	-	¹ / ₂	-	-	-	-	60
December	-	1	1	-	3	-	-	-	-	-	1	-	27
Tilsammen	1	25 ¹ / ₂	42	6	8	14	-	4 ¹ / ₂	2	-	3	-	621

Tabel XLVI. (Kristianssand).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen og rødsyge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Børbetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Lungebetændelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Traumatisk hjertesæksbetændelse	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Benbrud	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjennemlægning efter kalvefeber	-	-	-	1/2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1/2	-	-	-	-	-	-
Selvdød	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Magerhed	1	-	18 1/2	-	24	-	4	-	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	1	-	25 1/2	1/2	24	-	8	-	30	-	-	-	4	1/2	2	-	3	-	-	-

Tabel XLVII. (Kristiansund N.).

Tilført det kommunale slagtehus.

M å n e d.	Heste $\frac{1}{2}$	Okser $\frac{1}{2}$	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin $\frac{1}{2}$	Får	Ialt skrotter
Januar	-	-	-	-	-	-	-
Februar	-	-	-	-	-	-	-
Marts	-	-	-	-	-	-	-
April	-	-	-	-	-	-	-
Mai	-	-	-	-	-	-	-
Juni	-	-	-	-	-	-	-
Juli	-	163	3	-	2	11	179
August	-	228	-	-	-	39	267
Septemler	2	252	-	-	-	13	267
Oktober	4	187	2	-	-	11	204
November	2	250	2	-	-	3	257
December	2	274	1	-	-	5	282
Tilsammen	10	1354	8	-	2	82	1456

Tabel XLVIII. (Kristiansund N.).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2. kl.						Konfiskeret.						
	Hest 1/2	Okse 1/2	Spædkalv	Gjødkalv	Svin 1/2	Får	Hest 1/2	Okse 1/2	Spædkalv	Gjødkalv	Svin 1/2	Får	Vægt i kg.
Januar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Februar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Marts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
April	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mai	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Juni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Juli	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	122,5
August	-	10	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	112,3
September	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oktober	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
November	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
December	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	-	14	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	234,8

Tabel XLIX. (Kristiansund N.)

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2. kl.										Konfiskeret									
	Hest		Okse ¹ / ₂		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse ¹ / ₂		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Gulsot	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Traumatisk perikarditis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Raslesyge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Nyrebetændelse	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jurbetændelse	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungesygdom	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-

Tabel L. (Kristiansund N.).

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste $\frac{1}{2}$	Okser $\frac{1}{2}$	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin $\frac{1}{2}$	Får	Ialt skrot- ter
Januar	6	295 $\frac{1}{4}$	319	-	35	100	755 $\frac{1}{4}$
Februar	10	250	322	-	13	81	676
Marts	-	273	352	-	28	68	721
April	2	361	241	-	29	129	762
Mai	-	311 $\frac{1}{4}$	110	-	12 $\frac{1}{4}$	51	484 $\frac{1}{2}$
Juni	-	255	124	-	16 $\frac{1}{4}$	120	515 $\frac{1}{4}$
Juli	-	161	170	-	2	261	594
August	-	39	96	-	5	296	436
September	-	102	71	-	21	606	800
Oktober	6	253	124	-	21	1265	1669
November	14	209 $\frac{1}{4}$	198	-	88 $\frac{1}{4}$	947	1456 $\frac{1}{2}$
December	2	198	256	-	178 $\frac{1}{4}$	410	1044 $\frac{1}{4}$
Tilsammen	40	2707 $\frac{3}{4}$	2395	-	549	4340	9913 $\frac{3}{4}$

Tabel LL. (Kristiansund N.).

Stemplet med 2den kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.						
	Hest $\frac{1}{2}$	Okse $\frac{1}{2}$	Spædkalv	Gjødkalv	Svin $\frac{1}{2}$	Får	Hest $\frac{1}{2}$	Okse $\frac{1}{2}$	Spædkalv	Gjødkalv	Svin $\frac{1}{2}$	Får	Vægt i kg.
Januar	2	2	34	-	4	14	-	-	9	-	-	3	135,5
Februar	8	4	22	-	-	26	-	-	17	-	-	-	190,3
Marts	-	6	12	-	4	20	-	3	18	-	-	1	362,5
April	-	8	9	-	-	36	-	-	6	-	-	-	70,5
Mai	-	8 $\frac{1}{4}$	8	-	-	5	-	-	2	-	-	-	37
Juni	-	25	7	-	-	4	-	2	6	-	-	-	173,5
Juli	-	55	6	-	-	6	-	4	5	-	-	2	402,5
August	-	7	8	-	-	18	-	2	1	-	-	1	270,4
September	-	7	-	-	-	32	-	2	13	-	-	2	300,6
Oktober	-	4	2	-	-	9	-	-	1	-	-	-	10
November	2	-	19	-	2	14	-	-	16	-	-	5	264,5
December	-	3	21	-	8	4	-	-	22	-	2	14	508,5
Tilsammen	12	129 $\frac{1}{4}$	148	-	18	189	-	13	128	-	2	28	2726

Tabel LII. (Kristiansund N.).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2. kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Afmagring og kakeksi	2	-	4	-	31	-	-	-	-	-	-	-	1	-	30	-	-	-	-	-
Benbrud	2	-	4	-	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Bryst- og bughindebetændelse	-	-	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Byld	2	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Børbetændelse	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Hæmoglobinuri	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	5	-	-	-	1	-
Hjertesæksbetændelse	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Ledbetændelse	-	-	4	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-
Lungebetændelse	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ikter	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-
Mangelfuldt blodtømt, selvdød	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	35	-	-	-	2	-
Oedem og pungbrok	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Slap konsistens, misfarvning, slet behandling	4	-	20	-	111	-	-	-	55	-	-	-	-	-	27	-	-	-	8	-
Sur og bedærvet tilstand	-	-	16	-	6	-	-	-	8	-	-	-	-	-	15	-	-	-	6	-
Tuberkulose	-	-	2	-	-	-	10	-	-	-	-	-	4	-	-	-	2	-	-	-
Bråset	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Brunst-dyr	-	-	-	-	-	-	-	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre lidelser	-	-	34	-	-	-	-	-	61	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-
Tilsammen	12	-	125	4	148	-	18	-	189	-	-	-	13	2	128	-	2	-	30	-

15. Larvik.

Den kontrollerende dyrlæge *Støverud*, meddeler følgende:

«Årslønnen er uforandret som før — kr. 1 400,00 pr. år — med særskilt godtgjørelse for undersøgelse og stempling i slagterierne. Denne biindtægt kan år om andet anslåes til ca. kr. 200,00.

Stationen holdes åben fra kl. 7¹/₂—10 form. de 4 dage i ugen og på de såkaldte torvdage fra kl. 7—11 form. de 9 første måneder af året og fra kl. 6¹/₂—11¹/₂ sidste kvartal.

Kommunedyrlægen har adgang til på kommunens regning at leie den fornødne assistance på mere travle torvdage, ligesom han har tilladelse til — når nopsættelige forretninger i praxis gjør hans fravær nødvendig — at benytte den tidligere assistent på stationen, dog således, at kjød af tvilsom natur snarest mulig bliver undersøgt af kommunelægen førend afgjørelse med hensyn til brugbarhed til menneskeføde finder sted.

Ved kassationer er der et par gange appelleret til sundhedskommissionen, men dennes afgjørelse har været i overensstemmelse med kjødkontrollens.

Kjødtilførselen til Larvik har været noget mindre i det forløbne år end tidligere på grund af den tidligere betydelige nedslagtning (1896 og 97) og som følge af den mindre tilførsel har priserne gjennemgående været noget høiere end de foregående år.

Kvaliteten af det tilførte kjød må karakteriseres som middelmådig, da en stor del af slagtedyrene har været i dårlig foderstand, og dertil kommer, at en hel del er udrangerede på grund af alder. Meget hyppig slagtes dyrene også i altfor ung alder til at kunne afgive et modent og godt slagt.

Kalvene sælges hovedsagelig som spædkalve. Disse har det her i Larvik helt siden kontrollens begyndelse været skik og brug at give 2den klasses mærke. Kun når de kan skjønnes at være ca. 3 uger gamle bliver de mærket 1ste klasse.

Af det tilførte kjød er indført fra Danmark 173³/₄ storfæ og 324 får.

Fra vestlandet (Egersund, Stavanger, Bergen) er tilført 425 får. Resten fra byens egentlige opland.

Til kontrolstation er benyttet det samme uheldige butiklokale som tidligere. Kjødet må bæres over fortauget ind og ud på stationen, hvilket jo medfører betydelig forsinkelse ved kontrollen og betydelig arbeide og gène for det torvførende publikum.

Henvendelser til byens formandskab om at rette på disse mangler har været frugtesløse.

Tabel LIII. (Larvik).

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skroter
Januar	5	166	115	37	59	23	405
Februar	4	158	110	34	52	19	377
Marts	6	152	131	58	49	17	413
April	1	162	192	76	102	22	555
Mai	1	137	113	128	48	20	447
Juni	1	65	61	82	3 ¹ / ₂	82	291 ¹ / ₂
Juli	2	102	37	78	3 ¹ / ₂	305	527 ¹ / ₂
August	2	137	28	41	3	452	663
September	3	183	46	20	13	662	927
Oktober	9	193	88	15	47	634	986
November	11	192	149	19	137	278	786
December	9	200	119	52	337	117	834
Tilsammen	54	1847	1189	640	854	2631	7215

Tabel LIV. (Larvik).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2. kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	-	7	115	-	5	-	-	1	1	-	-	-	89
Februar	-	7	110	-	4 ¹ / ₂	-	-	1 ¹ / ₂	2	-	1	-	215
Marts	-	6	131	-	1	-	-	1	1	-	1	-	175
April	-	10	192	-	7	-	-	1 ¹ / ₂	4	-	2	-	330
Mai	-	8	113	-	4 ¹ / ₂	-	-	1	-	-	1	-	170
Juni	-	1	61	-	-	1	-	1	1	-	-	-	112
Juli	-	6	37	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-
August	-	8	28	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
September	1	7	46	-	-	4	-	-	1	-	-	-	14
Oktober	1	4	88	-	-	5	-	1	-	-	-	-	135
November	-	7	149	-	2 ¹ / ₂	3	-	-	2	-	-	-	29
December	1	5	119	-	3	-	-	2 ¹ / ₂	3	-	-	-	340
Tilsammen	3	76	1189	-	30 ¹ / ₂	14	-	10 ¹ / ₂	17	-	5	-	1609

Tabel LV. (Larvik).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Kalvningsfeber	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Traumatisk hjerteposebetændelse . .	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse	-	-	1	-	-	-	8	-	-	-	-	-	2	-	5	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Mave- og tarmkatarrh	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Septichæmi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	1	-	6	-	-	-	10	-	-	-	-	-	5	-	11	-	2	-	-	-

16. Moss.

I beretningsåret er kjødkontrollens virksomhed foregået i det dertil i 1893 indrettede lokale i kødbasaren på torvet i Moss, bestående som før af et større rum ued 2 marmorborde og andre nødvendige utensilier — det egentlige kontrollokale — samt et tilstødende mindre rum, kontor for kjødkontrolløren.

Personalet har som i de tidligere år bestået af kjødkontrolløren — lønnet med kr. 1 600,00 pr. år — og en hjælpemand, der er tilstået kr. 50,00 pr. måned.

Af medfølgende tabel LVI fremgår, at tilgangen af kød i beretningsåret har udgjort 534 373 kg., medens den i 1897 var 627 621 kg., altså en nedgang af 93 248 kg. eller nær 100 000 kg. Denne ikke ubetydelige formindskelse må væsentlig tilskrives den på svensk og dansk kød lagte stærke told, på samme tid som de indenlandske kødhandlere ikke har havt tilstrækkelig tid til at øge sin produktion, ligesom den nærliggende hovedstads overordentlig hurtige tiltagen i indvånerantal øver en betydelig indflydelse på nabo-småbyernes tilførsel af næringsmidler i det heletaget.

Herved er således fremkaldt en ret betragtelig variation i kødpriserne, der gjennemsnitlig for beretningsåret stiller sig således:

	1898	1897		1898	1897
Hestekjød pr. kg. . .	kr. 0,40—0,50		Spædkalv pr. kg. . .	kr. 0,40—0,38	
Oksekjød » » . .	» 0,70—0,62		Flesk » » . .	» 0,87—0,80	
Gjødkalv » » . .	» 0,00—0,80		Fårekjød » » . .	» 1,00—0,80	

Byens tilførsel af slagtet kød udgjør for beretningsåret ifølge tabel LIX af norsk kød tilsammen 260 886, svenskt 840 og dansk 25 745 kg. eller ialt 287 471 kg., medens de tilsvarende kvanta i 1897 var henholdsvis 250 458, 8 060 og 48 879, tilsammen 307 397 kg., altså en formindskelse af 20 912 kg.

Da det viser sig umuligt — som i tidligere beretninger bemærket — at få sikker anmeldelse om det udførte køds mængde, må dette for en del bestemmes ved skøn, hvilket jeg dog tror skal ligge virkeligheden så temmelig nær; tabel LX udviser således på det nærmeste byens kødforbrug pr. individ med en nedgående forskjel fra 1897 med ca. 10 kg.

Den gjennemsnitlige vægtberegning pr. skrot, der er anvendt ved udregningen i vedlagte tabeller, er overalt den samme, som er brugt i de nærmeste tidligere beretninger, nemlig: Hest 200, okse 140, gjødkalv 140, spædkalv 12, svin 120 og får 15 kg.

Tuberkulose forekom i overveiende omfang i oksekjød fra enkelte større gårde, enkeltvis og spredte fra de øvrige distrikter af byens opland. Blandt de fra Sverige indførte er påtruffet 4 tilfælde, hvoraf dog kun et med generel udvikling; i det danske er sygdommen ikke fundet, medens i det norske 4 tilfælde af generel art.

Kjødkontrol udenfor stationen er i beretningsåret foregået i 306 tilfælde, og er i de fleste tilfælde for hvert besøg oppebaaret af kontrolløren den herfor stipulerede kr. 1,00.

Pølsemagier har i beretningsåret været drevet i 4 lokaler; slagterier i 9 à 11.

Tabel LVI. (Moss).

Tilført stationen.

Måned.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Skrotter	Vægt i kg.
Januar	11	252	114 ¹ / ₂	25	49 ³ / ₄	17	469 ¹ / ₄	46079
Februar	11	225 ³ / ₄	85	55	55 ³ / ₄	14	446 ¹ / ₂	44085
Marts	8	308	138	38	55 ¹ / ₄	14	561 ¹ / ₄	54736
April	5	228 ¹ / ₂	169	87 ¹ / ₂	53 ¹ / ₄	13	556 ¹ / ₄	45003
Mai	1	191 ¹ / ₂	119	133	40	9	493 ¹ / ₂	38693
Juni	5	139 ¹ / ₄	90	102	36	4	376 ¹ / ₁₂	30115
Juli	2	129 ¹ / ₂	58 ¹ / ₂	96 ³ / ₄	37 ¹ / ₂	40	364 ¹ / ₄	28202
August	6	132 ³ / ₄	51	57	27 ³ / ₄	53	327 ¹ / ₂	26802
September	6	225 ¹ / ₂	58 ¹ / ₂	27	36	220	573	42206
Oktober	12 ¹ / ₄	273	114	27 ¹ / ₂	32	329	787 ³ / ₄	51973
November	18	279 ¹ / ₂	114 ¹ / ₂	11	72	116	611	54924
December	18	222 ¹ / ₄	103	34	237	75	691 ¹ / ₂	71555
Tilsammen	103 ¹ / ₄	2607 ¹ / ₂	1215	693 ³ / ₄	732 ¹ / ₂	904	6255 ⁷ / ₁₂	534373

Tabel LVII. (Moss.)

Stemplet med 2den kl. og konfiskeret.

Måned.	Stemplet 2. kl.						Konfiskeret						Det konfiskerede kjøds vægt i kg.
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	
Januar	-	3 ¹ / ₂	5	-	1	-	-	1	2	-	-	-	1588
Februar	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	1	-	34.3
Marts	-	3	-	-	7	-	-	-	1	-	-	-	60.5
April	-	6	4	-	2 ¹ / ₂₀	-	2	2	-	-	-	-	687.5
Mai	-	³ / ₄	6	-	1	-	Diverse organer.						162
Juni	³ / ₄	2	3	-	-	-	1 ¹ / ₄	-	3	-	¹ / ₃	-	222
Juli	1	1	6	1 ¹ / ₄	-	-	-	1	-	-	-	-	117.5
August	-	-	1	-	-	-	1	4	1	1	-	-	751
September	-	1	-	-	1	-	-	2	1	-	-	-	285.5
Oktober	-	1 ¹ / ₂	-	1	-	3	-	1	-	-	-	-	254
November	-	-	5	-	-	-	-	2	2	1	-	-	600
December	1	1	-	-	3	-	-	1 ¹ / ₂	1	-	¹ / ₄	-	484
Tilsammen	2 ³ / ₄	19 ³ / ₄	30	2 ¹ / ₄	20 ¹ / ₂₀	3	4 ¹ / ₄	14	11	2	1 ⁷ / ₁₂	-	3817.1

I vægtsummene er indbefattet konfiskerede organpartier.

Tabel LVIII. (Moss).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	-	-	3	12	-	-	-	1	-	-	1	-	5	21	-	-	-	2	-	-
Umodenhed	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rachitis	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Afmagring (kakeksi)	-	-	3	1	2	2	3	-	-	-	2	-	2	2	1	-	1	-	-	-
Kontusioner og benbrud	1	-	-	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	5	1	-	-	-	-	-
Nødslagtning	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Traumatisk pleurit	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7	-	-	-	-	-	-
Lever sygdom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	37	-	-	-	-	-	-
Umodenhed	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Pyæmi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Overdrift	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	-
Vatersot	-	-	-	-	1	-	2	-	3	-	-	-	-	2	1	-	-	2	-	-
Bedærvet (begyndende)	-	-	-	4	2	-	2	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Kræft	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	-	1	-	-	-	-
Diarrhoë	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Gulsot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Tilsammen	1	-	10	23	24	2	13	2	6	-	4	-	13	79	10	1	2	4	-	-

Tabel LIX. (Moss).

Tilførsel af slagtet kød i året 1898.

Måned.	Norsk						Svensk						Dansk						Ialt	
	Antal kroppe					Vegt kg.	Antal kroppe					Vegt kg.	Antal kroppe					Vegt kg.	Summa kroppe	Vægt i kg.
	Hest	Okse	Kalve	Svin	Får		Hest	Okse	Kalve	Svin	Får		Hest	Okse	Kalve	Svin	Får			
Januar	4	115	43 ¹ / ₂	33 ¹ / ₄	17	22283	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	212 ³ / ₄	22281
Februar	4	88	80	38 ¹ / ₄	9	20224	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	1120	227 ¹ / ₄	21343
Marts	1	107 ¹ / ₂	65	32 ³ / ₄	10	21084	-	-	-	-	-	-	1	103 ¹ / ₄	-	2	-	14930	322 ³ / ₄	36014
April	2	87 ¹ / ₂	142 ¹ / ₂	32 ¹ / ₂	8	12250	-	-	-	-	-	-	-	43	-	-	-	6020	315 ¹ / ₂	18270
Mai	1	61 ¹ / ₄	164 ¹ / ₂	27	7	17510	-	6	-	-	-	840	-	21 ¹ / ₄	-	-	-	2975	288	21325
Juni	3	60 ¹ / ₄	115	15 ² / ₃	3	14916	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	196 ¹¹ / ₁₂	14906
Juli	1	39 ¹ / ₂	92 ³ / ₄	20	29	12297	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	280	184 ¹ / ₄	12577
August	3	45 ³ / ₄	69	12 ³ / ₄	44	9791	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	174 ¹ / ₂	9791
September	-	140 ³ / ₄	36 ¹ / ₂	16 ¹ / ₂	179	25494	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	372 ³ / ₄	25494
Oktober	3 ¹ / ₄	180	83 ¹ / ₂	16 ¹ / ₂	316	33268	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	599 ¹ / ₄	33268
November	3	139 ¹ / ₄	27 ¹ / ₂	40	114	30291	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	323 ³ / ₄	30293
December	3	111	66	189	63	41478	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	420	435	41908
Tilsammen	28 ¹ / ₄	1175 ³ / ₄	985 ³ / ₄	474 ¹ / ₆	799	260886	-	6	-	-	-	840	3	178 ³ / ₄	-	2	-	25745	3652 ² / ₃	287471

Tabel LX. (Moss).

Kjødforbruget inden byen i året 1898.

Må n e d.	Samlet kontrolleret kvantum	Udført	Kasseret	Byens forbrug
	Kg.	Kg.	Kg.	Kg.
Januar	46079	15320	158.8	30600.2
Februar	44085	9675	34.3	34375.7
Marts	54736	24600	60.5	30075.5
April	45003	9000	687.5	35315.5
Mai	38693	11054	162	27477
Juni	30115	6995	222	22898
Juli	28202	3920	117.5	24164.5
August	26802	3017	751	23034
September	42206	12540	285.5	29380.5
Oktober	51973	19225	254	32494
November	54924	21035	600	33289
December	71555	16433	484	54638
Tilsammen	534373 ÷	152814 +	3817.1) =	377741.9

Ifølge magistratens opgivelse efter en i beretningsårets i februar måned foretagen folketælling var den da i byen tilstedeværende folkemængde 8 180 personer. Naar folkemængden gennemsnitlig ansættes til 8 300, bliver kjødforbruget for året 1898 ca. 45.5 pr. individ.

17. Porsgrund.

Kjødkontrollen har i årets løb været bestyret af en ikke-veterinærkyndig mand. På foranledning er der indsendt følgende tabellariske oversigt over kontrollens virksomhed:

Tabel LXI. (Porsgrund).

Undersøgelser ved stationen i 1898.

M å n e d.	Stemplet med 1ste kl.						Stemplet med 2den kl.						Kasseret					
	Storfe	Heste	Svin	Gjødkalv	Spædkalv	Får og gjeder	Storfe	Heste	Svin	Gjødkalv	Spædkalv	Får og gjeder	Storfe	Heste	Svin	Gjødkalv	Spædkalv	Får og gjeder
Januar	11	-	6	-	38	6	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Februar	7	-	2	1	15	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-
Marts	3	-	3	-	15	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-
April	6	-	5	2	13	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Mai	4	-	3	3	12	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	-
Juni	3	-	1	2	6	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Juli	-	-	-	-	2	5	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
August	2	-	-	1	4	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
September	5	-	-	1	4	11	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-
Oktober	2	-	6	-	4	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
November	15	-	10	-	18	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
December	8	-	6	5	8	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	66	-	52	13	139	54	-	-	-	-	14	1	1	-	-	-	8	1

Tabel LXII. (Porsgrund).

Undersøgelser udenfor stationen i 1898.

M å n e d.	Stemplet med 1ste kl.						Stemplet med 2den kl.						Kasseret					
	Storfe	Heste	Svin	Gjødkalv	Spædkalv	Får og gjeder	Storfe	Heste	Svin	Gjødkalv	Spædkalv	Får og gjeder	Storfe	Heste	Svin	Gjødkalv	Spædkalv	Får og gjeder
Januar	67	3	23	5	63	22	6	-	1	-	7	2	-	-	-	-	-	-
Februar	68	2	19	15	65	11	5	-	1	-	5	-	1	-	-	-	-	-
Marts	79	1	23	15	54	8	6	1	1	-	7	-	1	-	-	-	1	-
April	87	1	31	11	78	16	6	2	2	-	13	-	-	-	-	-	-	-
Mai	64	-	20	21	56	16	7	-	1	-	6	-	1	-	-	-	-	-
Juni	56	-	12	20	42	29	6	-	1	-	5	1	-	-	-	1	1	-
Juli	56	-	5	32	45	54	4	-	-	-	4	7	-	-	-	-	-	-
August	56	-	5	23	34	65	5	-	-	-	4	5	-	-	-	-	-	2
September	84	2	9	22	66	96	5	1	-	-	4	18	1	-	-	-	-	-
Oktober	117	4	23	19	69	143	4	1	1	-	4	8	1	-	-	-	2	-
November	93	13	45	11	75	67	7	1	1	-	8	4	1	-	-	-	-	-
December	103	6	54	30	73	57	4	1	-	-	5	3	-	-	1	-	-	-
Tilsammen	940	32	269	224	720	454	65	7	9	-	72	48	6	-	1	1	4	2

18. Sandefjord.

Kjødkontrollør *T. Lekve* indberetter b. a.:

Ved kjødkontrolstationen hersteds har tilførselen været noget mindre end forrige år, hvilket tildels har sin grund i et rigeligere foderår, på samme tid som besætningerne i de 2 foregående år af den modsatte årsag blev sterkt reduceret. Dernæst har mellemrigslovens ophævelse havt nogen virkning, idet for første gang opkøbere fra Kristiania har gennemreist distrikterne heromkring for at købe slagtedyr, på samme tid som al tilgang af svenske slagtedyr er ophørt her.

Med hensyn til kvaliteten har den gennemgående bedret sig og for enkelte distrikter endog betydelig, både med hensyn til fedning såvelsom behandlingen under frembringelsen til markedet m. v.

Anderledes forholder det sig med fårekjød fra Vestlandet, samt dansk kjød indført over Larvik. For det førstes vedkommende gjælder det, at det i tætte kasser sammenpressede fårekjød under transporten ikke får tilstrækkelig luftveksling og får som følge deraf et misligt udseende, dertil også ofte bedærvet.

Det danske kjød indført over Larvik kommer som oftest indsyet i sækkestrie, men desuagtet er det for det meste tilsmudset; medens derimod samme vare i samme emballage over Kristiania som regel er lige ren. Årsagen til denne forskjel har jeg ikke kunnet udfinde. I det sidste har det dog bedret sig en del.

Den sygdom, der hyppigst giver anledning til 2den kl. og konfiskation, er tuberkulose.

Tabel LXIII. (Sandefjord).

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrot- ter
Januar	5	89	58	8	19	9	188
Februar	3	96	39	10	16	5	169
Marts	—	93	41	7	13	8	162
April	—	73	103	24	15	7	222
Mai	—	68	77	12	13	5	175
Juni	—	57	54	48	6	19	184
Juli	—	80	51	36	3	53	223
August	—	88	24	18	2	99	231
September	—	93	24	3	—	97	217
Oktober	—	100	41	—	9	204	354
November	5	92	71	2	57	81	308
December	3	96	57	2	172	29	259
Tilsammen	16	925	640	170	325	616	2692

Tabel LXIV. (Sandefjord).

Stemplet med 2. klasse og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	2	3	4	2	1	2	2	2	1	—	—	—	17
Februar	—	4	5	—	—	—	—	3	1	1	1	—	139
Marts	—	3	5	—	—	—	—	1	—	—	—	2	31
April	—	3	14	—	1	—	—	2	2	1	—	1	50
Mai	—	2	6	—	1	—	—	1	1	—	2	—	35
Juni	—	1	6	—	1	1	—	1	2	1	—	—	90
Juli	—	6	5	1	—	6	—	5	2	1	—	4	192
August	—	5	5	—	—	11	—	3	—	—	—	3	189
September	—	3	1	—	—	21	—	1	2	—	—	—	84
Oktober	—	7	5	—	1	23	—	4	1	—	—	7	125
November	1	2	6	2	2	7	1	2	3	—	2	1	59
December	—	3	5	1	4	1	—	2	1	—	3	—	102
Tilsammen	3	42	69	6	11	72	3	27	16	4	8	18	1113

Tabel LXV. (Sandefjord).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Kalvningsfeber	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kontusion og brud	—	3	—	4	—	4	—	—	—	5	—	3	—	2	—	—	—	—	—	5
Peritonit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Hjertesækbetændelse	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Ødem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Mavekatarrh	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pleurit	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Rachitis	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hæmoglobinuri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Umoden	—	—	—	—	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Slet behandling	—	—	—	7	—	—	—	—	—	42	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Bedærvet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—	1	3	—	1	—	11
Sildefodret	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Overdrift	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lugt af medicin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	2	—
Opblæst	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brunst	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diarrhoë	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Knuderosen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Tuberkulose	—	—	—	19	—	—	—	5	—	—	—	—	—	19	—	—	—	5	—	—
Tilsammen	—	3	3	49	65	4	6	5	18	58	—	3	4	23	13	3	2	6	2	16

19. Skien.

Dyrlæge *Wiborg* indberetter, at kontrollen har været holdt åben på samme tider som forrige år. Uheldigt er det, at kontrolløren samtidig må fungere som stadsveier, hvilket særlig er generende på torvdagene. Kjødet kommer for det meste fra Bø, Saude og Næs, hvorfra også det meste fårekjød indføres.

Indført fra Danmark er i årets løb kontrolleret 304 oksekrotter.

20. Stavanger.

Den kontrollerende dyrlæge indberetter følgende:

Kontrollen har i år som de foregående år været udøvet dels på stationen og dels i byens og de private slagterier. Stationen har været holdt åben til fri undersøgelse og stempning 2 morgentimer, 1 formiddagstime og 1 eftermiddagstime som foregående år. Arbeidet har været udført med en mand til hjælp hele dagen i høstslagtetiden og nogle eftermiddagstimer den øvrige del af året.

Der er indsendt forslag til tillæg til byens kjødkontrolreglement, gående ud på, at visse indvoldsdele skal medfølge oksekjor, der fremstilles til kontrol, at kjødet af dyr, der er slagtede som lidende af nogen sygdom, skal følges af de angrebne organer, og det skal være forbudt at dække lammenes bagparter med dyrenes «net». Forslaget er anbefalet af sundhedskommissionen, og oversendt magistrat og formandskab.

Tilgangen på oksekjød og fårekjød var betydelig større end foregående år, men de andre kjødsorter fremkom i nogenlunde lignende mængde. Til sammenligning opføres tilgangen for de 5 sidste år, hvorved må erindres, at i 1896 blev ca. 25 000 af de her slagtede får kontrollerede i Kristiania.

Samlet tilgang:

	Storfæ	Gjødkalv	Spædkalv	Får	Svin	Hest
1894	4835	189	12071	52475	1129	54
1895	5627	242	11642	52086	2224	53
1896	5585	218	11348	26449	1989	60
1897	6364	272	11252	50443	1323	72
1898	7773	361	12252	62236	1575	53

Tabel LXVI. (Skien).

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrot- ter
Januar	—	145	111	22	37 ¹ / ₂	26	341 ¹ / ₂
Februar	4	137	112	24	54 ¹ / ₂	30	361 ¹ / ₂
Marts	2	185	151	29	52 ³ / ₄	25	444 ³ / ₄
April	2	210	169	38	54	17	490
Mai	2	166	128	38	48	21	483
Juni	1	126	110	30	26 ¹ / ₂	103	396 ¹ / ₂
Juli	1	154	78	35	10	249	527
August	—	138	38	20	15 ¹ / ₂	324	535 ¹ / ₂
September	—	182	69	19	17 ¹ / ₂	414	601 ¹ / ₂
Oktober	2	183	144	25	35 ¹ / ₄	649	1038 ¹ / ₄
November	12	163 ³ / ₄	169	18	75	113	550 ³ / ₄
December	4	184	105	34	165 ¹ / ₂	51	543 ¹ / ₂
Tilsammen	30	1973	1384	332	591 ¹ / ₂	2024	6313 ³ / ₄

Tabel LXVII. (Skien).

Stemplet med 2den kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	—	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Februar	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	1	—	120
Marts	—	—	2	—	1	—	—	3	1	—	—	—	378
April	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	166
Mai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	144
Juni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	110
Juli	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	45
August	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
September	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	40
Oktober	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	1¼	3	306
November	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
December	—	3	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	156
Tilsammen	—	9	9	—	1	1	—	6	5	—	9¼	3	1465

Tabel LXVIII. (Skien).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet med 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalv		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Kalvningsfeber	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Stygt behandlet	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mager	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Umodne	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bedærvet	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mave- og tarmlidelser	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	—	—
Tuberkulose	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—
Nyresygdom	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Fødselsbesvær	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Kalvediarrhoë	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—
Råne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Rødsyge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
Phlegmone	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1/4	—	—
Tilsammen	—	—	9	—	9	—	1	—	1	—	—	—	6	—	7	3	6	1/4	—	—

Den øgede tilgang på oksekjød skyldes neppe så meget øgning af besætningerne som tilførsel af slagtekreaturer og kød fra Bergenskanten og Romsdal. De 10 000 faar mer end almindelig er dels komne fra Søndre Bergenhus amt, og er dels saadanne, som tidligere gik levende til England. Tilgangen på flesk var kun de sidste to måneder nogenlunde rigelig; det er som landmændene har faaet en skræk i livet efter de elendige fleskepriser, vi havde for et par år siden. Af gjødkalv har vi havt lidt mere end før, men hvor melken kan afsættes, betaler det sig langt bedre for landmanden at sælge de nyfødte kalv, så der er ikke forbedring at vente her, før publikum lærer at betale gjødkalven efter dens værdi.

Priserne og afsætningsforholdene har i år været ualmindelig gode, så der har været udelte tilfredshed blandt landmændene. Man frygtede, at den stængte udførsel af levende får til England skulde bevirke prisfald på fårene, men det viste sig, at Vestlandet har langt sikrere marked i Kristiania end i England, og at Kristiania ligesaagodt kan tage imod og betale de bedste varer som England. Der er i år antagelig sendt henimod 35 000 fårekroppe til Kristiania og de store sendinger har strakt sig langt ud i November. Nogen forbedring i forsendingen er endnu ikke indført, og vil heller ikke kunne gjøres, uden dampskibene får særlig indredede kjødrum og hurtigere ruter, eller jernbanen kommer saa langt, at den kan benyttes med fordel. Foruden fårekjød sendes noget oksekjød og lidt flesk østover, men kun i forsvindende mængder. Lidt oksekjød og endel lam er som sedvanlig sendt til Bergen. De hermetiske fabrikker har i år brugt mere oksekjød end tidligere. Tallet af kroppe har før været sat til 1 800, men går i år op imod 3 000.

Grunden til de forbedrede priser må søges i tolden paa udenlandsk kjød, hvorved det danske har været udestængt, i de hermetiske fabrikkers større behov, og i byens opsving paa alle områder.

Trangen til kommunalt slagtehus føles stærkere år for år, da slagtningen øger, og to af de gamle slagtehus er nedlagte. Der indsendtes i slutningen af 1897 en anmodning til de komunale myndigheder om at tage spørgsmålet om udvidelse af komunens nuværende slagtehus op, og formandskabet nedsatte i årets begyndelse en komite til at fremkomme med forslag desangående. Forslag blev fremsat, men behandlingen udsat i forventning om erhvervelse af statens eiendom, Kjærringholmen, der ansåes fortrinligt skikket til slagteanlæg; denne eiendom er nu i byens besiddelse og er anbefalet til slagteanlæg af den nedsatte komite, men sagen er endnu ikke behandlet af komunestyret.

Der er i år indbragt to miltbrands kreaturer, begge fra Hundvåg og begge under foregivende af, at kreaturerne var slagtede på grund af melkefeber. Det ene slagte indbragtes på kontrolstationen, men det andet stoppedes i båden, da indvoldene undersøgtes først. På det ene sted angrebes et svin af sygdommen straks efter, og på det andet døde en hund og en kat, der havde spist af kjødet.

Når undtages et enkelt tilfælde af lungetuberkulose i ubetydelig grad, har jeg ikke set tuberkulose ved kontrollen, så det viser sig, at kreaturerne her er næsten ganske fri for denne sygdom.

Kalvningsfeberen har i år havt en mildere karakter, så der har været indbragt færre af denne grund nødslagtede kreaturer. Kjødet af de slagtede dyr har heller ikke havt det stygge udseende, som var så almindeligt for et par år siden.

På en ko, hvis kød måtte kasseres på grund af alle lymfekjertlernes, kjønnsredskabernes, yverets og dele af leverens omdannelse til sarkomlignende nydannelser, var før slagtingen, foruden en knude på det ene kind, kun bemærket, at yveret voksede og at melken på 14 dage aftog fra 6 til 2 pletter. Huddet var udmærket godt, almenbefindendet uforstyrret, og melken var til det sidste leveret til et udsalg i byen. Flere af svulsterne var så store som æbler.

Oksetinten er påtruffet temmelig hyppig, forholdsvis hyppigt i de fra Bergens omegn kommende kreaturer og i kreaturer fra steder, hvor der benyttes Bergensgjødsel. Erfarne slagtere påstår, at man ikke før har kendt til tinter i oksekjødet her, så vi kan uden tvivl takke de udenlandske turister for denne ubehagelige gjæst. I tre af de opførte tilfælde, hvor tinten fandtes i rigeligere mængde, blev kødet nedsaltet til 3 ugers henstand på kontrolstationen, men i de øvrige tilfælde, hvor forekomsten kun var enkeltvis, gaves kødet 2den classes stempel. Når ved nøiagtig undersøgelse kun ganske enkelte degenererede tinter er fundne, gives kødet 1ste klasse.

Råner, nylig skårne råner, samt gravædre og grabukke, slagtede i brunstperioden, er som sedvanlig stemplede med 2den klasse.

Tabel LXXIX. (Stavanger).

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrot- ter
Januar	4	735	954	11	149	580	2433
Februar	5	563	1115	22	105	513	2323
Marts	3	554	1855	24	173	182	2791
April	2	544	1351	79	196	73	2245
Mai	1	641	864	93	123	363	2085
Juni	0	458	873	36	79	1447	2893
Juli	4	318	858	32	43	3793	5048
August	2	403	484	17	40	10491	11437
September	1	574	686	9	66	16469	17805
Oktober	6	965	1125	7	82	15176	17361
November	18	1122	1046	11	221	11715	14133
December	7	896	1043	20	298	1436	3700
Tilsammen	53	7773	12254	361	1575	62238	84254

Tabel LXX. (Stavanger).

Stemplet med 2den kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret (helt)						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg. for helt og delvis kon- fiskeret
Januar	1	9	53	—	2	18	—	—	5	—	2	1	301.9
Februar	2	8	64	2	3	5	—	1	1	—	—	2	179.9
Marts	2	—	95	—	—	4	—	2	—	—	—	—	241.8
April	1	6	57	—	1	—	—	—	2	—	—	—	39.1
Mai	—	2	38	1	2	1	—	1	—	—	—	—	118.6
Juni	—	10	56	1	4	25	—	3	—	—	—	—	240.1
Juli	1	6	25	—	2	44	—	2	2	—	—	1	301.7
August	—	4	25	1	1	19	—	—	1	—	—	—	54.6
September	—	2	50	—	3	100	—	—	2	—	—	3	122.8
Oktober	—	15	44	—	3	159	—	1	1	—	—	4	254.4
November	4	16	47	—	4	156	—	1	2	—	—	5	248.8
December	3	17	57	1	10	9	—	1	9	—	—	2	253.6
Tilsammen	14	95	611	6	35	540	—	12	25	—	2	18	2357.3

Tabel LXXI. (Stavanger).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2. kl.										Konfiskeret									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Miltbrand, bråstot, rødsyge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	1	—
Septichæmi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Abces	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	9
Kalvningsfeber	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—
Rachitis	—	—	—	—	3	—	4	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Sygdom i hjerne og rygmarv	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sygdom i brystorganer	2	—	1	—	—	—	—	—	7	—	—	—	1	2	—	—	—	1	—	5
Sygdom i baglivsorganer	1	—	3	—	70	—	—	—	3	—	—	1	2	3	2	2	—	—	7	9
Sygdom i leddene	1	—	2	—	—	—	1	—	10	1	—	—	1	3	—	1	—	—	1	31
Fødselshindringer	—	—	3	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ødem, fordrivning, vatersot	—	—	1	1	—	—	—	—	4	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—
Alm. afmagring	4	—	24	—	1	—	—	—	337	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2
Sygdomme, frembragte ved ydre vold	1	—	1	—	2	—	—	—	9	—	—	2	1	22	—	4	—	1	2	57
Svulster	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Oksetinter	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Selvdød	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	2	—
Dårlig udblødning	—	—	—	—	2	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Umodne	—	—	—	—	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—
Råne, halvråne, gravæder	—	—	—	—	—	—	11	—	97	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Behandlingsfeil	1	—	9	—	439	—	12	—	23	—	—	—	—	—	1	44	1	1	—	22
Tilsammen	11	—	76	1	571	—	31	—	514	1	—	3	13	33	25	51	2	3	19	136

21. Trondhjem.

Dyrlæge *Bang* indberetter bl. a.:

Kjødkontrolstationen med dens indretning og betjening er uforandret den samme som det foregående år, ligesom betjeningens aflønning er den samme.

Tilførselen til kjødkontrollen har i årets løb, trods den betydelige udførsel herfra til andre byer såvel af levende kvæg som i slagtet tilstand, været større end noget af de foregående år, med undtagelse af svin og gjødkalve, hvoraf der har været noget mindre end i det nærmest foregående. Således er der tilført kontrollen 21 hestekroppe, 1 041 oksekroppe, 970 spædkalve og 458 fårekroppe mere end i forrige år, hvorimod der er stemplet 80 gjødkalve og 88 svin mindre.

Tilførselen foregår jevnest fra begge de trondhjemske amter og både fra Nordlands og Tromsø amter er den i tiltagende. Med hensyn til påtrufne sygdomstilfælde er der fundet nogle få tilfælde af tuberkulose, melkefeber, fødselsbesværigheder og fordøielseslidelser. Grunden for kjødets klassifikation og konfiskering var dog oftest ydre beskadigelser, mangelfuld behandling og dårlig forsendelse, hvorved varerne ved fremkomsten var mere eller mindre bedærvede.

Efter en antagen slagtevægt af 180 kg. for hest, 130 for okse, 90 for svin, 35 for gjødkalv, 16 for får samt 15 for spædkalv, skulde vægten af alt kjød, som er tilført kjødkontrolstationen i årets løb, være 1 770 446 kg.

Selvfølgelig er det ikke en ganske liden del deraf, som er bleven forbrugt udenfor Trondhjems by, idet der af samme er skaffet forsyning til militær-samlinger og til skibsbrug, uden at jeg dog kan angive, hvor meget der er medgaaet dertil. Til hermetisk brug vides intet anvendt, da man heroppe endnu ikke har nogen hermetisk fabrik.

Den samlede udgift ved kjødkontrollens drift har i årets løb udgjort kr. 3 400,48, deri indbefattet kr. 1 000,00 til husleie.

22. Tromsø.

I begyndelsen af juli måned fratrådte dyrlæge *Tellefsen* sin stilling som kjødkontrollør i Tromsø. Efter denne tid er kontrollen udført af en ikke veterinærkyndig mand, der opgiver følgende angående det til kontrollen førte kjød i den sidste halvdel af året.

Tabel LXXII. (Trondhjem).

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	22 ¹ / ₄	609 ¹ / ₄	888 ¹ / ₂	18	163 ¹ / ₄	253	1904 ¹ / ₄
Februar	16	627 ³ / ₄	823	22	132 ³ / ₄	277	1898 ¹ / ₂
Marts	14	807 ³ / ₄	927	39	176	905	2868 ³ / ₄
April	6 ³ / ₄	719 ¹ / ₂	1351 ¹ / ₂	56	195	930	3258 ³ / ₄
Mai	11	665	625 ¹ / ₂	101	140 ¹ / ₂	307	1850
Juni	7	659 ¹ / ₄	693	126	55 ³ / ₄	452 ¹ / ₂	1993 ¹ / ₂
Juli	11 ¹ / ₂	687	630 ¹ / ₂	115	53 ³ / ₄	1004	2506 ³ / ₄
August	6	689	388	63 ¹ / ₂	59 ¹ / ₂	1634	2840
September	14 ¹ / ₂	765 ¹ / ₄	456 ³ / ₄	36	101 ¹ / ₄	2334	3707 ³ / ₄
Oktober	46 ¹ / ₄	879	572	24	108 ³ / ₄	4924 ¹ / ₂	6554 ¹ / ₂
November	60 ¹ / ₂	738 ³ / ₄	739 ¹ / ₂	19 ¹ / ₂	199 ³ / ₄	2700	4458
December	40	780 ³ / ₈	776	9 ¹ / ₂	602 ¹ / ₂	1090	3298 ³ / ₄
Tilsammen	255 ³ / ₄	8628 ¹ / ₄	8821 ¹ / ₄	629 ¹ / ₂	1993 ³ / ₄	16811	37139 ¹ / ₂

Tabel LXXIII. (Trondhjem).

Stemplet med 2den kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg.
Januar	-	9 ³ / ₄	-	-	1	6	-	1	3	-	-	-	237.5
Februar	-	10	9	-	-	2	-	1 ¹ / ₂	8	-	-	-	167.0
Marts	1 ¹ / ₄	11	8	-	3 ¹ / ₂	3	-	1 ³ / ₄	7 ¹ / ₂	-	-	-	225.5
April	-	16 ³ / ₄	10	-	-	-	-	2 ¹ / ₂	12 ¹ / ₂	-	-	-	457.0
Mai	-	7 ¹ / ₂	-	-	-	-	-	5 ¹ / ₄	7	-	1	-	575.0
Juni	-	25 ¹ / ₂	3	-	1	-	-	5	7	-	-	-	579.0
Juli	-	9 ¹ / ₂	-	-	2	3	-	3 ¹ / ₂	21	-	1	1	739.5
August	-	9	-	-	2	1	-	1	6	-	-	1	138.5
September	-	14 ¹ / ₄	1	-	2	1	-	4 ¹ / ₄	7 ³ / ₄	-	-	1	608.0
Oktober	-	12	3	-	1	9	1	4 ³ / ₄	1	-	-	5	740.5
November	-	17 ¹ / ₂	-	-	-	23	-	-	6	-	-	-	67.5
December	-	11 ¹ / ₂	2	-	2 ¹ / ₂	-	1 ¹ / ₄	-	7	-	2	-	327.5
Tilsammen	1 ¹ / ₄	154 ¹ / ₄	36	-	15	48	2 ¹ / ₄	29 ¹ / ₂	93 ³ / ₄	-	4	8	4862.5

Tabel LXXIV. (Trondhjem).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

S y g d o m m e.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	-	-	2	1	-	-	1	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	-	-
Kalvningsfeber	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Knuderosen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Trommesyge	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Forskjellige fordøielseslidelser	-	-	9	4	-	-	1	-	-	-	1	-	2	-	9	-	-	-	-	-
Bughindebetændelse	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	8	-	-	1	-	1	-
Brysthindebetændelse	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Yverbetændelse	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Øienbetændelse	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forskjellige benbrud	-	2	15	25	-	-	-	-	-	-	-	-	3	7	-	-	-	-	-	-
Sygdomme forårsaget af fremmede lege- mer (naale etc.)	-	-	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Fødselsbesvær	-	-	5	5	-	-	-	-	1	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	-	2	54	40	-	-	2	-	2	-	1	-	12	19	17	-	2	-	1	-

Tabel LXXV. (Tromsø).

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spædkalve	Gjødkalve	Svin	Får	Ialt skrotter
Januar	—	—	—	—	—	—	—
Februar	—	—	—	—	—	—	—
Marts	—	—	—	—	—	—	—
April	—	—	—	—	—	—	—
Mai	—	—	—	—	—	—	—
Juni	—	—	—	—	—	—	—
Juli	—	120	116		—	395	631
August	—	85	52	—	1 ¹ / ₂	416	554 ¹ / ₂
September	—	71	23	—	2 ¹ / ₂	732	828 ¹ / ₂
Oktober	—	166 ¹ / ₂	23	—	6	1361	1556 ¹ / ₂
November	—	106 ¹ / ₄	21	—	11 ¹ / ₂	551	689 ³ / ₄
December	—	71 ³ / ₄	55	—	26	316	468 ³ / ₄
Tilsammen	—	620 ¹ / ₂	290		47 ¹ / ₂	3771	4729

Tabel LXXVI. (Tromsø).

Stemplet med 2den kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.						
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Vægt i kg
Januar.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Februar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Marts	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
April	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mai	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Juni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Juli	—	5	21		—	14	—	1	—		—	2	—
August	—	6	12	—	56	—	2	—	—	—	—	2	—
September	—	3	9	1½	61	—	2	—	—	—	—	2	—
Oktober	—	4½	10	1	26	—	—	—	—	—	—	—	—
November	—	1½	13	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—
December	—	3	41	—	26	—	—	—	2	—	—	—	—
Tilsammen	—	23	106	1½	201	—	5	2	—	—	—	6	—

23. Tønsberg.

Amtsdyrlæge *Kragerud* indberetter bl a.:

Tilførselen af kød har været noget mindre end foregående år og kødpriserne har måske som følge deraf været jævnt høje udover hele året.

Kassation af kød forekommer sjældnere nu, da jeg selv behandler de aller fleste sygdomstilfælder rundt omkring i distriktet og således fraråder folk at fremføre til kontrollen sådant kød, som antages at ville blive kasseret.

Da kødkontrollen nu har virket i flere år, viser erfaringen, at befolkningen mere og mere har tilegnet sig forståelse af den sagkyndige kontrols betydning i hygienisk henseende.

Hos en ko fandtes store fibrinøse svulster på klapperne i venstre hjertekammer og det samsidige forkammer var næsten fyldt af en sarkomlignende masse. Koen havde været noget utrivelig en længere tid. Hos en ca. 10 dage gammel kalv fandtes ikke spor af nyrer, hos en anden kalv var nyrerne store som erter. Begge kalve havde tilsyneladende været friske. Hos en ca. 8 år gammel ko fandtes en stor trombe i højre lårpulsåre og ligeledes flere store tromber i venstre lårpulsåre og venstre bækkenpulsåre. Koen var noget afmagret og musklerne på venstre lår betydelig atrofierede og noget blege, den havde været halt på venstre bagben og havt vanskeligt for at reise sig.

Tabel LXXVII. (Tønsberg).

Tilført stationen.

M å n e d.	Heste	Okser	Spæd- kalve	Gjød- kalve	Svin	Får	Ialt skrot- ter
Januar	9 ¹ / ₂	129 ¹ / ₂	144	40	45	2	370
Februar	5 ¹ / ₂	134	129	33 ¹ / ₂	36 ¹ / ₂	13	351 ¹ / ₂
Marts	5	144	141	36 ¹ / ₂	17 ¹ / ₂	3	347
April	5	142 ¹ / ₂	238	82	24	11	502 ¹ / ₂
Mai	4	127	130	51	17 ¹ / ₂	12	341 ¹ / ₂
Juni	3	96 ¹ / ₂	106	41 ¹ / ₂	6 ¹ / ₂	10	263 ¹ / ₂
Juli	3	101	90	69	4	72	339
August	5	137 ¹ / ₂	79	26	8	139	394 ¹ / ₂
September	4	141 ¹ / ₂	134	20	6	149	454 ¹ / ₂
Oktober	7	195	263	23	18	277	783
November	12	223	204	36	136 ¹ / ₂	107	718 ¹ / ₂
December	16	226 ¹ / ₂	171	31	629 ¹ / ₂	72	1146
Tilsammen	79	1798	1829	489 ¹ / ₂	949	867	6011 ¹ / ₂

Tabel LXXVIII. (Tønsberg).

Stemplet med 2. kl. og konfiskeret.

M å n e d.	Stemplet 2den kl.						Konfiskeret.						Vægt i kg.
	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	Hest	Okse	Spædkalv	Gjødkalv	Svin	Får	
Januar	2	4	4	—	8	—	—	—	1	1	1	—	70
Februar	1	5	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	124
Marts	—	8	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	10
April	—	6	10	1	—	—	—	—	2	—	—	—	20
Mai	—	3	2	1	3	—	—	2	3	1	1	—	215
Juni	—	7	6	—	—	1	—	4	3	1	—	—	134
Juli	—	1	4	1	1	—	—	1	—	1	—	—	35
August	—	4	2	—	3	2	—	2	—	—	—	1	51
September	—	4	2	—	—	—	—	1	1	—	—	—	22
Oktober	—	2	1	—	—	19	—	2	—	—	—	—	145
November	—	5	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
December	—	4	5	—	10	—	—	1	—	—	—	—	36
Tilsammen	3	53	43	3	29	22	—	16	10	4	2	1	862

Tabel LXXIX. (Tønsberg).

De væsentligste sygdomme, der har forårsaget kjødets konfiskation og klassifikation.

Sygdomme.	Stemplet 2den kl.										Konfiskeret.									
	Hest		Okse		Kalve		Svin		Får		Hest		Okse		Kalve		Svin		Får	
	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis	Helt	Delvis
Tuberkulose	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—
Aktinomykose	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Septichæmi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—
Nyrebetændelse	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Diarrhoë	—	—	—	—	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—
Jurbetændelse	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalvningsfeber	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hjernebetændelse	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Traumatisk hjertesækbetændelse	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Forstoppelse	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Kakeksi	2	—	16	2	6	—	6	—	2	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—
Nymfomani	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rachitis	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Benbrud	—	—	2	2	1	1	1	9	—	—	—	—	—	4	—	1	—	1	—	—
Hudsygdom	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andre sygdomme	—	—	10	1	6	—	2	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—
Overdrift	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kontusioner	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dårlig behandling	1	—	1	—	1	—	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tilsammen	3	—	45	8	45	1	20	9	22	—	—	—	4	12	13	1	1	1	1	—

III.

Offentlige bestemmelser vedrørende veterinærvæsenet og kødkontrollen.

A. Bestemmelser o. l. i 1898.

1. *Kgl. plakat af 31te december 1897 angående husdyrindførsel fra Sverige.*

I kraft af lov om smitsomme husdyrsygdomme af 14de juli 1894 § 17 bestemmes, at der i den ved plakat af 6te juni 1894 jfr. plakat af 28de november 1895, litr. B. a, post 2, fastsatte betingelse for indførsel af hornkvæg (storfæ), får og gjeeder fra Sverige, at dyrene skal være ledsagede af en af 2 på dyrenes hjemsted bosiddende, troværdige mænd udstedt attest om, at dyrene ikke i de nærmest forudgående 6 måneder er indført fra udlandet, og med angivelse af, i hvilket distrikt dyrene hører hjemme, gøres den forandring, at attesten herefter skal være udstedt af autoriseret svensk dyrlæge eller politimyndighed på dyrenes hjemsted, og at attesten tillige skal indeholde bevidnelse om, at der i det distrikt, hvorfra dyrene kommer, ikke for tiden optræder eller i de sidst forløbne 6 måneder har optrådt smitsom mund og kløvesyge.

Denne plakat træder i kraft den 6te januar 1898.

2. *Rundskrivelse af 7de mars 1898 fra veterinærdirektøren ang. tuberkulinundersøgelse*

Da det undertiden hænder, at listerne over udførte tuberkulinundersøgelser først indsendes hertil længere tid efter prøvernes afholdelse, skal jeg bede de inden hr. amtmandens embedsdistrikt praktiserende dyrlæger pålagt at indsende de for tuberkulinundersøgelse påbudte skemaer i udfyldt stand uopholdelig efter prøvernes afslutning (kfr cirkulære af 4de juni 1895). Det bedes i denne henseende iagttaget, at der på skemaet anføres foruden årstal og datum for undersøgelsen m. v. tillige besætningens eiers navn, gårdens navn samt herred og amt.

Forsaavidt den undersøgende dyrlæge på stedet ikke finder at kunne erklære sig med bestemthed om undersøgelsens resultat og meddele eieren de nødvendige oplysninger, bør min udtalelse i sagen indhentes.

3. *Kgl. plakat af 23de april 1898 ang. husdyrindførsel fra Sverige.*

I kraft af lov om smitsomme husdyrsygdomme af 14de juli 1894 § 17 bestemmes herved, at det ved plakat af 3die december 1897 udstedte forbud mod indførsel af hornkvæg (storfæ), får og gjeeder fra visse distrikter i Sverige, nemlig Stockholm stad, Stockholms, Upsala, Vestermannlands og Södermannlands län, udvides til indtil videre at omfatte Kristiansstads, Malmöhus, Blekinge, Vexjö, Hallands, Jönköpings, Elfsborg og Skaraborgs län.

Denne plakat træder strax i kraft.

4. *Kgl. plakat af 3die mai ang. det samme.*

I kraft af lov om smitsomme husdyrsygdomme af 14de juli 1894 § 17 bestemmes herved, at det indtil videre skal være absolut forbudt at indføre hornkvæg (storfæ), får og gjeeder fra Sverige.

Denne plakat træder strax i kraft.

5. *Kgl. resol. af 17de juni ang. slagtetvangs indførelse m. v. i Kristiansund.*

6. *Kgl. plakat af 25de juli ang. husdyrindførsel fra Sverige.*

I kraft af lov om smitsomme husdyrsygdomme af 14de juli 1894 § 17 bestemmes herved, at det ved plakat af 3die mai 1898 udfærdigede absolute forbud mod indførsel af hornkvæg (storfæ), får og gjeeder fra Sverige skal være ophævet, forsåvidt angår indførsel fra Wermlands, Bohuslän og Elfsborgs län, hvorfra det skal være tilladt at indføre nævnte husdyr på følgende betingelser:

1. Indførselen skal finde sted pr. jernbane direkte til Fredrikshald eller pr. jernbane eller søværts til Kristiania eller ad nærmeste landevej til Præstebakke eller Kornsjø jernbanestation, hvorfra dyrene snarest muligt pr. jernbane føres videre til Fredrikshald.
2. Det skal ved en af autoriseret svensk dyrlæge eller politimyndighed udstedt attest godtgøres, at dyrene kommer fra Wermlands län, Elfsborgs län eller Bohuslän, at der i det distrikt, hvorfra dyrene kommer, ikke for tiden optræder eller i de sidst forløbne 6 måneder har optrådt smitsom mund- og klovesyge eller ondartet lungesyge, og at dyrene ikke i de nærmest forudgående 6 måneder er indført fra noget andet län i Sverige eller fra udlandet.
3. Dyrene skal være merkede eller i attesten således beskrevne, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres.
4. Dyrene skal ved ankomsten føres til de indhegnede, for sådant øiemed reserverede kvægtorve, hvor de bliver at underkaste undersøgelse af vedkommende kommunale dyrlæge.
5. Det kvæg, der agtes solgt som livdyr, skal opstaldes på det kommunale fjøs i 48 timer, helligdage ikke iberegnet, og i denne tid undersøges med tuberkulin.
6. Det kvæg, der ved denne undersøgelse findes lidende af eller mistænkt for tuberkulose, merkes i huden med et indbrændt tydeligt T, og disse dyr skal, forsåvidt de ikke af importøren føres tilbage til Sverige, ikke afhændes uden til slagtning.

7. Det kvæg, der indføres for at sælges til slagt, skal på samme vis mærkes med et i huden indbrændt tydeligt **S**.
8. De med «**T** og **S**» brændemerkede dyr, skal, hvis de ikke føres tilbage til Sverige, ikke bortføres fra kvægtorvet, førend vedkommende eier af dyret skriftligt har forpligtet sig til at påse dyret slagtet inden 8 dage.
9. Kvæg, der ved undersøgelse findes fri for tuberkulose, skal paa en iøine-faldende måde være merket med ordet «sund» samt årstallet for den sted-fundne undersøgelse.
10. Som erstatning for de med heromhandlede undersøgelse, merkning, opstaldning og fodring af dyrene samt anskaffelse af tuberkulin, instrumenter, fjøsrensning og desinfektion m. v. forbundne omkostninger, skal vedkommende kommune være berettiget til at afkræve importøren en af kommunestyret fastsat og af departementet for det indre godgjendt afgift for hvert dyr.
11. Departementet for det indre bemyndiges til forøvrigt at fastsætte nærmere bestemmelser angående den her omhandlede imports ordning med hensyn til dyrenes undersøgelse og merkning samt attester og protokoller m. v.

Denne plakats træder strax i kraft.

7. *Kgl. plakats af 29de juli ang. det samme.*

I kraft af lov om smitsomme husdyrsygdomme af 14de juli 1894 § 17 bestemmes herved den forandring i plakats af 25de juli 1898 angående delvis ophævelse af det ved plakats af 3die mai s. a. udfærdigede absolute forbud mod indførsel af hornkvæg (storfæ), får og gjeider fra Sverige, at førstnævnte plakats § 1 herefter skal lyde således:

1. Indførsel skal finde sted pr. jernbane eller søværts direkte til Fredrikshald eller Kristiania eller ad nærmeste landevej til Præstebakke eller Kornsjø jernbanestation, hvorfra dyrene snarest muligt pr. jernbane føres videre til Fredrikshald.

Denne plakats træder strax i kraft.

8. *Rundskrivelse af 17de september fra indredepartementet ang. nedslagting og erstatning af tuberkuløst kvæg.*

For indeværende budgettermin er bevilget en sum af kr. 10 000,00 som bidrag til eiere af kvægbesætninger til dækkelse af tab ved nedslagting af tuberkuløst kvæg, hvilken sum bliver at disponere efter departementets nærmere bestemmelse.

Det bemærkes, at bidraget er forudsat at kunne tilståes med indtil halvdelen af det ved nedslagtingen forårsagede tab samt at komme de kvægeiere tilgode, der ønsker at nedslagte de efter offentlig tuberkulinundersøgelse som tuberkuløse eller mistænkte erklærede dyr, men hvis økonomiske evne ikke tillader dem uden hjælp at gjøre dette offer. Bidrag til udgifter ved gennemførelse af isolation gives ikke.

Man oversender hoslagt endel i denne anledning udfærdigede ansøgningsblanketter, der bedes tilstillet de i hr. amtmandens embedsdistrikt praktiserende dyrlæger, der forestår sådanne undersøgelser, samt vedkommende distrikters lensmænd.

Følgende bedes iagttaget:

Forsåvidt en kvægeier efter offentlig tuberkulinundersøgelse ønsker at nedslagte sine tuberkuløse eller mistænkte dyr og til delvis dækkelse af det derved forvolte tab agter at søge bidrag af statskassen, har han at underskrive en ansøgning, hvortil blanket erholdes ved henvendelse til vedkommende dyrlæge. Blanketten udfyldes forøvrigt af dyrlægen, der tillige besvarer de til ham rettede spørgsmål, der skal tjene til belysning af, hvorvidt nedslagtning må ansees særlig ønskelig. Derpå sender dyrlægen ansøgningen til lensmanden, der efter påført besvarelse af det til ham stillede spørgsmål sender den til hr. amtmanden til videre oversendelse hertil.

Såfremt andragendet indvilges, har lensmanden ved sagens tilbagekomst til ham snarest muligt efter samråd med dyrlægen at beramme en dag til dyrenes vurdering og nedslagtning.

Dyrene bliver af lensmand og dyrlæge samt en af førstnævnte opnævnt taxationsmand at ansætte til den værdi, som de antages at have som uangrebne af tuberkulose. Fra denne værdi trækkes værdien af huden og slagtet.

De slagtede dyr skal undersøges af dyrlæge, og forsåvidt noget dyr findes angrebet af tuberkulose i så høj grad, at kødet ansees utjenligt til menneskeføde, skal dyrlægen eller lensmanden påse det brændt eller nedgravet, ligesom de ved slagtningen forøvrigt fundne tuberkuløse dele af dyret snarest muligt må opbrændes eller nedgraves.

Dyrlægen har snarest muligt at indsende en nøjagtig beretning om den efter slagtningen foretagne undersøgelse til veterinærdirektøren, idet det påsees, at hvert dyr identificeres med vedkommende på «tuberkulinprøverne» opført dyr.

For sit arbejde ved vurderingen og undersøgelsen m. v. af de slagtede dyr er dyrlægen berettiget til foruden skyds- og kostgodtgørelse efter skydsloven at beregne kr. 2,00 og kr. 4,00 pr. døgn i henhold til husdyrlovens § 23 og 24.

Man benytter forøvrigt anledningen til at henlede opmærksomheden på, at de nugældende regler for de offentlige tuberkulinundersøgelser er i hovedprincipperne følgende:

Eieren må underskrive en ansøgning (der erholdes hos vedkommende amtmand eller hos dyrlægen) og forpligter sig til

1. at afsondre de syge og mistænkte dyr fra de sunde på en sådan måde, at smitteoverførelse ikke kan finde sted;
2. at rense og desinficere fjøset;
3. at slagte sådanne dyr, der lider af tuberkulose i juret eller af almindelig udbredt tuberkulose med lungetæring og afmagring.

Melk fra sådanne dyr må ikke sælges eller benyttes uden i kogt tilstand.

De andre tuberkuløse dyr kan under tilfredsstillende afsondring beholdes og benyttes;

4. at lade de tuberkuløse og mistænkte dyr brændemærke samt ikke at sælge sådanne dyr uden til umiddelbar nedslagtning;
5. at lade opdrættet og nyindkjøbte dyr tuberkulinundersøge, førend de slippes blandt de sunde dyr.

Undersøgelsen, der første gang må foretages af den hele besætning på en gang, erholdes fuldstændig gratis, idet vedkommende eier kun er pligtig til at tilvejebringe den nødvendige assistance til at holde dyrene under undersøgelsen samt til under dyrlægens særlige kontrol og opsigt at måle dyrenes temperatur.

9. *Kgl. resol. ang. approbation på beslutning om forhøielse til kr. 1 500,00 af kjødkontrollørens løn på Kongsberg.*

10. *Rundskrivelse af 25de juni 1900 fra veterinærdirektøren angående melk.*

En væsentlig rolle med hensyn til tuberkulose-sygdommens spredning spiller vistnok smitte gennem melk, melkekar og affald fra fællesmeierierne.

Denne kjendsgjerning har derfor i enkelte lande bevirket istandbringelse af love og bestemmelser, sigtende til at forebygge denne smitte.

Om der end også hos os med sikkerhed er påvist overforelse af tuberkel-smitte gennem meieri-melk til ungkvæg og svin, finder jeg dog af hensyn til sygdommens forholdsvis ringere udbredelse i vort land og i overensstemmelse med de af landbrugsdirektøren givne oplysninger angående meieriforholdene ikke for tiden at burde søge udvirket lovbud eller bindende forskrifter i denue hen-seende, men skal indskrænke mig til at henlede opmærksomheden på, at melk fra fællesmeierier ofte kan frygtes at indeholde tuberkuløs smitte og henstille, at følgende forsigtighedsregler til forebyggelse af smitte iagttages:

1. Melken fra gårdene bør, før den anvendes i meieriet, passere gennem et pasteuriseringsapparat, hvor den med sikkerhed opvarmes til 85° Celsius i mindst 10 minutter.
2. De kar, hvori melken bringes til meierierne, bør, for de tilbageleveres, omhyggelig rengjøres, skylles med kogende vand og helst damprenses.
3. Meieriernes egne kar og apparater bør hver dag grundig rengjøres og om mulig damprenses eller skylles med koghedt vand; særlig bør centrifugerne rengjøres og tørres godt.
4. Det slam og affald, der afsættes på centrifugens vægge, må ikke benyttes, men afskrabes og brændes.
5. De i meieriet beskæftigede arbejdere må iagttage den største renlighed såvel med sine klæder som med sin person.

Forøvrig henledes opmærksomheden på bestemmelserne i § 10 i lov af 18de mai 1900 angående særlige foranstaltninger mod tuberkulose sygdomme, hvorefter personer, der lider af tuberkulose med smitteførende afsondringer, kan forbydes at deltage i tilberedelsen af levnetsmidler, ligesom sundhedskommissionen kan forbyde, at melk afhændes fra steder, hvor sådanne personer deltager i røgt og stel af kjørene eller i melkens forhandling, når særlig fare for smittes udbredelse gennem melken kan antages at være forhånden.

Bilag 1.

B. Gjældende love og bestemmelser.

Lov

af 14de juli 1894, cfr. lov af 26de mai 1899 om foranstaltninger mod smitsomme husdyrsygdomme.

Kapitel 1.

Om ondartede smitsomme sygdomme.

§ 1. Følgende smitsomme sygdomme blandt husdyrene skal være undergivne det offentliges særlige forsorg, nemlig:

kvægpest;

miltbrand og dermed ligeartede sygdomme;

hundegalskab;

snive;

specifik mund- og klovsyge;

ondartet lungesyge og ondartet katarrrhalfeber hos hornkvæget;

kopper og skab hos fåret;

svinepest og rødsyge hos svinet;

Skulde nogen anden sygdom blandt husdyr antage en smitsom eller ondartet karakter eller større udbredelse, eller skulde nogen af de her opregnede sygdomme optræde ondartet eller vinde udbredelse hos andre dyr end de nævnte, kan kongen udvide bestemmelserne i denne paragraf til også at omfatte disse sygdomme.

Ligeledes kan kongen, når dertil findes grund, bestemme, at en sygdom, der hidtil har været gjenstand for det offentliges indgriben efter denne paragraf, skal behandles som en mildere smitsom sygdom efter bestemmelserne i nedenstående kapitel 3.

§ 2. Er noget husdyr angrebet eller død af en af de i § 1 omhandlede sygdomme, eller er der sandsynlighed for, at så er tilfældet, skal enhver, der som eier eller på anden måde har i besiddelse sådant dyr, snarest muligt tilkalde en autoriseret dyrlæge eller derom gjøre anmeldelse, i byerne til politimesteren, på landet til lensmanden, fra hvem meddelelse uopholdelig skal ske til en autoriseret dyrlæge.

Dyret bliver, indtil dyrlæge kommer tilstede, såvidt omstændighederne tillader det, at holde afsondret eller indespærret.

Når kvægpest er udbrudt, skal enhver indenfor en af amtmanden nærmere bestemt afstand boende eier eller opsynsmand over drøvtyggende dyr uden ophold anmelde ethvert tilfælde af indvortes sygdom, som måtte indtræffe i hans besætning blandt de nævnte arter af dyr.

§ 3. Den praktiserende dyrlæge, der modtager meddelelse om eller under sin praksis påtræffer et tilfælde af nogen af de i § 1 omhandlede sygdomme, skal snarest muligt på stedet undersøge tilfældets beskaffenhed og træffe de foranstaltninger, som er fornødne til forebyggelse af smitte, såsom afsondring og indespærring af syge og mistænkte dyr, nedgravning eller tilintetgjørelse af døde dyr og smitteførende affald samt rensning og desinfektion. Privatpraktiserende dyrlæge er dog kun forpligtet til at foretage undersøgelse, når tvingende grunde skjønnes at være tilstede.

Dyrlæge skal, når han har undersøgt et tilfælde af nogen af de i § 1 omhandlede sygdomme, snarest muligt til øvrigheden indgive beretning om det ved undersøgelsen fundne sygdomstilfælde, med oplysning om, hvad der er foretaget eller anordnet for at modarbejde sygdommen og hindre dens udbredelse. Privatpraktiserende dyrlæge, der efter modtagen anmeldelse afslår at foretage undersøgelse, skal snarest muligt oversende anmeldelse til øvrigheden.

§ 4. Dyrets eier eller besidder er forpligtet til at efterkomme ethvert ham i henhold til denne lovs bestemmelse givet pålæg; forsåvidt det ikke frivillig efterkommes, kan politiet lade det fornødne udføre for vedkommendes regning.

Politiet er forøvrigt forpligtet til at yde fornøden bistand ved de i henhold til denne lov påbudte foranstaltningers gennemførelse.

§ 5. Amtmanden har, når han modtager underretning om noget tilfælde af de i § 1 nævnte sygdomme, at træffe de forføjninger, som efter omstændighederne må ansees påkrævede for at hindre sygdommens udbredelse; finder han det fornødent, kan han lade den besætning, i hvilken sygdomstilfældet er forekommet, samt de besætninger, hvortil smitte kan antages overført, sætte under offentligt tilsyn, indtil sygdommen eller smittefaren er ophørt.

§ 6. Sålænge en besætning er under offentligt tilsyn, kan amtmanden

- a) påbyde eftersyn af vedkommende besætning ved dyrlæge, så ofte som omstændighederne kræver det;
- b) forbyde, at dyr og smitteførende gjenstande bortføres fra stedet, samt at uvedkommende tilstedes adgang; ved kvægpest kan han forbyde alt unødvendigt samkvem mellem smittede og smittefrie dele af distriktet;
- c) forbyde, at noget nyt dyr indføres i en besætning, i hvilken der er forekommet tilfælde af kvægpest, kvæggets ondartede lungesygge, mund- og klovsyge, snive eller svinepest; til fornøden kontrol hermed kan han lade optage fortegnelse over og mærke de til vedkommende besætning hørende dyr.

Amtmanden kan derhos

- d) under særlige omstændigheder forbyde benyttelse af beiter og andre steder som kan formodes at være smittede;

- e) under særlige omstændigheder påbyde optagning og fornyelse af gulve, vægge og lignende i rum, hvor smittede dyr har stået, samt tilintetgjørelse af smittebefængte gjenstande, såsom hø, halm, redskaber og lignende,
- f) for by eller herred, hvor eller i hvis nærhed hundegalskab forekommer, ved offentlig bekjendtgjørelse påbyde, at enhver hund skal enten holdes forsvarlig bunden eller indespærret eller være forsynet med mundkurv af nærmere angivet beskaffenhed, eller under særlige omstændigheder blot kunne føres på offentlig vei eller gade i bånd af voksen person, selv om hunden er forsynet med mundkurv;
- g) når nogen farsot vinder større udbredelse, ved dyrlæge lade foretage almindelig undersøgelse af besætninger i den udstrækning, som måtte findes nødvendig;

- h) pålægge vedkommende by- eller herredskommune at rense og desinficere stalde og vandingssteder, som er til offentlig afbenyttelse.

§ 7. Vedkommende regjeringsdepartement har at

- a) foreskrive de nærmere forholdsregler, der udkræves til forebyggelse af smitte, såvel i sin almindelighed som ved de enkelte sygdomme, samt afgive bestemmelser for dyrlægernes forhold med hensyn til reiser, indberetninger m. v.;
- b) give forskrifter til forebyggelse af smitte blandt husdyr ved dyrskuer markeder og lignende samt ved transport af dyr inden landet;
- c) give bestemmelse angående benyttelse af produkter af syge dyr.
Departementet kan derhos
- d) under særlige omstændigheder forbyde afholdelse af markeder eller større dyresamlinger i distrikter, hvor farsot blandt husdyr er herskende, eller hvortil smitsom sygdom kan frygtes indført;
- e) under særlige omstændigheder forbyde, at dyr føres fra en landsdel til en anden, eller gjøre adgangen dertil afhængig af sådanne forsigtighedsregler, som måtte ansees fornødne for at hindre overførelse af smitte;
- f) ved udbrud af hundegalskab påbyde, at for større eller mindre dele af landet alle hunde skal holdes forsvarlig lænkede, bære mundkurv eller føres i bånd;
- g) ved udbrud af kvægpest påbyde afspærring af det af sygdommen angrebne distrikt;
- h) ved udbrud af kvægpest, kvægets ondartede lungesygge, mund- og klovsyge og svinepest påbyde nedslagtning af hele besætninger, hvori sygdommen optræder.

§ 8. Vaccination af besætning mod nogen smitsom sygdom må ikke finde sted uden tilladelse af vedkommende regjeringsdepartement.

Når det kan antages, at en farsot derved hurtigere vil kunne stanses, kan departementet påbyde vaccination af de for smitte udsatte besætninger samt fastsætte en godtgjørelse til dyrlægen for hvert podet dyr.

§ 9. Enhver dyreeier er pligtig til at lade ham tilhørende døde dyr og smitteførende gjenstande tilintetgjøre eller nedgrave. Til brug i sådant øiemed

skal enhver kjøbstadskommune anskaffe en af vedkommende regjeringsdepartement godkjendt indretning eller nedgravningsplads. Også ladesteder med særskilt kommunestyre såvelsom landkommuner med tæt bebyggelse kan af kongen pålægges den samme forpligtelse. Fornøden grund kan af kommunen efter tilladelse meddelt af kongen fordres afgivet mod erstatning, der i mangel af overenskomst bestemmes ved almindelig takstforretning.

I kommuner, hvor sådan indretning eller nedgravningsplads enten ikke haves eller i tilfældet ikke kan benyttes, skal døde dyr og smitteførende gjenstande efter dyrlægens anordning tilintetgøres eller nedgraves på eierens egen grund eller — hvis dertil ikke er anledning — på anden grund, hvor det med mindst ulempe for dens eier eller bruger kan foregå. Er ved foranstaltningen nogen ulempe forårsaget grundens eier eller bruger, skal vedkommende kommune yde erstatning, hvis størrelse i mangel af overenskomst bestemmes ved skjøn afholdt efter de i lov om veivæsenet af 15de september 1851 § 24 fastsatte regler.

Kapitel 2.

Om nedslagting og erstatning.

§ 10. Ved mistanke om kvægpest, kvægets ondartede lungesyge eller svinepest kan amtmanden påbyde nedslagting af indtil tre dyr for ved obduktion af disse at erholde vished om sygdommens natur.

De dyr, om hvilke det efter en dyrlæges erklæring må ansees for afgjort, at de er angrebne af en af de nævnte sygdomme, skal efter amtmandens foranstaltning dræbes, medmindre vedkommende regjeringsdepartement påbyder det modsatte.

Enhver hest, som efter dyrlæges erklæring er angreben af snive, skal dræbes.

Dyr, angrebet af hundegalskab, skal dræbes; hund eller kat, som er bidt af noget af hundegalskab lidende dyr, skal ligeledes dræbes.

§ 11. Eieren er, med de nedenfor nævnte begrænsninger, berettiget til at erholde erstatning for de dyr, som ved det offentliges foranstaltning dræbes på grund af kvægpest, kvægets ondartede lungesyge, snive, svinepest og mund- og klovsyge.

Dyr, der ved obduktion ikke viser spor af disse sygdomme, erstattes med det fulde beløb, hvortil de på nedenangivne måde er værdsatte.

Dyr, der ved obduktion findes angrebne af kvægpest, kvægets ondartede lungesyge eller mund- og klovsyge, erstattes med to trediedele, dyr, der ved obduktion findes angrebne af snive eller svinepest, med halvdelen af det beløb, hvortil de på den nedenfor nævnte måde er værdsatte.

Dyr, der er døde som følge af tvungen vaccination, erstattes med deres fulde værdi.

§ 12. Forsåvidt eieren ved indførsel fra udlandet af smittede dyr, ved overtrædelse af givne forholdsregler eller på anden måde selv har forskyldt skaden, erholder han ingen erstatning.

Ret til erstatning for dyr, nedslagtede efter offentlig foranstaltning, er derhos betinget af, at de har opholdt sig mindst 6 måneder inden landets grænser, medmindre det kan godtgjøres, at de på en eieren uforskyldt måde er smittede efter at være indførte her til landet.

Erstatningskrav må fremsættes forinden nedslagningen. Erstatningsbeløbet må i intet tilfælde overstige kr. 300,00 for halvdelen af et enkelt dyr, kr. 400,00 for to tredieparter og kr. 600,00 for det hele dyr.

§ 13. De dyr, der blir at dræbe efter foranstående bestemmelser, skal, forsåvidt erstatningskrav derom fremsættes, værdsættes af en politiembedsmand (på landet af lensmanden) i forening med to af ham dertil opnævnte mænd. Dyrene ansættes til den værdi, de antages at have som uangrebne af sygdommen, hvorfra trækkes værdien af det dræbte dyr, forsåvidt det helt eller delvis kan benyttes.

Det dræbte dyr skal, såvidt fornødiges, obduceres af en af det offentlige antagen dyrlæge, som gennem amtmanden skal tilstille vedkommende regjeringsdepartement en beskrivelse af obduktionsforretningen. Eieren er berettiget til for egen regning at tilkalde en autoriseret dyrlæge for at være tilstede ved obduktionen og deltage i afgjørelsen af spørgsmålet, om dyret har været angrebet af den antagne sygdom.

Er der tvil eller meningsforskjellighed herom mellem dyrlægerne, afgjøres sagen af en af departementet opnævnt sagkyndig.

Kapitel 3.

Om mildere smitsomme sygdomme.

§ 14. Følgende sygdomme hos husdyrene henregnes til de mildere smitsomme, ligeoverfor hvilke efterstående regler kommer til anvendelse, nemlig:

Lungesyge, influenza, kværke, strengel, mundsyge og beskelersyge hos hesten, skab og kopper hos andre dyr end fåret, smitsom klovsyge hos fåret, ringorm hos alle husdyr, hårsækmider hos hunden, febersygdomme af smitsom karakter, tuberkulose.

Med hensyn til disse sygdomme gjøres det eieren eller den, der på hans vegne fører tilsyn med dyrene, til pligt:

- a) at anmelde for en autoriseret dyrlæge eller for politimesteren eller lensmanden, når nogen af disse sygdomme måtte vise sig i hans besætning;
- b) ikke at lade dyr, der antages angrebne af nævnte sygdomme, føres på markeder, til dyrskuer, på fremmed beite eller i fremmede fjøs eller stalde;

dog skal det være tilladt fra eierens fjøs at sælge sådanne dyr til slagt eller at føre dem til handelsmarkedet til egen afsondret afdeling for at sælges til slag. medmindre departementet anderledes bestemmer for de enkelte sygdomme.

Politimester eller lensmand, der har modtaget sådan meddelelse som i litr. a nævnt, har at indsende meddelelse til vedkommende dyrlæge. Finder dyrlægen, at sygdommens optræden er af foruroligende beskaffenhed, indsender han anmeldelsen til amtmanden.

Finder amtmanden det nødvendigt for at hindre sygdommens videre udbredelse, kan han lade forholdene på stedet undersøge af dyrlæge og efter dennes forslag give forskrifter angående afsondrings- og desinfektions-foranstaltninger.

§ 15. Vedkommende departement kan give almindelige bestemmelser angående de nærmere foranstaltninger for hver enkelt af de i § 14 nævnte sygdomme samt angående anvendelse og salg af kød og melk fra syge dyr.

Departementet kan derhos bestemme, at dyr, som i henhold til § 14 litr. b er afhændet til slagt, og som senere antræffes levende hos ny besidder, skal inden en fastsat frist, i fornødent fald ved offentlig foranstaltning, kunne påbydes nedslagtede for besidderens regning.

§ 16. Kongen kan bestemme, at andre sygdomme end de nævnte skal henføres under bestemmelserne i dette kapitel.

Kapitel 4.

Om indførsel og udførsel af dyr.

§ 17. Kongen kan forbyde indførsel af dyr og smitteførende gjenstande fra fremmede lande eller landsdele, fra hvilke smitsom husdyrsygdom kan frygtes indført.

Han kan anordne, at indførsel af dyr kun må finde sted over bestemte havne eller steder, påbyde, at indførte dyr skal undersøges af dyrlæge og henstå i kwarantæne på vedkommende importørs bekostning, pålægge eieren af indførte dyr at udrede betaling for sundhedsundersøgelse efter en fastsat takst samt anordne, at dyr, der ved indførselen findes angrebne af smitsom sygdom, eller som har været udsat for smitte, nedslagtes uden erstatning.

Han kan overhovedet foreskrive de nødvendige forholdsregler for at hindre indførsel af smitsom husdyrsygdom.

§ 18. I særskilte tilfælde kan vedkommende departement tillade indførsel af enkelte dyr eller gjenstande fra lande, fra hvilke indførsel er forbudt.

§ 19. Kongen kan med hensyn til udførsel af husdyr give sådanne forskrifter og træffe sådanne foranstaltninger, som måtte findes nødvendige for at forebygge, at der her fra landet udføres husdyr, der er mistænkte eller kan mistænkes for at lide af eller overføre smitsom sygdom, og at de herfra til udlandet afsendte dyr under transporten udsættes for sådanne sygdomme. Han kan anordne, at udførsel af husdyr kun må finde sted fra visse bestemte steder i riget.

For undersøgelse af dyr bestemt til udførsel, såvel som for undersøgelse og desinfektion af vedkommende skib kan det pålægges henholdsvis afsenderne og skibets fører at udrede betaling efter takst.

For de skibe, der benyttes til sådan udførsel, kan kongen give nærmere regler angående deres indredning og nødvendige forsyning med foder og drikkevand for dyrene, ligesom han overhovedet kan træffe anordninger for at sikre dyrenes forsvarlige behandling under reisen.

§ 20. Kongen kan anordne, at jernbanevogne og fartøier, som benyttes til transport af dyr, tilligemed de dertil hørende indretninger og redskaber skal renses og desinficeres efter hver sådan benyttelse. Omkostningerne hermed udredes af den, for hvis regning jernbanen eller fartøiet drives.

Kapitel 5.

Om eftersyn ved markeder o. l.

§ 21. Amtmanden kan foranstalte, at der ved markeder og andre større samlinger af husdyr inden amtet er dyrlæge tilstede for på det offentliges vegne at føre tilsyn med, at intet af de der fremstillede husdyr er angrebet af nogen smitsom sygdom.

Amtmanden kan påbyde, at handyr, der frembydes til almindelig bedækning, skal på eierens bekostning underkastes et sundhedseftersyn af autoriseret dyrlæge, som i tilfælde har at udstede attest for dyrets fuldkomne sundhed.

Kapitel 6.

Om omkostninger og deres udredelse m. v.

§ 22. Udgifter, som på grund af denne lovs forskrifter foranlediges ved smittede eller for smitte mistænkte dyrs røgt, afsondring og desinfektion, ved desinfektion af fjøs, stald, redskaber og deslige, ved døde dyrs nedgravning eller tilintetgjørelse, udredes af vedkommende dyrs eier. De med de syge dyrs kurbehandling forbundne omkostninger udredes ligeledes af dyrets eier, medmindre vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune — den sidstnævnte, forsåvidt den har eget kommunestyre — måtte fatte særlige bestemmelser desangående for de enkelte smitsomme sygdomme.

I tilfælde af uformuenhed hos eieren afholdes disse udgifter af vedkommende amts-, kjøbstads- eller ladestedskommune, denne sidste, forsåvidt den har eget kommunestyre.

Erstatning til eierne af dyr, nedslagtede efter bestemmelserne i kapitel 2, og de udgifter, der foranlediges ved de i § 13 omhandlede værdsættelsesforretninger samt ved nedslagtinger, udredes, forsåvidt angår dyr, der ikke findes angrebne af nogen sygdom, for hvilken nedslagting kan finde sted, eller forsåvidt angår dyr, døde som følge af tvungen vaccination, af statskassen, men for-

såvidt de findes angrebne af nogen sådan ovennævnt sygdom, med det halve af statskassen og med den anden halvdel af vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, den sidste kun, når ladestedet har særskilt kommunestyre.

På samme måde som i sidstnævnte tilfælde og efter sådan værdsættelse som i § 13 bestemt gives vedkommende eier erstatning, når det for at hindre smittes videre udbredelse måtte ansees nødvendigt at tilintetgjøre smittefarlige gjenstande som huse, husindredninger, foder, redskaber o. l.

Alle andre udgifter ved foranstaltninger efter denne lovs bestemmelser udredes af vedkommende amtskommunes, kjøbstads eller ladesteds kasse, forsåvidt ikke noget andet er eller måtte blive fastsat.

Dog falder omkostningerne ved afspærringsforanstaltninger ligeoverfor fremmede lande statskassen tillast, ligesom kongen for hvert enkelt tilfældes vedkommende kan bestemme, at udgifterne ved de i § 7 omhandlede foranstaltninger skal udredes af statskassen.

Endelig udredes den for tvungen vaccination fastsatte godtgørelse til dyrlægen samt skydsgodtgørelse for reiser i det offentliges tjeneste efter denne lov af statskassen.

§ 23. For forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov tilkommer privatpraktiserende dyrlæge kr. 4,00 for hver forretning samt i tilfælde af reiser skyds- og kostgodtgørelse; som én forretning regnes, hvad dyrlægen under én reise på en gang foretager på et enkelt sted. Dyrlæge, der er ansat i et amts tjeneste med fast løn af vedkommende amtskommune, tilkommer for forretninger i det offentliges tjeneste efter denne lov kr. 4,00 for hvert døgn, han dermed er sysselsat, samt i tilfælde af reiser skydsgodtgørelse. For obduktion af en hest eller et stykke storfæ tilkommer dyrlægen derhos kr. 6,00, for obduktion af et dyr af mindre art kr. 3,00, dog således, at han for på én dag udførte obduktioner ikke kan oppebære over kr. 20,00. For kontorundersøgelse i det offentliges tjeneste tilkommer dyrlægen kr. 2,00, forsåvidt offentlig reise eller obduktion derved undgås.

Amtmanden kan, forsåvidt reise i samme anledning eller obduktion inden samme besætning uden nødvendighed er gjentaget uden ordre af øvrigheden, helt eller delvis negte udbetaling af forretningsgodtgørelse, kostgodtgørelse og obduktionshonorar, ligesom skydsgodtgørelsen i samme tilfælde kan negtes.

Dyrlægen tilkommer ikke nogen forretningsgodtgørelse for vaccination af besætninger efter påbud af departementet eller for undersøgelse af indførte eller udførte dyr udenfor den for hvert podet eller undersøgt dyr fastsatte takst. Dyrlægen tilkommer heller ikke skyds — og i tilfælde kostgodtgørelse — for reise til undersøgelse af import- eller eksportdyr, medmindre reisen er foretaget efter særskilt rekvisition af det offentlige.

For offentlige indberetninger, obduktionsbeskrivelser, attester, erklæringer og lignende tilkommer der dyrlægen ingen særskilt betaling.

§ 24. De i henhold til denne lovs bestemmelser opnævnte vurderingsmænd tilkommer for de af dem udførte forretninger hver en godtgørelse af kr. 2,00 pr. dag.

Kapitel 7.

Om autoriserede dyrlæger.

§ 25. Husdyr, angrebne af ondartet smitsom sygdom, fåreskab undtaget, må ikke tages under behandling af andre end autoriserede dyrlæger.

§ 26. Enhver autoriseret praktiserende dyrlæge skal efter hvert års udløb inden en af departementet fastsat frist gennem amtmanden afgive til det regjeringsdepartement, hvorunder det civile veterinærvæsen er henlagt, en efter nærmere bestemmelse affattet beretning om sin virksomhed som dyrlæge i det foreløbne år. Udebliver indberetningen udover den fastsatte tid, kan amtmanden forelægge vedkommende dyrlæge en mulkt for hver uge, som oversiddes.

Ligeså skal enhver autoriseret dyrlæge ved tilflytning til eller fraflytning fra et distrikt derom indsende meddelelse til departementet gennem vedkommende amtmand.

Kapitel 8.

Om straffebestemmelser.

§ 27. Overtrædelse eller undladelse af at efterkomme de i denne lov eller de i kraft af samme givne og offentliggjorte bestemmelser eller andre på behørig måde givne påbud bliver, såfremt forseelsen ikke efter den almindelige lovgivning er belagt med strengere straf, at straffe med bøder eller fængsel.

Sagerne blir at behandle på den for politisager foreskrevne måde.

Dyr eller gjenstande, som forsøges indførte eller er indførte her til landet i strid med noget i henhold til § 17 udfærdiget forbud eller anden ifølge denne paragraf given bestemmelse, eller som forsøges udførte i strid med nogen i henhold til § 19 given forskrift, forbrydes til fordel for statskassen, forsåvidt de ikke bliver at tilintetgjøre.

Hund, som antræffes ude med tilsidesættelse af noget i anledning af hundegalskab givet påbud, skal ved politiets foranstaltning optages og dræbes enten straks eller inden en af politiet given frist, inden hvilken den kan indløses af eieren mod erlæggelse af opbevaringsomkostningerne.

Ligeså kan ethvert dyr, som påtræffes ude med tilsidesættelse af nogen bestemmelse i denne lovs kapitel 1 eller noget ifølge deraf udfærdiget påbud, når det findes angrebet af nogen der nævnt smitsom sygdom, ved politiets foranstaltning dræbes uden erstatning til eieren.

§ 28. Privat praktiserende dyrlæger skal, når de under forretninger for det offentlige gør sig skyldige i misligheder, som, begåede af dyrlæger med offentlig ansættelse, vilde være straffbare som forbrydelser i embede eller bestilling, straffes med bøder eller fængsel.

Kapitel 9.

Om lovens ikrafttræden m. v.

§ 29. Denne lov træder i kraft den 1ste januar 1895.

Fra samme tid ophæves lov af 20de mai 1882 angående foranstaltninger i anledning af ondartede smitsomme sygdomme blandt husdyrene, lov af 15de septbr. 1851 angående foranstaltninger mod skabsyge blandt får og geder og de i henhold til sidstnævnte lov udfærdigede bestemmelser samt lov af 14de juni 1890 angående forholdsregler mod udførsel af syge husdyr.

De i medhold af nævnte lov af 20de mai 1882, dens § 4, sidste punktum givne bestemmelser og de i medhold af samme lovs § 8 udfærdigede indførselsforbud samt de i medhold af nævnte lov af 14de juni 1890 udfærdigede bestemmelser bliver fremdeles indtil videre i kraft.

Bilag 2.

Lov

om kommunale slagtehus, kjødkontrol m. v. af 27de juni 1892,
jvfr. lov af 27de juli 1895 og lov af 6te aug. 1897.

§ 1. I kommuner, for hvilke der er indrettet slagtehus, hvis beliggenhed og plan er godkendt af kongen, kan kommunestyret med kongens samtykke påbyde, at al slagtning af nærmere bestemte arter af husdyr, hvis kjød skal benyttes til menneskeføde, skal foregå i det kommunale slagtehus.

På samme måde kan fastsættes, at al handel med nærmere bestemte arter af levende husdyr inden en kommune skal foregå under kontrol på dertil bestemt torv eller plads.

§ 2. I enhver kjøbstads- eller ladestedskommune med over 4 000 indbyggere skal alt inden kommunen slagtet eller til samme indført kjød, der skal benyttes til menneskeføde, undersøges af kommunal kjødkontrollør, der såvidt muligt bør være eksamineret dyrlæge. Er sådan undersøgelse foretaget i den kommune, hvorfra kjødet udføres, kan kongen bestemme, at den bortfalder i de kommuner, hvortil indførsel finder sted.

Efter andragende fra kommunestyret kan det af kongen bestemmes, at kjød af dyr, der slagtes inden dele af kommunen, som ikke er bymæssig bebyggede, og hvor kontrollens gennemførelse på grund af deres afstand fra kontrolstationen vil falde uforholdsmæssig besværlig, kan fritages for undersøgelse af kommunal kjødkontrol, når kjødet, ifølge erklæring, afgiven af den, for hvem det slagtes, alene skal benyttes af denne og hans husstand.

Efter beslutning af kommunestyret og med kongens samtykke kan sådan kontrol påbydes også for køb- og ladesteds-kommuner med ikke over 4 000 indbyggere.

Det samme gjælder landkommuner, dog således, at i sådan kommune kun det kjød, der udbydes til salg inden kommunen, kan forlanges kontrolleret.

§ 3. Kjød, som af kommunal kontrollør findes tjenligt til menneskeføde, skal stemples. Findes det utjenligt dertil, skal det ufortøvet beslaglægges og ikke tilbageleveres vedkommende, forinden det er gjort uskadeligt for den menneskelige sundhed eller ubrugbart som næringsmiddel.

Hvis beslaglagt kjød, som ikke tilbagefordres, af vedkommende kommune blir udnyttet til teknisk brug istedetfor at tilintetgøres, har eieren krav på en forholdsmæssig godtgørelse.

Den kommunale kjødkontrollørs afgørelse kan indankes for stedets sundhedskommission, hvis ordfører i tilfælde ufortøvet skal gives fornøden underretning.

§ 4. Når slagtetvang indføres efter § 1, pligter vedkommende kommune at give erstatning for den værdiforringelse, som de for slagtebedrift inden kommunen lovlig opførte bygninger og indretninger måtte lide ved ikke længere at kunne benyttes efter sit øiemed, forsåvidt bedriften lovlig der har været drevet og ved slagtetvangens indførelse endnu drives.

Erstatningen fastsættes i tilfælde ved lovligt skjøn, optaget for kommunens regning. Overskjøn må forlanges inden 4 uger; omkostningerne derved udredes efter de almindelige regler.

Erstatningskrav må i tilfælde være fremsat inden tre måneder efter slagtetvangens indførelse.

§ 5. For benyttelse af slagtehus eller torv, bestemt til handel med levende husdyr, kan kommunestyret med kongens samtykke for mindst et år ad gangen fastsætte bestemte afgifter.

Disse må dog ikke være høiere end fornødent til renter af den kapital, som er anvendt til vedkommende anlæg samt til dækkelse af driftsomkostningerne.

Ønskes den i § 2 omhandlede undersøgelse udført i slagteri eller andetsteds udenfor kontrolstationen, skal dertil være adgang til sådanne tider og mod sådan godtgørelse, som af kommunestyret med kongens approbation bestemmes.

I kommuner, hvor offentligt slagtehus ikke er oprettet, skal vedkommende kommunestyre ansætte særskilt kontrollør på det sted, som slagterborgere eller kjødhandlere andrager om, på betingelse af, at disse refunderer kommunen de udgifter, som medgår til sådan kontrollørs aflønning. Lønnens størrelse bestemmes af kommunestyret med departementets approbation. I tvivlsomme tilfælde skal kødet uden udgift for kommunen frembringes til den kommunale kontrolstation.

§ 6. Nærmere forskrifter til gennemførelse af denne lov kan gives af kongen eller den, han dertil bemyndiger.

§ 7. Overtrædelser af de i denne lov eller med hjemmel deraf givne forskrifter påtales af politiet og straffes med bøder fra kr. 2,00 til kr. 1 000,00.

Kjødkontrolregler,

fastsatte ved plakat af 5te november 1895, plakat af 2den november 1896,
plakat af 3die og af 13de august 1897.

§ 1. I enhver kommune, hvor der er indført kjødkontrol i henhold til lov af 27de juni 1892, jfr. lov af 27de juli 1895, skal alt ferskt, rådt slagtekjød af storfæ (herunder indbefattet kalve), får, geder, heste og svin, der agtes afhændet som menneskeføde inden vedkommende kommune, undersøges af kommunal kjødkontrollør og i tilfælde stemples.

§ 2. Forsåvidt undersøgelse og stempling foretages i den dertil af vedkommende kommune indrettede kontrolstation, skal den udføres gratis; hvis undersøgelsen og stemplingen derimod foretages udenfor den kommunale kontrolstation, kan der herfor afkræves en af kommunestyret fastsat godtgjørelse.

§ 3. Dyr, slagtede i en kommune, hvor kontrol i henhold til ovennævnte love er indført, men bestemte til udførsel til udlandet eller til andre kommuner indenlands, skal være fritaget for undersøgelse og stempling i den kommune, hvorfra udførselen finder sted. Dog skal organer eller dele af sådanne dyr, der agtes forhandlede inden den kommune, hvori slagtningen er foregået, undersøges og stemples. *)

§ 4. Heste, der slagtes i en kommune, hvor kontrol finder sted, for at benyttes til menneskeføde, skal enten være undersøgte og merkede umiddelbart før slagtningen af en dyrlæge, som udfærdiger sundhedsattest, eller synede af to troværdige mænd, der afgiver skriftlig erklæring om, at dyret ikke lider af nogen sygdom. Indføres hesteslagt udenbysfra, skal der på samme vis medfølge sundhedsattest og merke fra dyrlæge eller to navngivne mænd; sundhedsattesten skal ved undersøgelsen af kjødet fremvises for kjødkontrolløren.

§ 5. Intet kjød skal undersøges og stemples, medmindre det, hvis det stammer fra hest, svin og hornkvæg (undtagen kalve) fremlægges i mindst en fjerdedels krop (for- eller bagfjerding), og hvis det stammer fra kalv, får eller ged, fremlægges i mindst halve kroppe, delte efter længden. Med bagparter skal følge nyrener i organisk sammenhæng. Forsåvidt indførsel af løse tunger finder sted, skal disse vedheftes hver til sit slag. På samme vis skal muligens medfølgende organer (net, lever, hjerteslag o. l.) tilhøre det slag, hvormed de fremføres.

Dog kan kommunestyre med approbation af vedkommende regjeringsdepartement fastsætte regler, ifølge hvilke større dele af slagt eller flere organer

*) Kfr. kgl. resol. af 19de august 1897.

end her nævnt kan kræves fremlagte for kontrolløren. Ved undersøgelse udenfor kontrolstation af kød af dyr, slagtede inden vedkommende kommune skal samtlige dyrets organer være tilstede, og særskilt for hvert dyr fremvises for kontrolløren.

§ 6. Ved undersøgelsen bestemmes, om kødet er tjenligt til menneskeføde. I tvivlsomme tilfælde kan kødet under forsvarlig opbevaring tilbageholdes ved kontrolstationen. Ved undersøgelse udenfor stationen kan i sådanne tilfælde afgjørelsen udskydes indtil 24 timer, mellemliggende helligdag heri ikke medregnet.

§ 7. Enhver, der fremstiller kød til undersøgelse, skal paa kontrollørens forlangende meddele, hvad der er ham bekendt om slagtet, såsom eierens navn, hvorfra dyret er kommet, om dyret før slagtingen har været syg o. l.

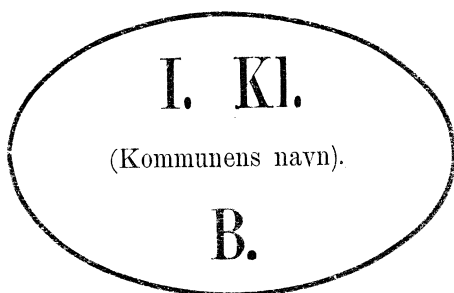
§ 8. På slagt, der fremføres til kontrol, må ikke brystafdelingens storpulsåre være bortskåret, heller ikke itler og syge eller bedærvede partier. Heller ikke må brysthinden eller bughinden være bortskåret.

§ 9. Kjød af hornkvæg, indført fra Danmark, skal ved fremvisningen til kontrol være ledsaget af attest fra dansk dyrlæge om, at det ikke er bedærvet og ikke hidrører fra dyr, der er så afmagrede, at deres kød ikke kan ansees egnet til menneskeføde.

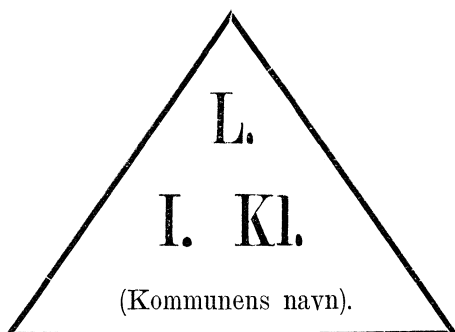
Der skal tillige indvendig på hver kvart eller halve krop være fastklæbet en rød seddel med påskrift «kød af sundt dyr», underskrevet af vedkommende danske dyrlæge med navn, bopæl og dato.

§ 10. Slagtekjød, der findes tjenligt til menneskeføde, skal stemples med det dertil bestemte stempel; stempelmerkerne skal anbringes i så stort antal og på sådanne steder, at der ved den i handel ogandel vanlige opdeling af slagtet findes mindst et merke på hver del.

§ 11. På kød af slagtedy, slagtet inden en kommune, hvor kontrol, er indført, og undersøgt i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer således tilstede, at der ingen tvivl er om, at organerne tilhører det foreviste slagt, skal, når kødet i enhver henseende findes sundt og ubetinget tjenligt til menneskeføde, anbringes stempelmerker i blå farve og oval form; sådanne stempler, hvis tverrdiameter skal være 6 cm., og hvis høidediameter skal være 3.5 cm., skal indeholde foruden kommunens navn (helt eller forkortet) tillige tegnene I Kl. (o: første klasse) B. (o: bykontrol), se hosstående tegning.

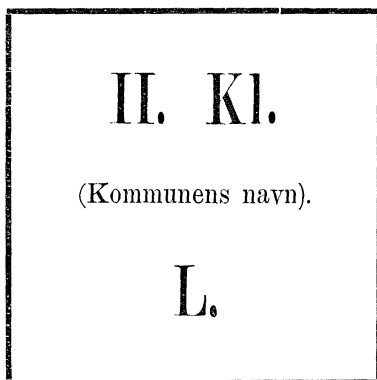
På kød af slagtedyr, der enten er indført udenbysfra, eller slagtet inden byen, men fremført til kontrol uden tilstedeværelse af dyrets samtlige organer, skal, når kødet i enhver henseende antages sundt og ubetinget tjenlig til menneskeføde, anbringes stempelmerke i blå farve og trekantet form; sådanne triangulære stempler, hvis grundlinie skal være 6 cm., og hvis sider skal være 5 cm., skal, foruden vedkommende kommunes navn tillige indeholde egnene I Kl. (o: første klasse) L (o: landskontrol), se hosstående tegning.

§ 12. På kød, der ved undersøgelse findes at lide af mangler i sanitær henseende (såsom abnormt lugtende eller slet behandlet kød, kød af afmagrede dyr, kød af dyr, der kan sees at have lidt af sygdom), men hvor den tilstedeværende mangel ved omhyggelig tilberedning ikke antages at kunne betinge fare for den menneskelige sundhed, skal der, hvis kødet hidrører fra dyr, undersøgte i vedkommende slagteri med dyrets samtlige organer således tilstede, at der ingen tvivl er om, at organerne tilhører det foreviste slag, anbringes stempelmerker i sort farve og rund form, hvis diameter skal være 6 cm. Stempelmerket skal afstemple foruden vedkommende kommunes navn tillige tegnene I kl. (o: 2den klasse) B (o: bykontrol), se hosstående tegning.

Hvis kjødet derimod fremstilles til kontrol, uden at samtlige organer er tilstede, eller hvis det er indført udenbysfra, skal der, under samme betingelse som ovenfor i denne paragraf nævnt, anbringes merker i sort farve og kvadratisk form; kvadratets sider skal være 5 cm., og merket skal afstemple, foruden vedkommende kommunes navn, tillige II Kl. (o: 2den klasse) L (o: landskontrol), se hosstående tegning.

§ 13. Ved beslutning af kommunestyret, approberet af vedkommende regjeringsdepartement, kan det bestemmes, at kjød, stemplet med 2den classes stempel, skal forhandles i egne lokaler, der betegnes som udsalgssteder for 2den classes kjød.

§ 14. Kjød, der findes at være utjenligt til menneskeføde, skal af kontrolløren ufortøvet beslaglægges. Kjød, der fremstilles til kontrol uden at tilfredsstille de i §§ 4, 5, 8 og 9 nævnte fordringer, skal, forsåvidt det ikke som utjenligt til menneskeføde beslaglægges, afvises fra kontrollen; på samme vis skal der forholdes, hvis oplysninger, der kræves afgivne i henhold til § 7, negtes.

§ 15. Beslaglagt kjød kan med nedenanførte begrænsning tilbageleveres vedkommende eier, efterat det iforveien af kontrolløren er gjort ubrugeligt til menneskeføde ved indsnit og ophugning samt overhældning af petroleum eller anden lignende væske.

Forsåvidt beslaglagt kjød ved gennemkøgning kan gjøres tjenligt til menneskeføde, kan det ligeledes tilbageleveres eieren, efterat gennemkøgning på eierens bekostning og under kontrollørens opsyn har fundet sted.

Dog skal, hvis der i nogen kommune findes indretning, tjenlig til teknisk udnyttelse af beslaglagt kjød, sådant kunne beholdes af kontrollen, såfremt kjødet ikke af eieren tilbagefordres, mod udbetaling til ham af en godtgjørelse efter en almindelig takst, fastsat af kommunestyret.

Kjød, som under transport eller behandling kan medføre fare for den menneskelige sundhed eller give anledning til udbredelse af ondartet smitsom husdyrsygd, må ikke tilbageleveres, men skal af kontrollen forsvarligt opbevares, indtil det kan destrueres ved dampkøgning, opbrænding eller nedgravning.

§ 16. Den kommunale kontrolstation skal holdes åben for undersøgelse og stempning af kød alle hverdage i så lang tid, som vedkommende kommunes styre bestemmer.

§ 17. Ved enhver kontrolstation skal der føres en protokol over alt kød, der fremføres til kontrol ved kontrolstationen, samt en anden protokol over alt kød, der undersøges udenfor kontrolstationen.

I vedkommende protokol anføres rekvirentens navn, kødets oprindelse (om det kommer fra indlandet eller udlandet og i tilfælde fra hvilket distrikt), undersøgelsens datum, kødets art og størrelse samt undersøgelsens resultat. Der skal tillige ved stationen føres regnskab over de for undersøgelse udenfor stationen indbetalte afgifter.

Stemples noget kød med 2den klasse, skal grunden hertil kortelig anføres i den dertil i protokollen bestemte rubrik. På samme måde forholdes, hvis dele af fremstillet kød bortskjæres og beslaglægges, selv om kødet forøvrigt erholder 1ste classes stempel.

Forøvrigt skal der for beslaglagt kød anføres kødets vegt, dagen, når dyret er slagtet, de iagttagne sanitære mangler, beslaglæggelsens grund samt hvorledes der efter beslaglæggelsen er fremgået med kødet.

§ 18. Den af kontrolløren angående kødets stempning eller beslaglæggelse trufne afgørelse kan af rekvirenten påankes til sundhedskommissionens afgørelse. Rekvirenten skal da på stedet protestere mod undersøgelsens resultat. Det pågældende kød skal forsvarligt opbevares. Rekvirenten har ved skriftlig henvendelse til sundhedskommissionen at kræve dennes afgørelse, hvilken bliver at afgive snarest muligt. Kontrolløren skal underrettes om tiden for sagens afgørelse og har adgang til da at være tilstede og begrunde sin kontrolbestemmelse.

§ 19. I bykommuner, hvor kødkontrol overensstemmende med ovennævnte love er indført, må kød, der omfattes af disse bestemmelser, ikke falbydes eller sælges eller, forsåvidt ikke den i lov af 27de juli 1895 I, § 2, 2den passus, bestemte fritagelse for undersøgelse er givet, overhovedet benyttes til menneskeføde, medmindre det af vedkommende bys kommunale kødkontrollør er undersøgt og stemplet.

I landkommuner, hvor kødkontrol i henhold til nævnte love måtte indføres, må kød, der omfattes af disse bestemmelser, ikke falbydes eller sælges, medmindre det af vedkommende kommunes kontrollør er undersøgt og stemplet.

Kjødvarers frembringelse på torv i torvtiden eller deres henlæggelse i udsalg for kødvarer bliver at anse som falbydelse.

§ 20. Overtrædelse af de i disse bestemmelser givne forskrifter bliver at påtale af politiet og at straffe med bøder fra 2—1 000 kroner (kfr. lov af 27de juni 1892 § 7).

Bilag 4.

Nugældende bestemmelser angående indførsel af husdyr (kfr. plakat af 6te juni 1894, 26de november 1895, 22de juli 1897 og 13de januar 1899).

A. Heste kan indføres:

- 1) fra Sverige på betingelse af, at der medbringes et for hvert enkelt dyr af politimyndighed bekræftet sundhedspas, hvoraf det fremgår, at dyret har opholdt sig i de sidstforløbne 6 måneder i Sverige, samt at det er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom.

Skyds- og trafikheste, der passerer grænsen for atter at vende tilbage til Sverige, rammes ikke af ovenstående forskrift.

- 2) fra alle andre lande paa betingelse af:

- a. at der medfølger et for hvert enkelt dyr af vedkommende lands politimyndighed eller af norsk konsul bekræftet sundhedspas, hvoraf det fremgår, at dyret er sundt og ikke antages at overføre smitsom sygdom, samt
- b. at ethvert dyr ved ankomsten til norsk toldstation undersøges af autoriseret norsk dyrlæge og af ham erklæres sundt.

B. Drevtyggere kan indføres fra Sverige på følgende betingelser:

- a. 1. Indførselen skal finde sted pr. jernbane eller søværts direkte til Fredrikshald eller Kristiania eller ad nærmeste landevei til Præstebakke eller Kornsjø jernbanestation, hvorfra dyrene snarest muligt pr. jernbane føres videre til Fredrikshald.
2. Det skal ved en af autoriseret svensk dyrlæge eller politimyndighed udstedt attest godtgøres, at dyrene kommer fra et distrikt, hvor der ikke for tiden optræder eller i de sidst forløbne 6 måneder har optrådt smitsom mund- og klovsyge eller ondartet lungesygdom, samt at dyrene ikke i de nærmest forudgående 6 måneder er indført fra udlandet.
3. Dyrene skal være merkede eller i attesten således beskrevne, at deres identitet kan tilfredsstillende konstateres.
4. Dyrene skal ved ankomsten føres til de indhegnede, for sådant øiemed reservede kvægtorve, hvor de bliver at underkaste undersøgelse af vedkommende kommunale dyrlæge.
5. Det kvæg, der agtes solgt som livdyr, skal opstaldes på det kommunale fjøs i 48 timer, helligdage ikke iberegnet, og i denne tid undersøges med tuberkulin.

6. Det kvæg, der ved denne undersøgelse findes lidende af eller mistænkt for tuberkulose, merkes i huden med et indbrændt tydeligt **T**, og disse dyr skal, forsåvidt de ikke af importøren føres tilbage til Sverige, ikke afhændes uden til slagting, der i så tilfælde skal finde sted inden 10 dage efter undersøgelsen.
 7. Det kvæg, der indføres for at sælges til slag, skal på samme vis merkes med et i huden indbrændt tydeligt **S**.
 8. De med «**T**» eller «**S**» brændemerkede dyr, skal, hvis de ikke føres tilbage til Sverige, ikke bortføres fra kvægtorvet, førend vedkommende eier af dyret skriftlig har forpligtet sig til at påse dyret slagtet inden 10 dage.
 9. Kvæg, der ved undersøgelse findes fri for tuberkulose, skal på en iøinefaldende måde være merket med ordet «Sund» samt årstallet for den stedfundne undersøgelse.
 10. Som erstatning for de med heromhandlede undersøgelse, merkning, opstaldning og fodring af dyrene samt anskaffelse af tuberkulin, instrumenter, fjøsets rensning og desinfektion m. v. forbundne omkostninger, skal vedkommende kommune være berettiget til at afkræve importøren en af kommunestyret fastsat og af departementet for det indre godkendt afgift for hvert dyr.
 11. Departementet for det indre bemyndiges til forøvrigt at fastsætte nærmere bestemmelser angående den her omhandlede imports ordning med hensyn til dyrenes undersøgelse og merkning samt attester og protokoller m. v.
 - b. Forøvrigt forbydes indførsel af drøvtyggere (ø: storfæ, får, geder og andre drøvtyggende dyr) fra alle lande, med undtagelse af de russiske havne ved Nordishavet og det hvide hav, hvorfra det er tilladt at indføre disse dyr til Finmarken. Rensdyrtrafikken til Norge rammes ikke af dette forbud.
 - c. Hornkvæg (storfæ) får og geder forbydes indførte fra Finmarken til rigets øvrige distrikter.
- C. Svin forbydes indført fra alle lande med undtagelse af de under litr. B, b nævnte russiske havne, hvorfra det er tilladt at indføre disse dyr til Finmarken.
- Fra Finmarken forbydes svin indført til rigets øvrige distrikter.
- D. Hunde forbydes indført fra alle lande med undtagelse af Sverige og Danmark, fra hvilke lande indførsel kan ske på betingelse af, at der medfølger et af vedkommende lands politimyndighed udfærdiget bevis, hvoraf fremgår, at vedkommende dyr har opholdt sig mindst i 6 måneder inden vedkommende land, og at det i henhold til en af autoriseret dyrlæge udstedt erklæring ikke antages at overføre smitsom sygdom. Hunde, der tilhører eierne af svenske renhjorder og i følge med disse passerer Finland på gennemgang fra Sverige, rammes ikke af dette forbud.

- E. Rå dele af drøvtyggere og af svin, såsom uberedede skind og huder (tørrede og saltede huder og skind derunder ikke indbefattede), utilvirkede, utilberedede og urensede hår og børster samt muler og klover skal være forbudt at indføre fra alle lande. Indførsel af usaltet eller utilberedet kød og flesk samt usmeltet talg skal være forbudt fra Østerrige, Italien, Grækenland, Tyrkiet, fra Rusland med undtagelse af indførsel til Finmarken fra de ved Nordishavet og det hvide hav beliggende havne, samt fra alle lande udenfor Europa.
- F. Indførsel af græs, hø og halm til fourage forbydes fra alle lande undtagen fra Sverige samt til Finmarken fra de russiske havne ved Nordishavet og det hvide hav.
- G. Brugte fjøsredskaber forbydes indført fra alle lande, medmindre det godtgøres, at de er sikkert desinficerede.
-

Bilag 5.

Nugjældende regler for udførsel af heste, hornkvæg, svin, får og geder fra Norge.

§ 1. Heste, hornkvæg, svin, får og geder, som med skib agtes udførte til udlandet, skal umiddelbart forinden indskibningen i vedkommende eksportfartøj på afsenderens bekostning undersøges af den dertil af vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge og må kun indskibes, saafremt det ved undersøgelsen befindes, at de ikke frembyder tegn til at lide af nogen smitsom sygdom, og der heller ikke er nogen grund til at formode, at de ved berørelse med smittede dyr eller på anden måde nylig kunde være smittede af sådan sygdom. Herom skal af dyrlægen afgives attest til afsenderen.

§ 2. Umiddelbart efterat dyrene er undersøgte og godkendte, slippes de enten ombord eller ind i en særskilt indhegning, såat berøring med de ikke undersøgte dyr undgås. Samtidig forsynes hvert dyr med et merke, der betegner, at det er undersøgt og kan udføres. Dyrenes antal og køn, samt merkets art anføres i den sundhedsattest, som af dyrlægen udstedes.

§ 3. Forsåvidt undersøgelse foretages umiddelbart før indskibning i lokalskib, der skal gå til eksportstedet, er ny undersøgelse ved ankomsten hertil unødvendig, såfremt enten dyrene i lokalskibet er holdt afsondrede fra andre ikke undersøgte dyr, eller samtlige ombordværende dyr er undersøgte og fundne fri for sygdom, og dyrene fra skibet overføres enten direkte til eksportskibet eller til den i § 2 nævnte indhegning.

§ 4. Ethvert skib, som agtes anvendt til udførsel som under § 1 nævnt, skal for hver reise på det første sted, hvor det her i landet indtager dyr, undersøges af den dertil af vedkommende amtmand antagne norske dyrlæge eller, forsåvidt ingen sådan der findes, af stedets politi. Finder den, der har anstillet undersøgelsen, grund til at anse skibet for smittefarligt, må dyr ikke indtages, forinden det er behørig desinficeret. Forsåvidt drøvtyggere eller svin agtes udført, skal desinfektion af skibet i ethvert tilfælde finde sted, førend dyrene indskibes. For hver gang skibet er bleven undersøgt og godkendt, skal attest herom afgives til skibets fører.

Undersøgelsen og desinfektionen sker på skibets bekostning.

§ 5. For dyrs undersøgelse med merkning betaler afsenderen til dyrlægen for hver forretning:

for hver hest indtil et antal af 10 . . .	kr.	1.00
—»— over dette antal . . .	»	0.50
» hvert stykke kornkvæg over $\frac{1}{2}$ år .	»	0.50
» — —»— under $\frac{1}{2}$ år .	»	0.25
« mindre dyr (svin, får, geder) for et antal af til og med 100 dyr . . .	»	0.15 pr. stk.
» de næste 100 dyr	»	0.12 —
» det overskydende antal	»	0.09 —

Betalingen beregnes efter det samlede antal dyr, som samme eksportør rekvirerer undersøgt på en gang.

For den i § 4 omhandlede undersøgelse af skibet betaler skibets fører dyrlægen eller vedkommende politifunktionær kr. 4.00. Ligeså meget betales dem for at påse skibets desinfektion, forsåvidt denne ikke kan finde sted samme dag som undersøgelsen.

§ 6. Departementet for det indre bemyndiges til i tilfælde at give nærmere bestemmelser angående de her nævnte foranstaltningers gennemførelse.

Ansøgning

om tuberkulin-undersøgelse på offentlig bekostning.

(Smilgn. bestemmelserne i husdyrloven af 14de juli 1894, kap. 3 og kap. 8).

Undertegnede ansøger herved om at erholde min kvægbesætning, bestående af.....okser.....voksent kvæg og ungdyr og kalve, tilsammen: dyr
undersøgt med tuberkulin på offentlig bekostning.

Undersøgelsen agtes udført ved dyrlæge....., som dertil har erklæret sig villig på de af det offentlige fastsatte vilkår.

Efter foretagen undersøgelse forpligter jeg mig til:

1. snarest mulig at skille de tuberkuløse samt de for tuberkulose mistænkte dyr fra den sunde del af besætningen, enten ved at hensætte disse i et andet smittefrit rum, eller ved at lade opføre en tæt skillevæg mellem begge afdelinger efter behørig desinfektion af den afdeling af fjøset, der er bestemt for de sunde dyr, eller efter omstændighederne på anden for smitte betryggende måde at holde den syge og sunde afdeling skilt fra hinanden.
2. såvidt mulig at hindre, at smitte overføres fra den syge til den sunde del af besætningen ved at anvende særskilte vandings- og fodringskar og idetheletaget særskilt stel for begge afdelinger, samt ikke at lade de angrebne og mistænkte dyr komme på fælles beite med de sunde dyr,
3. at lade det af tuberkulose smittede fjøs behørig desinficere,
alt i tilfælde efter nærmere anordning af veterinæradministrationen;
4. snarest mulig at lade slagte sådanne dyr, der efter dyrlægens nærmere undersøgelse findes lidende af jurtuberkulose eller almindelig udbredt tuberkulose med lungetæring eller afmagring og ikke at sælge eller til min husstand benytte melk fra sådanne dyr uden i kogt tilstand.
5. ikke at sælge noget angrebet eller mistænkt dyr uden til slagt, samt ikke at sælge noget hjemmeslagt tuberkuløst dyr, uden at (forsåvidt dertil er anledning) dyret af dyrlæge eller ved forevisning på kødkontrolstation er fundet tjenligt til menneskeføde,
6. at lade de til opdræt bestemte nyfødte kalve straks hensætte i et smittefrit rum og underkaste en tuberkulinprøve, før de indsættes blandt de sunde dyr, og ikke fodre dem med melk fra tuberkuløse dyr uden i kogt tilstand (dog kan de nyfødte kalve i de første to døgn gives rå modermelk, når juret er sundt og moderen idethele taget kun i ringe grad er angreben af tuberkulose),

7. ikke at indsætte nyindkjøbte dyr i den sunde del af besætningen, med mindre de ved forudgående tuberkulinprøve er fundet fri for tuberkulose,
8. at lade de angrebne og mistænkte dyr forsyne med et blivende merke, for såvidt sådant af veterinæradministrationen bestemmes.

Besætningen er undersøgt med tuberkulin i året.....

(Gårdens navn)

(Herred)

(Amt)

(Datum)

(Tydelig underskrift):

Andragendet bekræftes og anbefales:

(Den undersøgende dyrlæges underskrift):

.....

A n m. Andragendet må kun omfatte hele besætningen, ikke enkelte eller nyindkjøbte dyr. Forsåvidt besætningen er undersøgt før med tuberkulin, må dette anføres.

Til

indredepartementet.

A n m. Denne ansøgning indsendes gennem vedkommende amtmand til indredepartementet.

Blanket til udfyldning ved foretagelse af tuberkulinprøver.

At indsende til
direktøren for det civile veterinærvæsen.

Tuberkulinprøve

19.....

af besætningen

hos hr.....(gård).....

.....herred.....amt

[illegible]

Anmerkning (angående sektionsfund hos de slagtede dyr og andre ting af interesse):

Er det hele besætningen, som er prøvet eller kun nyindkjøbte dyr?

den 19

Når og hvorledes er sygdommen indført i besætningen?

Findes tuberkulose hos mennesker på gården?

(Dyrlægens navn).....

Er noget undersøgt dyr slagtet og hvilket sektionsfund?

Bilag 8.

Anvisning til tuberkulinundersøgelse af besætninger.

Tuberkulinet forsendes i flasker i ufortyndet og steril tilstand. Det må opbevares på et mørkt, køligt og tørt sted, og holder sig da virksomt i meget lang tid.

Til undersøgelse anvendes til et voksent dyr (hest, kvæg eller svin) 40—50 centigram (10—12 dråber eller $\frac{4}{10}$ — $\frac{5}{10}$ kubikcentimeter), til ungdyr 30—40 centigram (8—10 dråber eller $\frac{3}{10}$ — $\frac{4}{10}$ kubikcentimeter), til kalve og nyfødte dyr 10—20 centigram (3—6 dråber eller $\frac{1}{10}$ — $\frac{2}{10}$ kubikcentimeter) efter dyrets størrelse og alder.

Den for hvert dyr bestemte dosis tilblandes i det øieblik, den skal benyttes, med rent og i forveien kogt vand i et rent, kogt vinglas.

Bekkvemmere er det dog, hvis man har en afdelet større injektionssprøite, at blande den til vedkommende besætning bestemte mængde tuberkulin med det nødvendige kvantum vand på engang på en større flaske i et forhold af 1 til 10 (10 % således, at der i en fortynding af 5 kubikcentimeter kommer 50 centigram tuberkulin. Af denne fortynding vil altså, når sprøiten rummer 10 ccm., 5 ccm. være passende dosis for et stort voksent dyr, 4 ccm. for et mindre voksent dyr, 3 ccm. for et ungdyr og 1—2 ccm. for smådyrene. Fortyndingen holder sig dog ikke længe uden at dekomponeres, hvorfor den enten må tillaves på brugsstedet eller også i hjemmet 1—2 dage iforveien og isåfald tilsættes $\frac{1}{2}$ % karbolsyre.

Førend indsprøitning foretages må samtlige dyrs temperatur være målt; målingen foretages ved et maksimaltermometer, der holdes godt inde i endetarmen i mindst 2 minutter, hvorefter termometret trækkes langsomt ud, temperaturen aflæses nøiagtigt og noteres. Man må være forsynet med 1 termometer for hvert 20 dyr, foruden nødvendig reserve. Til måling af 20 dyr iberegnet aflæsning, nedskrivning af temperaturen, rengjøring af termometret (det aftørres bedst med en klud dyppet i lysol-, kreolin- eller sublimatopløsning) samt dettes indløjning, medgår for en øvet mand ca. $1\frac{1}{2}$ time.

Glem ikke at slå kviksolvsøilen ned mellem hver gang termometret benyttes!

Efterat samtlige dyrs temperatur er målt, foretages indsprøitningen af tuberkulinet. Den bør helst ske på halsen, efterat huden iforveien er afbarberet samt renvasket med et desinfektionsmiddel (2 % lysol-, karbol- eller kreolinopløsning, 1 % sublimatopløsning). Injektionssprøiten, hvis stempel maa være af et materiale, der tåler kogning, må iforveien være kogt. Man bør have mindst 2 sprøiter og 4 sprøitespidser. Spidsen stikkes igjennem huden, hvorefter sprøiten sættes til spidsen og den nødvendige dose indsprøites. Spidsen

rengjøres for hver gang ved at dyppes i ren koghed olie eller i et desinfektionsmiddel. Indsprøitningen bør foretages enten mellem 6—10 om aftenen eller 4—8 om morgenen. Dyrene må under undersøgelsen være i ro på fjøset. 6—7 timer efter indsprøitningen påbegyndes temperaturmålingen igjen, og der fortsættes med denne hver anden time. Dyr, der ved måling indtil den 13de time findes at have givet sikkert tegn på at være tuberkuløse, behøver ikke at måles mere, medens dyr, der ikke har reageret eller hvis reaktion er tvivlsom, må måles indtil den 17de til 23de time efter indsprøitningen.

Dyrlægen må enten selv foretage målingen eller lade denne foretage af mænd, som af ham er givet den til temperaturmålingen nødvendige anvisning og hvis målinger han isåfald personlig må kontrollere. Det må påses, at dyrene ikke vandes umiddelbart foran en måling. Brunstige dyr viser ofte en høiere temperatur end normalt, dog vil den ikke af denne grund stige over 40°.

Undersøgelsens resultat anføres på det dertil bestemte skema og indsendes snarest muligt til veterinær-direktøren.

Indberetning

fra undertegnede dyrlæge iamt
om tilfælde af.....

Skema no. 1.

(At indsende gennem vedkom-
mende sundhedskommissions
ordfører og overøvrighed
til veterinærstyrelsen).

Gårdens navn (i by eller ladested gade og no.)	Herred (By)	Når begyndte sygdom- men?	Når har dyrlægens tilsyn fundet sted?	Hest			Ko			Får			Ged			Svin			Hund, Kat			Nærmere oplysninger, såsom om den angrebne besætnings størrelse, om foranstaltninger truffne mod syg- dommens udbredelse, om sandsynlig smittekilde, forsåvidt noget derom kan oplyses.
				angrebne	deraf	døde	angrebne	deraf	døde	angrebne	deraf	døde	angrebne	deraf	døde	angrebne	deraf	døde	angrebne	deraf	døde	

Anmerkning 1. For hver sygdom benyttes et skema.

2. Hvis tilfældene har forekommet på samme gård, men i for-
skjellige besætninger, anmerkes dette i sidste rubrik.

Navn:

..... den 19

1. Hr. ordføreren i sundhedskommission.

Bopæl:

2. Hr. amtmanden i amt.

Hr. direktøren for det civile veterinærvæsen.

Indberetning

fra undertegnede dyrlæge i amt
til

direktøren for det civile veterinærvæsen.

1. Sygdom:
2. hos hvilken art af husdyr:
3. antal angrebne:
4. deraf døde:
5. eller dræbte:
6. den angrebne besætnings størrelse:
7. gårdens navn (i by eller ladested, gade og nr.):
8. herred (by):
9. hvorvidt dyret er død på havnegangen eller fjøset.
10. når dyrlægens tilsyn har fundet sted:
11. hvorpå den stillede sygdomsdiagnose grunder sig?
(her anføres i korthed såvel symptomer i levende live
som de ved obduktionen fundne sygdomstegn:
12. hvorvidt mikroskopisk undersøgelse er foretaget?
13. hvorfra smitten antages at skrive sig:
14. kort angivelse af, hvad der er foretaget til forebyggelse af smittens udbredelse:

..... den 19

Navn:

.....

Bopæl:

.....

Anm. For hver sygdom og for hvert slags husdyr benyttes et skema.

Uddrag af lov

angående offentlige tjenestemænds skyds- og kostgodtgjørelse.

Af denne lov hidsættes:

§ 2. Skydsgodtgjørelsen bliver at beregne efter følgende regulativ:

Pr. kilometer.				Pr. sjømil.	
Landskyds.		Bådskyds.		Jernbane.	Dampskib.
Tilsigelsesstation.	Fast station.	Tilsigelsesstation.	Fast station.		
Øre.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.	Øre.
16	20	37	40	6	40

§ 8. Hvor befordring alene kan ske på sadel, kløv eller med ren, eller hvor den reisende alene kan komme frem tilfods, og hans tøj m. v. må bæres, er vedkommende berettiget til, foruden den ham efter regulativet tilkommende godtgjørelse fra fast station, at erholde erstattet efter regning, hvad han har erlagt i nødvendige udgifter til befordring af sit tøj samt for veiviser, hvor sådan er benyttet, og desuden, hvad han i befordring for sig selv har erlagt udover nævnte regulativsats.

Ligeledes er — forsåvidt angår befordring udenfor de almindelige skydsruter forøvrigt, tillands eller tilvands, — den reisende berettiget til erstatning for havte udgifter udover den ham tilkommende regulativsats fra fast station. Samme regel gjælder også under reiser på de almindelige skydsruter, forsåvidt nødvendigt forretningsmæssigt ophold mellem stationer på samme kræver en tid udover den, hvori de skydsende er forpligtet til at vente.

Forsåvidt i distrikter, hvor befordring alene kan ske ved ren, den reisende benytter egne ren, bliver den ham tilkommende skydsgodtgjørelse at bestemme af kongen.

§ 9. Foruden den foran bestemte skydsgodtgjørelse, der også indbefatter tilsigelsespenge samt leie af båd og andre reiseredskaber, erholder samtlige tjenestemænd erstatning efter regning for nødvendigt udlæg til befordring.

- a. af medført nødvendig bagage, hvilken godtgjørelse dog ikke må overstige den vedkommende tjenestemand tilkommende skydsgodtgjørelse for egen befordring.

b. af fornøden bagage mellem bopæl eller forretningssted og det sted, hvor skydsbefordringen begynder eller ender,

c. af egen person ombord til og iland fra dampskib,

samt udlæg af bom-, bro-, brygge- og færge-penge og for soveplads i jernbanevogne, forsåvidt reisen er foregået om natten, og sådan plads er benyttet.

Ved reise på jernbane eller med dampskib tilståes ingen anden godtgjørelse for befordring end §§ 2, 3, 4 og i nærværende paragraf bestemt.

§ 13. Den mindste veilængde, som må reises, når godtgjørelse for skyds, såvel tillands som tilvands, skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

Skydsen godtgjøres kun for den virkelige veilængde, dog så, at for de strækninger, hvor skydsbetaling erlægges efter en større veikængde end den virkelige (se lov om skydsvæsenet af 14de juli 1893 § 30), tilkommer der tjenestemanden skydsgodtgjørelse efter denne forøgede veilængde.

§ 15. Godtgjørelse for befordring med dampskib skal beregnes efter den afstand, hvorefter passagerbilletten betales.

(Dyrlægen har kostgodtgjørelse efter 3die klasse, nemlig kr. 4.00).

§ 18. På reiser med dampskib skal de til 1ste klasse hørende tjenestemænd være berettigede til at erholde i kostgodtgjørelse kr. 7.00, de til 2den klasse hørende kr. 6.00, de til 3die klasse hørende kr. 5.00 og de til 4de klasse hørende kr. 4.00 for hvert døgn, i hvilket reisen med dampskib har varet uafbrudt mindst 6 timer.

Samme kostgodtgjørelse tilkommer der dem også under ophold i købstad eller ladested på forretningsreiser, under hvilke de må opholde sig i byen i mindst 12 timer. Det samme gjælder for sammenhængende ophold på dampskib og i by i tilsammen mindst 12 timer.

§ 21. Den mindste veilængde, som såvel tillands som tilvands må reises, når kostgodtgjørelse skal kunne fordres, er 3 km. fra den reisendes bopæl eller 6 km. tilsammen frem og tilbage.

§ 22. Døgn efter denne lov regnes fra det klokkeslet, da reisen påbegyndes. Dele af et døgn på 5 timer og derover regnes for helt døgn; dele af et døgn paa mindre end 5 timer medregnes ikke. Dog tilkommer vedkommende kostgodtgjørelse, når den hele på en reise tilbagelagte veilængde udgjør mindst 20 km., selv om dertil ikke er medgået 5 timer.

§ 30. Regninger over skyds- og kostgodtgjørelse, som efter denne lov tilkommer nogen af det offentlige, skal, forsåvidt ingen tidsbestemmelse på andet sted måtte være givet, være indsendt til vedkommende myndighed i det seneste inden seks måneder efterat sagen eller forretningen er tilendebragt, da i mangel deraf fordringen ikke godtgjøres af det offentlige.

Bilag 12.

Skemar

til vejledning ved udfærdigelse af regninger for reiser i veterinær-
væsenets anliggender.

Regning

over undertegnede tilkommende skydsgodtgjørelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 19

Dato.	Fra — til (Herunder bliver vej- længderne at opføre station for station).	Km. land- skyds.		Kun båd- skyds.		Jernbane à 6 øre pr. km.	Dampskib à 40 øre pr. mil.	Udlæg	Reisens øiemed. (Herunder bliver at an- føre grunden for hver foretagen reise og i gentagelsestilfælde grunden til, at det har været anset nødven- digt at gentage reisen.)
		Tilslægsstation.	Fast (eller ingen station).	Tilslægsstation.	Fast station.				
		à 16 øre.	à 20 øre.	à 37 øre.	à 40 øre.				

I henhold til foranstående beregning tilkommer der mig for reiser
i kvartal følgende godtgjørelse:

For	kilometer landskyds à 16 øre	kr.
»	— — — à 20 »	»
»	— — — bådskyds à 37 »	»
»	— — — — à 40 »	»
»	— — — jernbane à 6 »	»
»	— — — dampskib à 40 »	»

Tils. skydsgodtgjørelse kr.

Udlæg

Tilsammen kr.

hvilket beløb bedes mig anvist til udbetaling, idet det attesteres:

- at de ovenfor anførte vejlængder er virkelig reiste;
- at reiserne er foretaget ad den vei og på den måde, hvorpå de med mindst udgift for det offentlige kunde ske;
- at en til den beregnede forstærkede bådskydsgodtgjørelse svarende skyds har været nødvendig og er bleven benyttet, at reisen ikke uden skade har kunnet ud-
sættes, samt at der på samme båd ikke har været befordret nogen anden til
skydsgodtgjørelse berettiget;
- at ingen andre forretninger, for hvilke skydsgodtgjørelse tilkommer mig, er udført
på ovenanførte reiser;
- at de opførte udlæg har fundet sted og været nødvendige;
- at reiserne er anset nødvendige i det offentliges interesse for at virke til fore-
byggelse af smitsom husdyrsygdom og få den standset.

..... den 19

(Amts-)Dyrlæge.

Regning
over undertegnede tilkommende skydsgodtgjørelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 19 i anledning af tuberkulinundersøgelser.

Dato.	Fra — til (Herunder bliver veilængderne at opføre station for station.)	Km. land- skyds.		Km. båd- skyds.		Jernbane à 6 øre pr. km.	Dampskib à 40 øre pr. mil	Udlæg.	Antal undersøgte dyr.
		Tilisgelsesstation. à 16 øre.	Faste (eller ingen) station. à 20 øre.	Tilisgelsesstation. à 37 øre.	Fast station. à 40 øre.				

I henhold til foranstående beregning tilkommer der mig for reiser
i kvartal følgende godtgjørelse:

For	kilometer landskyds à 16 øre	kr.
»	— — — à 20 »	»
»	— — — bådskyds à 37 »	»
»	— — — — à 40 »	»
»	— — — jernbane à 6 »	»
»	— — — dampskib à 40 »	»

Tils. skydsgodtgjørelse kr.

Udlæg »

Tilsammen kr.

hvilket beløb bedes mig anvist til udbetaling, idet det attesteres:

- at de ovenfor anførte veilængder er virkelig reiste;
- at reiserne er foretaget ad den vei og på den måde, hvorpå de med mindst udgift for det offentlige kunde ske.
- at en til den beregnede forstærkede bådskydsgodtgjørelse svarende skyds har været nødvendig og er bleven benyttet, at reisen ikke uden skade har kunnet udsættes, samt at der på samme båd ikke har været befordret nogen anden til skydsgodtgjørelse berettiget;
- at ingen andre forretninger, for hvilke skydsgodtgjørelse tilkommer mig, er udført på ovenanførte reiser;
- at de opførte udlæg har fundet sted og været nødvendige;
- at reiserne er udførte til foretagelse af offentlig tuberkulinundersøgelse eller til inspektion af de til forebyggelse af tuberkulose givne forskrifters gennemførelse.

..... den 19

.....
(Amts-) Dyr læge.

over undertegnede tilkommende kostgodtgjørelse for reiser i veterinærvæsenets
anliggender i kvartal 19

Tils.

den

19.

(*Amts-)*Dyrlæge)

Fortsettelse. (Suite.)

- No. 311. Folkemængdens Bevægelse 1895. (*Mouvement de la population.*)
- 312. Civil Retspleie 1896. (*Statistique de la justice civile.*)
- 313. Rekruteringsstatistik 1898. (*Statistique du recrutement.*)
- 314. Jordbrug og Fæddrift 1891—95. (*Agriculture et élevage du bétail.*)
- 315. Beretninger om Amtenes økonomiske Tilstand i Femaaret 1891—1895. I—II. (*Rapports sur l'état économique des préfectures.*)
- 316. Norges Handel 1898. (*Statistique du commerce.*)
- 317. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1896. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 318. Den norske Rigstelegraf 1898. (*Statistique des télégraphes du Royaume.*)
- 319. Skolestatistik 1895. (*Statistique de l'instruction publique.*)
- 320. Sindssygeasylernes Virksomhed 1897. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 321. Arbejdslønninger 1890 og 1895. (*Gages annuels des domestiques et salaires des ouvriers.*)
- 322. Norges Sparebanker 1898. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
- 323. Norges postvæsen 1898. (*Statistique postale.*)
- 324. Veterinærvæsenet og Kjødkontrollen 1897. (*Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande.*)
- 325. Norges Fiskerier 1898. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 326. Norges almindelige Brandforsikrings-Indretning for Bygninger 1895—1897. (*Statistique de l'institution générale des assurances des bâtiments contre l'incendie.*)
- 327. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1897. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 328. Straffearbejdsanstalter 1897/98. (*Statistique des maisons centrales pénitenciaires.*)
- 329. De offentlige Jernbaner 1898/99. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 330. Norges kommunale Finanser 1895. (*Finances des communes.*)
- 331. Sindssygeasylernes Virksomhed 1898. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 332. Distriktsfængsler 1898. (*Prisons départementales.*)
- 333. Norges Skibsfart 1898. (*Statistique de la navigation.*)
- 334. Skolestatistik 1896. (*Statistique de l'instruction publique.*)
- 335. Rekruteringsstatistik 1899. (*Statistique du recrutement.*)
- 336. Norges Handel 1899. (*Statistique du commerce.*)
- 337. Skolestatistik 1897. (*Statistique de l'instruction publique.*)
- 338. Norges postvæsen 1899. (*Statistique postale.*)
- 339. Kriminel Retspleie 1894—1896. (*Statistique de la justice criminelle: Procédure.*)
- 340. Norges Bergværksdrift 1896, 1897 og 1898. (*Statistique des mines et usines.*)
- 341. Veterinærvæsenet og Kjødkontrollen 1898. (*Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande.*)

Det statistiske Centralbureau har derhos bl. a. udgivet følgende Værker:
Statistique internationale: Navigation maritime. I, II, III, IV. Christiania 1876,
1881, 1887, 1892.

International Skibsfartsstatistik:

Tabeller vedkommende Handelsflaaderne i Aarene 1850—1886. Kristiania
1887.

Tabeller vedkommende Skibsfartsbevægelsen 1872—1894 og Handels-
flaaderne 1886—1896. Kristiania 1897.

Statistisk Aarvog for Kongeriget Norge. Senest udkommet: Nittende Aargang, 1899.
Kristiania 1899. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau. Senest udkommet: Syttende Bind,
1899. Kristiania 1900. (*Journal du Bureau Central de Statistique.*)

Oversigt over Kongeriget Norges civile, geistlige og judicielle Inddeling. Afsluttet
31 Januar 1893. Kristiania 1893.

Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889. Kristiania 1889.

Do. for Tidsrummet 1 Juli 1889—31 December 1891, for Tidsrummet
1 Januar 1892—31 December 1894 og for Tidsrummet 1 Januar 1895—
31 December 1897, trykte som Tillæg til Meddelelser fra Det statistiske
Centralbureau, Niende Bind, Tolvte Bind og Femtende Bind.

Angaaende andre statistiske Værker henvises til ovennævnte Fortegnelser.

Samtlige Værker er at erholde tilkjøbs hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

11 Oktober 1899.